

Zienswijzenverslag

Bestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase III

Postbus 290
5710 AG Someren
Telefoon (0493) - 494888
fax (0493) – 494850
gemeente@someren.nl
www.someren.nl

1 juni 2017

Vastgesteld door de gemeenteraad van Someren

1 Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 21 december 2016 ingestemd met het ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase III en besloten het bestemmingsplan vrij te geven voor de vaststellingsprocedure.

Op donderdag 29 december 2016 heeft het college van burgemeester en wethouders door publicaties in het weekblad 't Contact en de Staatcourant (via www.officielebekendmakingen.nl) de terinzagelegging voor 6 weken, vanaf vrijdag 30 december 2016 aangekondigd. Bijlage 1 bevat deze publicaties. Tevens hebben de diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn, en het betrokken waterschapsbestuur via elektronische weg een exemplaar van de kennisgeving alsmede het ontwerpbestemmingsplan toegezonden gekregen.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf vrijdag 30 december 2016 tot en met donderdag 9 februari 2017 ter inzage gelegen. Conform artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening kon eenieder een schriftelijke of mondelinge zienswijze omtrent het ontwerpbestemmingsplan bij de gemeenteraad naar voren brengen.

Als reactie op het ontwerpbestemmingsplan zijn in totaal 12 schriftelijke zienswijzen ontvangen van:

1. Stichting Belangengroep Lierop, Vaarsehoefweg 31, 5715 RB Lierop, binnengekomen op 26 januari 2017.
2. Pluimveebedrijf R. van den Boomen Lierop BV, Otterdijk 1, 5715 RH Lierop, binnengekomen op 9 februari 2017.
3. ARAG Rechtsbijstand namens dhr. E.W. Dankkaart wonende aan de Tamboer 8, 5715 CG Lierop, binnengekomen op 9 februari 2017.
4. Peter en Geke Bosseng, Tamboer 20, 5715 CG Lierop, binnengekomen op 3 februari 2017.
5. Bob en Suzanne Martens, Tamboer 10, 5715 CG Lierop, binnengekomen op 27 januari 2017.
6. Cindy van Lierop en Glenn Rutjens, Tamboer 16, 5715 CG Lierop, binnengekomen op 1 februari 2017.
7. Ton Antonissen, Vaandrig 8, 5715 CK Lierop, binnengekomen op 7 februari 2017.
8. Pieter Gruytens en Inge van Bommel, Tamboer 4, 5715 CG Lierop, binnengekomen op 27 januari 2017.
9. Annemieke Joosten en Erik van Dijk, Tamboer 12, 5715 CG Lierop, binnengekomen op 27 januari 2017.
10. Martien en Mieke Naus, Tamboer 2, 5715 CG Lierop, binnengekomen op 25 januari 2017.
11. Gijs en Sanne van Seggelen, Tamboer 18, 5715 CG Lierop, binnengekomen op 27 januari 2017.
12. Henk en Anja Moors, Tamboer 6, 5715 CG Lierop, binnengekomen op 27 januari 2017.

Alle schriftelijke zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn naar voren gebracht en zijn derhalve ontvankelijk. Er zijn geen mondelinge zienswijzen binnen de gestelde termijn naar voren gebracht.

In dit zienswijzenverslag worden in hoofdstuk 2 de ingekomen zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan van een gemeentelijke beantwoording voorzien. Hoofdstuk 3 geeft de conclusie voortkomend uit de beantwoording van de zienswijzen met in hoofdstuk 4 een opsomming van de ambtshalve aanpassingen in het bestemmingsplan.

In bijlage 1 zijn de publicaties opgenomen. In bijlage 2 zijn de ingekomen zienswijzen weergegeven. In bijlage 3 is tot slot de verrichte quickscan flora en fauna opgenomen.

2 Beantwoording zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase III

De ingediende zienswijzen worden hierna samengevat weergegeven. Dit betekent niet dat die onderdelen van de zienswijzen die niet expliciet worden genoemd, niet bij de beoordeling worden betrokken. De zienswijzen zijn in hun geheel beoordeeld.

2.1 Zienswijze Stichting Belangengroep Lierop

	<p>Stichting Belangengroep Lierop, Vaarsehoefweg 31, 5715 RB Lierop. Deze zienswijze is binnengekomen op 26 januari 2017.</p>	<p>Gemeentelijke beantwoording</p>
	<p>Onderstaand treft u een samenvatting van de zienswijze aan. Voor de volledige tekst wordt verwezen naar de kopie van de zienswijze in bijlage 2.</p>	
<p>2.1.1.</p>	<p>Reclamant stelt voorop dat woningbouw in beginsel wordt toegejuicht aangezien dit een stimulans geeft aan de leefbaarheid van de kern Lierop. Echter vraagt reclamant zich wel af of de gevolgen voor de bewoners van fase I en II van de ontwikkeling voldoende in beeld zijn gebracht, dan wel zijn onderkend.</p> <p>Het ontwerpbestemmingsplan dat nu voorligt voor fase II zal ertoe leiden dat de uitgifte en voltooiing van fase I en II nog langer zal duren en daarmee ook het moment waarop het gebied woonrijp wordt gemaakt. Reclamant bepleit dan ook dat niet zozeer het planologisch wordt getemporeerd maar wel dat de uitgifte van de in fase III gelegen kavels niet ad hoc gebeurt.</p> <p>Verzocht wordt daarom om de kaveluitgifte in fase III pas te starten wanneer tenminste 70% van de vacante kavels uit fase I en II zijn verkocht.</p>	<p>De voltooiing van het woningplan 'Uitbreiding Lierop' (fase I, II en III) is in de gemeentelijke structuurvisie vermeld als 'woningbouwlocatie op korte termijn'. De doelstelling van de gemeente Someren is dus om te streven naar een voorspoedige uitgifte en afronding van het totale woningbouwplan 'Uitbreiding Lierop'.</p> <p>De vraag vanuit reclamant is dus geen bezwaar op het bestemmingsplan maar het verzoek om de resterende kavels zo spoedig mogelijk te ontwikkelen. Garanties ten aanzien van de afronding en voltooiing van de Gildenwijk kunnen echter niet worden gegeven omdat de gemeente Someren hierbij mede afhankelijk is van de vraag en behoefte vanuit de markt.</p> <p>Om deze reden acht de gemeente Someren het niet wenselijk om conform verzoek van reclamant de kaveluitgifte in fase III pas te starten wanneer 70% van de vacante kavels uit fase I en II zijn verkocht. Het verzoek van reclamant kan namelijk hierdoor onbedoeld een vertragende factor vormen voor de realisatie en voltooiing van het woningplan 'Uitbreiding Lierop'.</p>

2.1.2.	<p>In de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan staat beschreven dat een groot gedeelte van fase III is gereserveerd voor de waterbergingsopgave. Gezien de ervaring dat de gronden waarop de Gildewijk staat erg nat zijn, kan reclamant zich hierin vinden.</p> <p>Echter, het bevreemd reclamant dat de waterretentievoorziening in de verbeelding en de planregels niet als zodanig zijn verankerd. Dit rijmt ons inzien niet met de functie als inundatiegebied. Reclamant pleit ervoor om het plandeel wat als waterberging dient sterker neer te zetten en er geen mogelijkheden voor het aanbrengen van speel- en parkeervoorzieningen of gebouwen toe te laten.</p> <p>In aanvulling hierop wordt tevens verzocht de berekening van de bergingscapaciteit nader te onderbouwen en inzichtelijk te maken. Daarnaast vraagt reclamant zich af hoe wordt ingespeeld op een verdere toename van het verhard oppervlak ten opzichte van de berekening van de bergingscapaciteit.</p>	<p>Ten opzichte van het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is gekozen voor een flexibeler karakter, welke tot uiting komt in een minder gedetailleerde opzet van de verbeelding, in combinatie met de nodige flexibiliteitsbepalingen in de regels. Er is hierbij bewust ervoor gekozen om de vereiste waterberging planologisch onder te brengen binnen de enkelbestemming 'Groen'.</p> <p>De gemeente Someren acht de flexibiliteit binnen de bestemming 'Groen' wenselijk om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen en/of wensen vanuit de toekomstige bewoners van de Gildenwijk. Het feit dat een gebied is aangewezen voor waterberging betekent namelijk niet dat er geen ander medegebruik mogelijk is. Zoals beschreven in paragraaf 4.6 in de toelichting van het bestemmingsplan dient bij een inundatiegebied rekening te worden gehouden met een inundatiefrequentie van eens in de 100 jaar of vaker. De desbetreffende gronden zullen dus slechts een beperkt deel van de tijd onder water staan om deze maatgevende piekwaterstand op te vangen.</p> <p>De berekening van de waterbergingsopgave en inundatiecompensatie zelf is tot stand gekomen in overleg met het waterschap Aa en Maas. Desondanks is het verzoek van reclamant begrijpelijk om de berekening van de bergingscapaciteit nader te onderbouwen en inzichtelijk te maken. Tot dit doel wordt in paragraaf 4.6 van de toelichting de berekening van de waterberging nader beschreven. Mocht in de toekomst sprake zijn van ontwikkelingen die leiden tot een verdere toename van het verhard oppervlak, ten opzichte van de berekening van de bergingscapaciteit, dan worden hiervoor aanvullende voorzieningen getroffen.</p>
--------	--	---

2.2 Zienswijze van Pluimveebedrijf R. van den Boomen Lierop B.V.

	Pluimveebedrijf R. van den Boomen, Otterdijk 1, 5715 RH Lierop. Deze zienswijze is binnengekomen op 17 januari 2017.	Gemeentelijke beantwoording
	Onderstaand treft u een samenvatting van de zienswijze aan. Voor de volledige tekst verwijzen wij u naar de kopie van de zienswijze in bijlage 2.	
2.2.1.	Reclamant is van mening dat de woningbouwontwikkeling Lierop, fase III te dicht in de buurt komt van de agrarische bedrijfsvoering aan de Otterdijk 1. Met deze zienswijze wil reclamant voorkomen dat de toekomstige bewoners reclamant hierop aanspreken of acties ondernemen omdat men overlast ondervindt. Verzocht wordt om te garanderen dat de potentiële kopers van de Uitbreiding van Lierop, fase III volledig en eerlijk worden ingelicht over de luchtuitstoot van het pluimveebedrijf.	De gemeente Someren is eigenaar van de desbetreffende gronden en verantwoordelijk voor de verkoop van de beschikbare bouw kavels voor het gehele woningbouwplan 'Uitbreiding Lierop' (fase I, II en III). Derhalve kan aan reclamant de garantie worden gegeven dat potentiële kopers volledig en eerlijk worden ingelicht over alle relevante omgevingsaspecten waaronder de invloed van uw agrarische bedrijfsactiviteiten op onderhavig plan.
2.2.2.	Verzocht wordt te garanderen dat ook op de lange termijn voor de Uitbreiding Lierop, fase III de maximale waarde voor de geurbelasting 6 OU _E /m ³ bedraagt.	In aanvulling op de Wet geurhinder en veehouderij is op 14 oktober 2010 de gemeentelijke 'Gebiedsvisie en gemeentelijke verordening geurhinder en veehouderij' in werking getreden. Lierop Zuid is hierbij als deelgebied aangewezen waarbij de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft 6 OU _E /m ³ mag bedragen. Dit betreft de voorgrondbelasting welke door de gemeenteraad wordt beschouwd als een acceptabel geurhinderniveau voor dit deelgebied. Zolang deze verordening in werking is kan aan reclamant dus de garantie worden gegeven dat de maximale waarde van de voorgrondbelasting voor de uitbreiding Lierop 6 OU _E /m ³ bedraagt. De gemeente Someren kan echter geen garantie geven dat bij een actualisatie of herziening van deze verordening wordt besloten om een andere maximale waarde voor de geurbelasting te hanteren vanwege gewijzigde kennis of voortschrijdend inzicht.

2.2.3.	Verzocht wordt om op basis van de voorgaande onderdelen het uitbreidingsplan op deze locatie ernstig te heroverwegen.	<p>Zoals beschreven in paragraaf 4.5 van de toelichting is door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant in mei 2015, conform artikel 2 uit de regeling geurhinder en veehouderij, de geurbelasting berekend met inachtneming van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning 2010. Dit voor de totale geurbelasting veroorzaakt door alle veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object, oftewel de achtergrondbelasting. Het is namelijk de achtergrondbelasting op basis waarvan uiteindelijk het leefklimaat in een gebied wordt bepaald. Op basis hiervan is geconcludeerd dat ter plaatse sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 0-3 OUE/m³ tot 3-7 OUE/m³.</p> <p>Middels de hindercijfers uit bijlage 6 van de handreiking Wet Geurhinder en Veehouderij is vervolgens het geurhinderpercentage bepaald. Ten aanzien van het geurhinderpercentage geldt hierbij een onderscheid tussen een concentratiegebied en niet-concentratiegebied. De gemeente Someren (alsmede de rest van Noord-Brabant) behoort, conform artikel 1 van de Wet Geurhinder en Veehouderij, tot het concentratiegebied Zuid. Dit is relevant ten aanzien van relatie tussen de achtergrondbelasting en de geurhinder die wordt ervaren. Dit is vertaald naar de onderstaande tabel.</p> <table border="1" data-bbox="1039 842 2168 959"> <thead> <tr> <th>Achtergrondbelasting</th> <th>Geurhinder Concentratiegebied</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0-3</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>3-7</td> <td>10%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Tabel A. Relatie tussen de Achtergrondbelasting en de Geurhinder</p> <p>Dezelfde methodiek biedt tevens de mogelijkheid om de geurhinderpercentage te berekenen bij een voorgrondbelasting van 6 OUE/m³ en dus hetgeen wat de gemeente Someren acceptabel acht voor het deelgebied Lierop Zuid.</p> <table border="1" data-bbox="1039 1187 2168 1264"> <thead> <tr> <th>Voorgrondbelasting</th> <th>Geurhinder Concentratiegebied</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>6</td> <td>14%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Tabel B. Relatie tussen de Voorgrondbelasting en de Geurhinder</p>	Achtergrondbelasting	Geurhinder Concentratiegebied	0-3	5%	3-7	10%	Voorgrondbelasting	Geurhinder Concentratiegebied	6	14%
Achtergrondbelasting	Geurhinder Concentratiegebied											
0-3	5%											
3-7	10%											
Voorgrondbelasting	Geurhinder Concentratiegebied											
6	14%											

Vervolgens kan de milieukwaliteit worden bepaald op basis van de onderstaande criteria die het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) hanteert:

Milieukwaliteit	Geurghinderden (%)
Zeer goed	< 5
Goed	05 - 10
Redelijk goed	10 - 15
Matig	15 - 20
Tamelijk slecht	20 - 25
Slecht	25 - 30
Zeer slecht	30 - 35
Extreem slecht	35 - 40

De gemeente Someren acht een redelijk goed woonklimaat (14%) acceptabel voor het deelgebied Lierop Zuid. Uit de berekende achtergrondbelasting is echter geconstateerd dat ter plaatse zelfs sprake is van een zeer goed (<5%) tot goed woon- en leefklimaat (05-10%). Dit wordt tevens bevestigd in de knelpuntenkaart, doordat in de omgeving van het plangebied geen sprake is van overbelaste geurgevoelige objecten (wonen). Dit betekent indirect dat de belangen van bestaande veehouderijen derhalve niet worden geschaad door ontwikkelingen in het plangebied.

De gemeente Someren deelt derhalve niet de mening van reclamant dat het uitbreidingsplan op deze locatie dient te worden heroverwogen. Er is ter verduidelijking wel besloten om paragraaf 4.5 van de toelichting aan te vullen op basis van hetgeen hiervoor beschreven.

2.3 Zienswijze van ARAG Rechtsbijstand, namens dhr. E.W. Dankaart

	ARAG Rechtsbijstand namens dhr. E.W. Dankaart, Tamboer 8, 5715 CG Lierop. Deze zienswijze is binnengekomen op 9 februari 2017.	Gemeentelijke beantwoording
	Onderstaand treft u een samenvatting van de zienswijze aan. Voor de volledige tekst verwijzen wij u naar de kopie van de zienswijze in bijlage 2.	
2.3.1.	Reclamant is van mening dat eerst het bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop 2010' (fase I en II) daadwerkelijk verwezenlijkt dient te worden alvorens te beginnen aan de realisatie van fase III. Client vreest dat er in de toekomst namelijk wel woningen gebouwd worden op de kavels in fase III terwijl de kavels in fase I en II onbebouwd blijven, hetgeen leidt tot een spreekwoordelijke gatenkaas. Aangezien er in fase I en II nog onverkochte en onbebouwde kavels zijn is naar opvatting van reclamant duidelijk dat er dus geen behoefte is aan nog meer nieuwbouw (ladder duurzame verstedelijking).	De gemeente Someren deelt niet de mening van reclamant dat er geen behoefte is aan nog meer nieuwbouw. Zoals beschreven in paragraaf 2.1.3 van de toelichting is in het kader van de regionale woningbouwafspraken afgesproken dat in de periode 2016 tot 2026 de gemeente Someren 955 woningen dient toe te voegen aan de woningvoorraad. Om invulling te geven aan de subregionale woningbouwopgave is in de gemeentelijke woningbouwprogrammering de realisatie van de derde fase van het woningbouwplan 'Uitbreiding Lierop' opgenomen. Het woningbouwplan 'Uitbreiding Lierop, fase III' is specifiek vermeld als potentiële harde plancapaciteit en als zodanig aangemeld bij de subregio De Peel waardoor ze onderdeel zijn van de woningbouwafspraken binnen het Regionaal Ruimtelijk Overleg (RRO). De woningbouwontwikkeling past derhalve binnen de 'ladder voor duurzame verstedelijking'.
2.3.2.	Reclamant ondervindt bij bepaalde hoeveelheden regenval binnen een kort tijdbestek wateroverlast. De te realiseren waterberging is daarom de enige uitzondering ten aanzien van fase III en dient zo snel mogelijk gerealiseerd moet worden. Reclamant constateert echter dat op de verbeelding en regels enkel de bestemming 'Groen' is opgenomen. Reclamant is van mening dat de waterberging (en alle bijbehorende maatregelen) in de planregels juridisch moet worden verankerd.	De conclusie op deze zienswijze is inhoudelijk identiek aan de zienswijzebeantwoording in paragraaf 2.1.2. Voor een nadere toelichting wordt naar de desbetreffende paragraaf verwezen.

2.3.3.	<p>In de toelichting van het vigerend bestemmingsplan staat aangegeven dat er een groenstrook wordt geplaatst op de grens tussen fase I en III, hetgeen betekent dat er tegenover de woning van de reclamant een groenstrook zou komen.</p> <p>In het ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase III is deze groenstrook niet meer aanwezig en krijgt deze overzijde van de Tamboer direct de bestemming 'Wonen'. De gemeente Someren motiveert niet waarom deze groenstrook is weggelaten</p> <p>Reclamant is van mening dat deze groenstrook gehandhaafd dient te blijven om enige vorm van privacy te waarborgen en te voorkomen dat er direct aan de overzijde van de straat woningen worden gerealiseerd.</p>	<p>Reclamant baseert zich op het indicatief stedenbouwkundig voorstel dat is opgenomen in het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop'. Bij de inleiding van hoofdstuk 6 in de toelichting van het vigerend bestemmingsplan staat echter het onderstaande specifiek vermeld:</p> <p><i>"In de volgende paragrafen wordt het plan Uitbreiding Lierop beschreven, zoals het in zijn totaliteit ontwikkeld kan worden. Nadrukkelijk dient hierbij vermeld te worden dat het een stedenbouwkundig voorstel is. Dit voorstel zal nog nader uitgewerkt worden. Het bestemmingsplan is dusdanig flexibel opgezet dat dit mogelijk is. Het doel van het stedenbouwkundig voorstel is met name het tonen van de hoofdopzet van het nieuwe woongebied en te laten zien dat binnen de regels van dit bestemmingsplan een kwalitatieve invulling van het gebied realiseerbaar is".</i></p> <p>Ter informatie kan wel vermeld worden dat bij de nadere uitwerking de omvang van de desbetreffende groenstrook zodanig beperkt bleek, in combinatie met de te realiseren inritten en ontsluitingen, dat er een zeer versnipperde én niet doelmatig te onderhouden groenstrook zou ontstaan. Bij de nadere uitwerking van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase III is daarom besloten om de realisatie van deze watergang te laten vervallen en de woonpercelen direct aan de Tamboer te situeren. Dit om onder meer de onderlinge samenhang met fase I en II van het woningbouwplan te vergroten.</p> <p>Aan de hand van de voorgaande uitleg heeft de gemeente Someren aan reclamant willen verduidelijken hoe de herbestemming van het plangebied tot stand is gekomen en waarom de desbetreffende groenstrook bij de nadere uitwerking is komen te vervallen.</p>
2.3.4.	<p>Het door de gemeente aan het ontwerpbestemmingsplan ten grondslag liggende natuurwaardenonderzoek betreft een onderzoek uit 2006. Dit betekent dat het onderzoek bij lange na niet meer als recent kan worden aangemerkt en dus niet representatief is voor de huidige staat van flora en fauna in het plangebied.</p>	<p>Naar aanleiding van de zienswijze van reclamant heeft de gemeente Someren besloten om een nieuw flora- en faunaonderzoek te laten verrichten. Hiervoor is een onafhankelijk ecologisch adviesbureau benaderd, dat tevens onderdeel is van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). De quickscan flora en fauna heeft tot doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten of beschermde gebieden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.</p>

	<p>Het feit dat de gemeente dit uitvoerige onderzoek niet recentelijk heeft laten plaatsvinden getuigt dan ook niet van een zorgvuldige besluitvorming en dus een goede ruimtelijke ordening. Binnen het plangebied van fase III komen volgens reclamant bovendien diverse beschermde diersoorten voor zoals ooievaars, ijsvogels, rugstreeppadden en vossen.</p>	<p>Op basis van het verrichte onderzoek is geconcludeerd dat op basis van de gevonden en te verwachten ecologische waarden de wijziging van het bestemmingsplan uitvoerbaar is. De aanwezigheid van de alpenwatersalamander, heikikker, poelkikker en rugstreeppad kon echter niet bij voorbaat worden uitgesloten. Voorafgaand aan de daadwerkelijke bouwwerkzaamheden wordt daarom een aanvullend ecologisch onderzoek verricht naar de potentiële aanwezigheid van deze beschermende amfibieën. Indien benodigd kan vervolgens met behulp van een ontheffing en/of het werken volgens een goedgekeurde gedragscode de werkzaamheden doorgang vinden.</p> <p>Voor de volledigheid en om misverstanden te voorkomen wordt deze onderzoeksrapportage als bijlage bij de toelichting opgenomen, in combinatie met een beknopte samenvatting in paragraaf 4.7 van de toelichting.</p>
2.3.5.	<p>Gezien de ligging van de Tamboer en de woningen die aan de overzijde van de woning van cliënt worden gerealiseerd is het onvermijdelijk dat het bouwverkeer veelvuldig gebruik maakt van deze ontsluitingsweg. Reclamant vreest voor overlast gedurende een langere periode en vraagt zich af welke geluidswerende- en veiligheidsmaatregelen de gemeente Someren voornemens is te nemen om een aanvaardbaar woon- en leefklimaat te waarborgen.</p>	<p>De bouwoverlast waar reclamant voor vreest staat los van de planologische procedure en valt buiten de reikwijdte van het onderhavig bestemmingsplan. Dat er overigens enig overlast kan ontstaan door het bouwverkeer is inherent aan het realiseren van projecten maar is in principe slechts tijdelijk van aard.</p> <p>Indien in de toekomst toch sprake blijkt te zijn van onevenredige hinder en/of overlast kan de gemeente Someren op basis van artikel 4.10 van de gemeentelijke bouwverordening nadere eisen stellen.</p>
2.3.6.	<p>Ten aanzien van de Uitbreiding Lierop, fase III bedraagt de maximale waarde voor de geurbelasting 6 OUE/m³. Reclamant vindt dit opvallend gezien het feit dat de geurnorm van de Balisboom lager ligt terwijl deze weg parallel is gelegen aan de Tamboer en tevens verder van de pluimveehouderij aan de Otterdijk is gelegen. Reclamant is van mening dat de geurnorm voor fase III gelijk gesteld dient te worden met de Balisboom (2 OUE/m³). Dit betekent echter wel dat de geurbelasting te hoog zal zijn en er dus sprake is van een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat voor de toekomstige bewoners en niet rijmt met een goede ruimtelijke ordening.</p>	<p>In aanvulling op de Wet geurhinder en veehouderij is op 14 oktober 2010 de gemeentelijke 'Gebiedsvisie en gemeentelijke verordening geurhinder en veehouderij' in werking getreden. Hierin zijn diverse gebieden aangewezen en is de specifieke maximale geurbelasting benoemd. Dit betreft de zogenaamde voorgrondbelasting. Dit betreft de geurbelasting veroorzaakt door de veehouderij die voor dat geurgevoelige object dominant is. Voor de bebouwde kom van Lierop, waartoe de Balisboom behoort, bedraagt de maximale waarde voor de geurbelasting inderdaad 2 OUE/m³. De gehele woningbouwontwikkeling 'Uitbreiding Lierop' (fase I, II en III) is echter als separaat deelgebied aangewezen waarvoor de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft 6 OUE/m³ bedraagt. Dit betreft de voorgrondbelasting welke door de gemeenteraad wordt beschouwd als een acceptabel geurhinderniveau voor dit deelgebied.</p>

		<p>Het is echter de zogenaamde achtergrondbelasting die het leefklimaat bepaald in een gebied. De achtergrondbelasting betreft de totale geurbelasting veroorzaakt door alle veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object. Zoals beschreven in de zienswijzebeantwoording in paragraaf 2.2.3. is ter plaatse van het deelgebied Lierop Zuid sprake van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat.</p> <p>De gemeente Someren deelt derhalve niet de mening van reclamant dat een alternatieve geurnorm gehanteerd dient te worden én dat er weldegelijk sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat.</p>
2.3.7.	<p>Na vaststelling van het vigerend bestemmingsplan zijn in fase I en II woningen gebouwd die niet voldoen aan de woningtypes zoals deze neergelegd in de verbeelding en de toelichting van het bestemmingsplan.</p> <p>Reclamant wil voorkomen dat er nu wederom een bestemmingsplan wordt vastgesteld, zonder dat de woningtypes zijn verankerd in de regels van het bestemmingsplan. Hierbij vermeldt reclamant nog dat de voornoemde verbeelding recentelijk is verwijderd op ruimtelijkeplannen.nl om onduidelijke redenen.</p> <p>In de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase III staan vermeld dat er vrijstaande, halfvrijstaande en aaneengebouwde woningen worden gerealiseerd.</p> <p>Reclamant pleit ervoor louter vrijstaande en halfvrijstaande woningen te realiseren, daar deze in de optiek van reclamant beter in de omgeving passen.</p>	<p>De constatering van reclamant dat er woningen in fase I en II zijn gerealiseerd die strijdig zijn met het vigerend bestemmingsplan is niet correct. Het merendeel van de reeds gerealiseerde woningen is rechtstreeks gerealiseerd conform de bepalingen in de regels en verbeelding van het vigerend bestemmingsplan. Slechts ten aanzien van de oprichting van acht nieuwbouwwoningen door CPO Het Bouwgilde is door de gemeente Someren besloten een omgevingsvergunning te verlenen op basis van artikel 7.4 van de regels uit het vigerend bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12 lid 1a onder 1° van de Wabo. Dit betreft een zogenaamde binnenplanse afwijkingsbevoegdheid.</p> <p>Daarnaast wordt volledigheidshalve nog vermeld dat de verbeelding van het vigerend bestemmingsplan niet verwijderd is op ruimtelijkeplannen.nl. Zowel het vigerend bestemmingsplan als het ontwerpbestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop, fase III' zijn raadpleegbaar. Het misverstand is wellicht ontstaan doordat de desbetreffende website zodanig werkt dat bij het selecteren van één bestemmingsplan, de overige bestemmingsplannen niet langer direct zichtbaar en raadpleegbaar zijn.</p> <p>Tot slot acht de gemeente Someren het verzoek van reclamant om voor het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase III planologisch alleen vrijstaande en halfvrijstaande woningen toe te staan niet wenselijk. Ten opzichte van het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is namelijk bewust gekozen voor een flexibeler karakter, welke tot uiting komt in een minder gedetailleerde opzet van de verbeelding, in combinatie met de nodige flexibiliteitsbepalingen in de regels.</p>

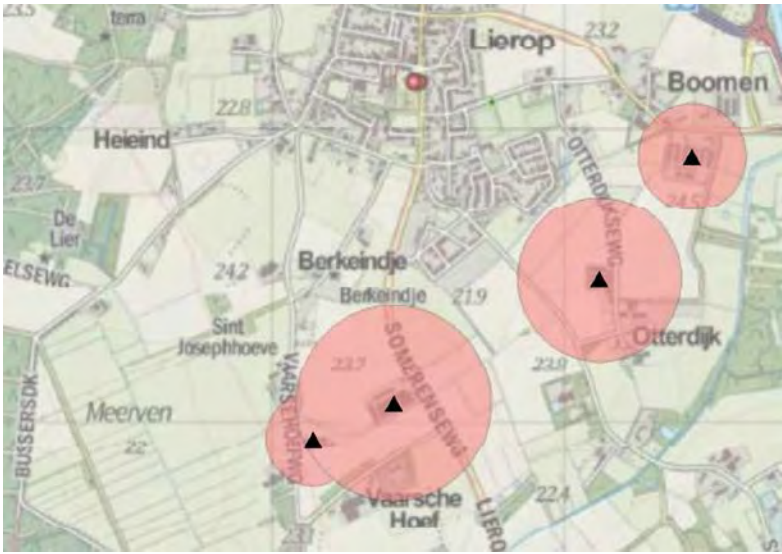
		De gemeente Someren kiest dus bewust om zowel vrijstaande, halfvrijstaande als aaneengebouwde woningen toe te staan zodat altijd ingespeeld kan worden op een veranderende vraag en behoefte vanuit de woningmarkt. Op basis van de huidige inzichten en is het echter wel de intentie van de gemeente Someren om enkel vrije sectorwoningen toe te staan voor fase 3 van de Uitbreiding Lierop. Om deze reden kan deels worden ingestemd met het verzoek van reclamant. Dit door de realisatie van aaneengebouwde woningen niet langer rechtstreeks mogelijk te maken maar alleen via een afwijking van de bouwregels.
--	--	---

2.4 Zienswijzen overige reclamanten

	Reclamant 4 tot en met 12	Gemeentelijke beantwoording
	De zienswijzen van de overige reclamanten zijn (nagenoeg) identiek aan elkaar en zijn daarom gezamenlijk samengevat. Voor de volledige tekst verwijzen wij u naar de kopie van de zienswijzen in bijlage 2.	
2.4.1.	In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase III is opgenomen dat de locatie bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten. Deze conclusie is echter getrokken op basis van het natuurwaardenonderzoek (2006) afkomstig uit het vigerend bestemmingsplan. Inmiddels is de natuursituatie op de braakliggende gronden van fase III behoorlijk veranderd en zijn reclamanten dus van mening dat de gemeente Someren hierin niet zorgvuldig heeft gehandeld. Reclamant stelt daarom de vraag of de gemeente Someren van mening is dat het bestemmingsplan voor fase III zorgvuldig is beoordeeld in relatie tot de actuele natuurwetgeving én dat daarnaast geen hernieuwde toetsing had moeten plaatsvinden om de aan- of afwezigheid van beschermde soorten aan te tonen.	De conclusie op deze zienswijze is inhoudelijk identiek aan de zienswijzebeantwoording in paragraaf 2.3.4. Voor een nadere toelichting wordt naar de desbetreffende paragraaf verwezen.

<p>2.4.2.</p>	<p>De feitelijke geurnormen die omwonenden van veehouderijen ondervinden telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren.</p> <p>Mede op basis van datzelfde rapport heeft de Rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak een door een gemeente verleende omgevingsvergunning vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport.</p> <p>Reclamant stelt daarom de vraag of voor fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- en leefklimaat gegarandeerd kan worden. Dit mede gezien de veranderende wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurhinder?</p> <p>Zo ja, waarom zijn de inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan aangezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mag worden?</p>	<p>De mogelijk nadelige gevolgen van de veehouderij op de volksgezondheid staan de laatste jaren volop in de belangstelling. Dit onder meer naar aanleiding van het rapport "Geurhinder van veehouderij nader onderzocht" van de GGD Brabant/Zeeland en het IRAS instituut van de Universiteit Utrecht van 23 maart 2015 waar reclamant naar verwijst. Echter, zoals in het rapport zelf wordt geconcludeerd verdienen de geconstateerde verschillen met het huidige agrarisch geurbeleid nog nadere duiding en onderzoek. Dit is tevens de conclusie van de desbetreffende uitspraak van de Rechtbank Oost Brabant waar reclamant naar verwijst. De rechtbank geeft namelijk geen oordeel over het GGD-onderzoek zelf. De gemeente en de provincie moeten zelf een standpunt innemen over de waarde die aan het GGD-onderzoek moet worden gehecht en de gevolgen voor het gemeentelijke en provinciale beleid.</p> <p>Op 7 december 2016 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ook een dergelijke uitspraak gedaan (ECLI:NL:RVS:2016:3275). Dit ten aanzien van het bestemmingsplan Zandstraat 99 in Someren. De Afdeling benadrukt dat in de inleiding van het GGD-rapport is vermeld dat het een eerste aanzet betreft tot het nader omschrijven van de blootstellingsresponsrelaties en dat niet te verwachten is dat dit onderzoek antwoord geeft op alle denkbare vragen over de relaties tussen geurbelasting en geurhinder. De Raad van State ziet daarom geen aanleiding voor het oordeel dat de gemeente zich bij de vaststelling van het betreffende bestemmingsplan niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat ten tijde van het nemen van het besluit nog onvoldoende aanleiding bestond om de geurgehinderdenpercentages en bijbehorende indelingen in het leefklimaat van de Handreiking Wet geurhinder en veehouderij los te laten.</p> <p>Om deze reden hanteert de gemeente Someren derhalve de bepalingen uit de Wet geurhinder en veehouderij als het vigerend toetsingskader bij het beoordelen van geur bij het houden van vee. Zoals beschreven bij de zienswijzebeantwoording in paragraaf 2.2.3 is op basis van de berekende achtergrondbelasting en de hindercijfers uit bijlage 6 van de handreiking Wet Geurhinder en Veehouderij geconstateerd dat ter plaatse sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. Indien op basis van gewijzigde kennis of voortschrijdend inzicht de geurgehinderdenpercentages in de toekomst worden gewijzigd acht de gemeente Someren het aannemelijk dat derhalve ter plaatse nog steeds een acceptabel woonklimaat kan worden gegarandeerd.</p>
---------------	---	--

<p>2.4.3.</p>	<p>De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken verricht op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO) verschreven. Uit een document gevonden op de website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO-onderzoek bij de gemeente Someren wel degelijk bekend. Uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase III blijkt echter op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO-onderzoek door het RIVM.</p> <p>Reclamant stelt derhalve de vraag of er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan advies is ingewonnen bij de GGD in relatie tot de gezondheidsaspecten. Is de gemeente Someren zich daarnaast ervan bewust dat een nieuwe knelsituatie wordt gecreëerd wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en hogere kans op longontsteking.</p> <p>Kunt u derhalve de toekomstige bewoners van fase III een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen.</p>	<p>De gemeente Someren is bekend met de conclusies en bevindingen van het onderzoek 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO). Het VGO-onderzoek richt zich op mogelijke verbanden tussen stoffen en micro-organismen van veehouderijen en gezondheidseffecten. Het onderzoek maakt duidelijk dat de combinatie van emissies van fijnstof, aan stofdeeltjes gebonden endotoxine en ammoniak-secundair fijnstof uit de veehouderijen gezondheidseffecten veroorzaken.</p> <p>De Gezondheidsraad ziet daarom endotoxine als een goede indicator voor de blootstelling van omwonenden aan stoffen uit stallen die een negatieve invloed hebben op de luchtwegen. Dit inzicht was voor de Gezondheidsraad aanleiding om voor de algemene bevolking een gezondheidkundige advieswaarde voor endotoxine van 30 EU/m³ aan het rijk te adviseren. Naar aanleiding van het voorgaande is door bestuurders van gemeenten in Noord-Brabant de behoefte uitgesproken aan ondersteuning, wat heeft geleid tot de oprichting van een ondersteuningsteam. Aan dit ondersteuningsteam nemen provincie, gemeenten, GGD en drie Brabantse omgevingsdiensten deel. Vanuit de regio Zuidoost-Brabant neemt Someren als gemeente deel.</p> <p>Het ondersteuningsteam heeft de 'Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: endotoxine toetsingskader 1.0' opgesteld. Deze notitie beschrijft een aanpak voor het beoordelen van het risico op verspreiding van (uitbreidende) veehouderijen. Door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is de 'Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: endotoxine toetsingskader 1.0' vervolgens uitgewerkt in kaartbeelden waarop per gemeente in Zuidoost-Brabant de fijnstofemissie voor de gehele veehouderij inzichtelijk is gemaakt.</p> <p>Met de fijnstofemissie is de aan te houden afstand te bepalen om te voldoen aan de advieswaarde van de Gezondheidsraad van 30 EU/m³ voor de blootstelling aan endotoxine in de buitenlucht. Deze afstanden zijn als contouren rondom de veehouderijen op de kaart gevisualiseerd. Het desbetreffende kaartbeeld relevant voor de Uitbreiding Lierop, fase 3 is op de navolgende pagina weergegeven.</p>
---------------	---	--

		 <p>Uitsnede endotoxine risicokaart gemeente Someren</p> <p>Op basis van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat voor de Uitbreiding Lierop, fase 3 voldaan wordt aan de gezondheidskundige advieswaarde voor endotoxine en dat derhalve sprake is van een goed woon- en leefklimaat.</p>
2.4.4.	<p>Gezien het aantal beschikbare kavels in fase I en II en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase III. Reclamant stelt derhalve de vraag of de gemeente Someren de richtlijn van de provincie Noord-Brabant op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase III.</p>	<p>De conclusie op deze zienswijze is inhoudelijk identiek aan de zienswijzebeantwoording in paragraaf 2.1.1 en 2.3.1. Voor een nadere toelichting wordt naar de desbetreffende paragrafen verwezen.</p>

	<p>Wat is bovendien de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels in fase I en II de ontwikkeling van fase III in gang te zetten? Indien fase III toch wordt doorgezet hoe gaat de gemeente Someren de leefbaarheid in stand houden in de rest van de wijk?</p>	
2.4.5	<p>De waterbeheersing in fase I en II is nu al een groot probleem. Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase III?</p> <p>Deelt de gemeente Someren de zorgen van reclamanten dat het uitdiepen van de bestaande waterberging tot gevaarlijke situaties kan leiden voor onze kinderen én kunt u deze zorgen wegnemen?</p>	<p>Zoals beschreven in paragraaf 4.6 van de toelichting wordt bij de realisatie van de derde fase van het woningbouwplan 'Uitbreiding Lierop' tevens de waterberging gerealiseerd voor de gehele woonwijk. Aan de hand van de geohydrologische karakteristieken, de randvoorwaarden vanuit het waterschap en de stedenbouwkundige uitgangspunten is gekozen voor de realisatie van verlaagde groenzones nabij de Meervensche Loop.</p> <p>De zorg van reclamanten voor de veiligheid van de kinderen is daarnaast begrijpelijk maar ongegrond. De verlaagde groenzones worden gerealiseerd met een talud en staan bovendien slechts een beperkt deel van de tijd onder water. Vanuit de gemeente Someren wordt echter de toezegging gedaan om bij de nadere uitwerking en detaillering van de groenzones de omwonenden te betrekken.</p>

3 Conclusie

Reclamant 1

De zienswijze van Stichting Belangengroep Lierop, Vaarsehoefweg 31, 5715 RB Lierop, is ongegrond maar ter verduidelijking is besloten om in paragraaf 4.6 van de toelichting de berekening van de waterberging nader te beschrijven.

Reclamant 2

De zienswijze van Pluimveebedrijf R. van den Boomen Lierop BV, Otterdijk 1, 5715 RH Lierop, is ongegrond maar ter verduidelijking is besloten om in paragraaf 4.5. van de toelichting het aspect geurhinder voor agrarische bedrijvigheid nader te onderbouwen en beschrijven.

Reclamant 3

De zienswijze van ARAG Rechtsbijstand namens dhr. E.W. Dankkaart wonende aan de Tamboer 8, 5715 CG Lierop, is deels gegrond en heeft geleid tot het verrichten van een nieuw flora- en faunaonderzoek. De onderzoeksrapportage wordt als bijlage bij de toelichting opgenomen, in combinatie met een beknopte samenvatting in paragraaf 4.7 van de toelichting.

Daarnaast is de realisatie van aaneengebouwde woningen niet langer rechtstreeks mogelijk in het bestemmingsplan. Dit is alleen nog mogelijk via een afwijking van de bouwregels in artikel 6.4 van de regels.

Reclamanten 4 tot en met 12

De zienswijzen van reclamanten zijn deels gegrond en hebben geleid tot het verrichten van een nieuw flora- en faunaonderzoek. De onderzoeksrapportage wordt als bijlage bij de toelichting opgenomen, in combinatie met een beknopte samenvatting in paragraaf 4.7 van de toelichting. Daarnaast is besloten om in paragraaf 4.6 van de toelichting op te nemen dat de nadere detaillering en uitwerking van de verlaagde groenzones in overleg met de omwonenden tot stand komt.

4   Ambtshalve wijzigingen

De onderstaande ambtshalve wijziging is opgenomen in het bestemmingsplan:

- In de regels van het bestemmingsplan is artikel 6.2.3. lid b onder 3 aangepast. Per abuis stond in het ontwerpbestemmingsplan vermeld dat de gezamenlijke diepte van hoofdgebouwen en aanbouw niet minder mag bedragen dan 16 meter. Dit is aangepast zodat de gezamenlijke diepte van hoofdgebouwen en aanbouw niet meer mag bedragen dan 16 meter.

Bijlage 1

Ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase III

Burgemeester en wethouders van Someren maken op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening, artikel 1.3.1 Besluit ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bekend dat met ingang van vrijdag 30 december 2016 het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop fase III" gedurende zes weken ter inzage ligt. De termijn eindigt op donderdag 9 februari 2017.

Inhoud ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase III voorziet in woningbouw tussen de straat Tamboer en de Meervensche Loop en vormt de afronding van het woningbouwplan Uitbreiding Lierop. Het bestemmingsplan heeft als doel om 23 woningen planologische mogelijk te maken.

Stukken ter inzage

U kunt het ontwerpbestemmingsplan en de bijbehorende stukken inzien bij het Klant Contact Centrum (KCC) in het gemeentehuis. Het KCC is geopend op maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur. De stukken kunt u op afspraak ook buiten de openingstijden inzien. Een afspraak kunt u maken via telefoonnummer (0493) 494 888.

Het plan is daarnaast digitaal in te zien via www.ruimtelijkeplannen.nl. U kunt via het tabblad 'bestemmingsplannen' zoeken op adres of via het identificatienummer NL.IMRO.0847.BP02016021-OW01. Op www.someren.nl treft u een doorverwijzing aan.

Indienen zienswijzen

Tijdens de inzagetermijn kan iedereen zowel mondeling als schriftelijk zienswijzen kenbaar maken. Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan de raad van de gemeente Someren, Postbus 290, 5710 AG Someren. Degenen die mondeling een zienswijze kenbaar willen maken, nadere vragen hebben of het plan buiten de openingstijden willen in zien kunnen binnen de genoemde termijn contact opnemen met het Klant Contact Centrum (KCC), tel. (0493) 494 888.

Bekendmakingen

• Ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase III

Burgemeester en wethouders van Someren maken op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening, artikel 1.3.1 Besluit ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bekend dat met ingang van vrijdag 30 december 2016 het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop fase III" gedurende zes weken ter inzage ligt. De termijn eindigt op donderdag 9 februari 2017.

Inhoud ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase III voorziet in woningbouw tussen de straat Tamboer en de Meervensche Loop en vormt de afronding van het woningbouwplan Uitbreiding Lierop. Het bestemmingsplan heeft als doel om 23 woningen planologische mogelijk te maken.

Stukken ter inzage

U kunt het ontwerpbestemmingsplan en de bijbehorende stukken inzien bij het Klant Contact Centrum (KCC) in het gemeentehuis. Het KCC is geopend op maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur. De stukken kunt u op afspraak ook buiten de openingstijden inzien. Een afspraak kunt u maken via telefoonnummer (0493) 494 888.

Het plan is daarnaast digitaal in te zien via www.ruimtelijkeplannen.nl. U kunt via het tabblad 'bestemmingsplannen' zoeken op adres of via het identificatienummer NL.IMRO.0847.BP02016021-0W01. Op www.someren.nl treft u een doorverwijzing aan.

Indienen zienswijzen

Tijdens de inzagetermijn kan iedereen zowel mondeling als schriftelijk zienswijzen kenbaar maken. Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan de raad van de gemeente Someren, Postbus 290, 5710 AG Someren. Degenen die mondeling een zienswijze kenbaar willen maken, nadere vragen hebben of het plan buiten de openingstijden willen in zien kunnen binnen de genoemde termijn contact opnemen met het Klant Contact Centrum (KCC), tel. (0493) 494 888.

• Ontwerpbestemmingsplan Vinkenstraat - Loostreepaan

Burgemeester en wethouders van Someren maken op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bekend dat met ingang van vrijdag 30 december 2016 het ontwerpbestemmingsplan "Bestemmingsplan Vinkenstraat - Loostreepaan" gedurende zes weken ter in-

Zienswijze

Tijdens de inzagetermijn kan iedereen zowel mondeling als schriftelijk een zienswijze indienen op het ontwerpwijzigingsplan. Schriftelijke reacties dienen te worden gericht aan het college van burgemeester en wethouders van Someren, Postbus 290, 5710 AG Someren. Voor het indienen van een mondelinge zienswijze moet een afspraak worden gemaakt. U kunt hiervoor en voor nadere informatie op werkdagen contact opnemen met het Klant Contact Centrum (KCC), tel. (0493) 494 888.

• Besluit tot aanwijzing van gemeentebtenaar tot Heffings- en invorderingsambtenaar

Burgemeester en wethouders maken bekend dat zij op 15 december 2016:

- de senior controller hebben aangewezen als heffingsambtenaar (als bedoeld in artikel 231, lid 2, onderdeel b en c, Gemeentewet voor de gemeente Someren 2016) voor het heffen van de gemeentelijke belastingen voor de gemeente Someren;
- het hoofd afdeling Bedrijfsvoering/concerncontroller hebben aangewezen als zijn plaatsvervanger;
- de senior controller hebben aangewezen als invorderingsambtenaar voor het innen van de gemeentelijke belastingen voor de gemeente Someren;
- het hoofd afdeling Bedrijfsvoering/concerncontroller hebben aangewezen als zijn plaatsvervanger.

De aanwijzingsbesluiten treden in werking op de eerste dag na bekendmaking. Beide besluiten liggen ook, tot zes weken na deze bekendmaking, op werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur, ter inzage bij het Klant Contact Centrum van de gemeente.

• Vaststellen belastingverordeningen 2017

Burgemeester en wethouders maken bekend dat de gemeenteraad op 21 december 2016 de volgende verordeningen heeft vastgesteld:

- 'Verordening op de heffing en de invordering van onroerendezaakbelastingen 2017'
- 'Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelastingen 2017'
- 'Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing 2017'
- 'Verordening op de heffing en de invordering van rioolaansluitrecht 2017'
- 'Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2017'
- 'Verordening op de heffing en de invordering van niet-ingezetenenbelastingen 2017'
- 'Verordening op de heffing en de invordering van leges 2017'

In deze verordeningen zijn de tarieven voor de betreffende be-

OVERZICHT ACTIVITEITEN

Overzicht van evenementen, collectes en meldingen voor het optreden van een band in een horeca-inrichting, voor de komende twee weken.

• Evenementen

Dit overzicht is gebaseerd op vergunningaanvragen voor een evenement. Aan de vermelding in dit overzicht kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

31 december ATB wielerveldtoertocht in de bossen nabij het Keelven
10 januari Apres ski party, De Egelantier

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum (KCC), tel. (0493) 494 888. Meer informatie over evenementen is ook te vinden in de evenementenkalender op www.vvv-someren.nl.

VUURWERKAFVAL RUIJEN

Veel kinderen stropen op nieuwjaarsdag de straten af op zoek naar niet afgestoken vuurwerk. Dit vuurwerkafval is echter gevaarlijk.

Help mee ongelukken te voorkomen.
Veeg op 1 januari even uw stoep schoon en stop het afval in de afvalcontainer.

www.someren.nl

Bijlage 2

De gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG SOMEREN

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase III

Lierop, 18 januari 2017

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad " 't Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase III" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maakt de Stichting Belangengroep Lierop hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Wij willen voorop stellen dat wij woningbouw in diverse segmenten (van aaneengesloten woning tot vrijstaande woning) in beginsel toejuichen aangezien dit een stimulans geeft aan de leefbaarheid van een kleine kern zoals Lierop. Echter, voordat uw Raad het bestemmingsplan, dat realisatie van de derde fase van de Gildewijk mogelijk maakt, vaststelt willen wij u het volgende voorhouden.

Gevolg in ontwikkeling brengen fase III voor bewoners fases 1 en 2

Wij vragen ons af of de gevolgen van de realisatie van fase III voor de leefbaarheid van de Lieroppenaren die woningen in een van de eerste fases voldoende in beeld is gebracht dan wel onderkend is.

In de toelichting bij het ontwerpbestemmingsplan stelt u dat de eerste twee fases reeds zijn gerealiseerd of zich in een vergevorderd stadium bevinden. Enige nuancering is hier op zijn plek. Uiteraard is het zo dat in de afgelopen periode de nodige bouwplannen tot ontwikkeling zijn gebracht, desalniettemin moeten wij constateren dat er nog ruim 20 kavels beschikbaar zijn. In het hart van de Gildewijk levert dit lelijke, onverzorgde braakliggende percelen op. Die komen het beeld en de kwaliteitsbeleving van de wijk niet ten goede. Daarnaast vragen wij uw Raad om bijzondere aandacht voor de rij kavels gelegen aan de Somerenseweg. Deze gehele rij kavels is vacant. Het resultaat is dat de entree van Lierop (gezien vanaf Somerense zijde) nu wordt gevormd door de achterzijde van het eerste CPO-project en de daarbij behorende bergingen en erfafscheidingen. Deze entree biedt naar onze stellige overtuiging geenszins het gewenste beeld van een uitnodigende, levendige woonkern. Wij vragen u te bevorderen dat deze rij kavels voortvarend tot ontwikkeling wordt gebracht.

Het grote aantal vrije kavels heeft tot gevolg dat de wijk nog niet woonrijp (inclusief groenvoorzieningen) is gemaakt. Uit economisch oogpunt begrijpelijk omdat bouwverkeer schade aan bestrating en dergelijke kan aanbrengen, maar de leefbaarheid is hiermee niet gediend. Het gebrek aan voldoende verlichting en het ontbreken van adequate parkeervoorzieningen dragen ook niet bij aan het veiligheidsgevoel dat de bewoners van deze wijk ervaren. Wij vragen ons dan ook af: op welk moment worden fases 1 en 2 sowieso – dus ongeacht of er nog vacante kavels zijn – in dat gebied woonrijp (inclusief groenvoorzieningen) gemaakt? Wij dagen uw Raad uit om hier een harde termijn aan te verbinden zodat de bewoners van de Gildewijk hierover duidelijkheid krijgen.

Het ontwerpbestemmingsplan dat nu voorligt voor fase III zal tot gevolg hebben dat hetgeen wij hierboven hebben beschreven nog langer in stand zal blijven. Immers, de koper van een kavel zal zich begrijpelijkerwijs willen verzekeren van het mooiste plekje. Door dit "cherry picking" zullen – klaarblijkelijk – minder gewilde kavels nóg langer vacant blijven en blijft de leefbaarheid van de Gildewijk onder druk staan.

Wij bepleiten dan ook dat uw Raad niet zozeer het scheppen van een planologisch kader temporiseert, maar wel dat de uitgifte van de in fase III gelegen kavels niet ad hoc gebeurt. Wij dringen er bij u op aan om te besluiten dat de kaveluitgifte in fase III eerst start wanneer tenminste 70% van de nu nog vacante kavels zijn verkocht. Mochten bepaalde kavels door de ligging impopulair blijven, geven wij u in overweging om middels een verlaging van de grondprijs de verkoop daarvan te stimuleren. Immers, een kavel dat jaar na jaar onverkocht blijft, drukt ook op de balans van uw grondbedrijf. Wij doen het dringend beroep op u te voorkomen wat met de eerste fases is gebeurd, namelijk dat ook fase III een lappendeken van ingevulde kavels wordt. Wanneer wij in de toelichting bij het ontwerpbestemmingsplan lezen dat de gemeente Someren in de periode 2016-2026 maar liefst 955 woningen aan haar woningvoorraad moet toevoegen, komt het ons voor dat het bovenstaande een haalbare kaart zou moeten zijn.

Waterproblematiek

Ten tweede vragen wij uw aandacht voor de waterproblematiek in de Gildewijk.

Wij lezen in de toelichting bij het ontwerpbestemmingsplan dat een groot gedeelte van fase III is gereserveerd voor de waterbergingsopgave. Gezien de ervaring dat de gronden waarop de Gildewijk staat érg nat zijn, kunnen wij ons hierin vinden. De leefbaarheid van deze Lieropse wijk is in natte periodes onvoldoende door het vele water dat in de wijk blijft staan (zo is de speelvoorziening op het Gildeplein in regenachtige periodes bijvoorbeeld vaak dermate nat dat er niet gespeeld en gevoetbald kan worden).

Echter, het bevreemd ons dat de verbeelding en de planregels niet de waterretentievoorziening als zodanig verankeren. Weliswaar zijn alle bestemmingen mede bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen (zoals waterbergingen), maar op de bestemming "groen" (waar de grootste waterbergingcapaciteit zou moeten worden gerealiseerd) zijn ook speel- en parkeervoorzieningen mogelijk en kan bovendien bebouwing tot een oppervlakte van 75m² gerealiseerd worden. Dit rijmt ons inziens niet met het tegelijk zijn van een inundatiegebied. Wij pleiten er voor om het plangedeelte wat als waterberging komt te dienen sterker neer te zetten en geen mogelijkheden voor het aanbrengen van speel- en parkeervoorzieningen en gebouwen toe te laten.

Wat dit onderwerp betreft menen wij dat de waterparagraaf (onderdelen 2.3 en 4.6 in de toelichting bij het ontwerpbestemmingsplan) onvoldoende inzichtelijk maakt of de totaalcapaciteit van de voorziening (zijnde 2.892 m³, uiteenvallend in 1.392 m³ waterberging vanwege toename verhard oppervlakte en 1.500 m³ inundatiecompensatie) voldoende is. De toelichting spreekt over een rekenregel voor de compensatie-opgave bij een relatief geringe toename van het verhard oppervlakte. Doch nergens komt naar voren of de genoemde 1.392 m³ ook daadwerkelijk de uitkomst van deze rekenregel is. Dit klemt ons inziens te meer omdat, zo begrijpen wij uit de tweede alinea van pagina 26 van de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan, dat wateropgave van de gehele Gildewijk (dus fases I, II én III) in zijn geheel in de derde fase wordt gerealiseerd. Wanneer, zoals mettertijd is gebleken, de woningtypologieën ook aan verandering onderhevig zijn (geplande vrijstaande en halfvrijstaande woningen worden aaneengesloten woningen dan wel er wordt middels de binnenplanse ontheffingmogelijkheid meer woningen dan de geplande 23 woningen in fase III gerealiseerd) heeft dit een gevolg voor de hoeveelheid verharde oppervlakte en daarmee voor de compensatieopgave en daarmee voor de leefbaarheid van de Gildewijk!

Wij vragen u bij het beantwoorden van onze zienswijze op dit punt de berekening van de grootte van de bergingscapaciteit als gevolg van toegenomen verhard oppervlakte bij te voegen en aan te geven op welke wijze wordt ingespeeld op in een toename van verhard oppervlakte ten opzichte van de oppervlakte waarop de bergingscapaciteit is berekend.

Ondersteuning

Het bestuur van Dorpscoöperatie Lierop leeft onderschrijft, op advies van haar Werkgroep Wonen, bovenstaande zienswijze volledig.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

A. Wilde
Voorzitter

M.P.H. Gofers
vice-voorzitter

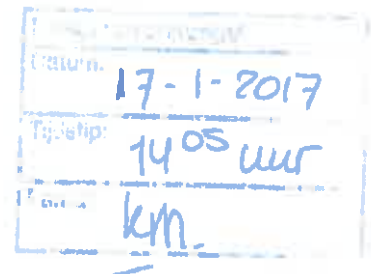

B

De gemeenteraad van
Someren
Postbus 290
5710 AG Someren

VERBODEN TOEGANG

Geachte Gemeenteraadsleden,

Lierop 17-1-2017

Graag wil ik u mijn zienswijze en bezwaren bekend maken betreffende het plan: "Uitbreiding Lierop – Gildewijk" fase drie.

Deze uitbreiding van fase drie komt namelijk wel erg dicht in de buurt van mijn bedrijf; té dicht wat mij betreft. Ook komen de geplande woningen in een rechte lijn te staan met de afgevoerde luchtstroom (zijnde stank en fijnstof) uit de pluimveestallen. Dit is een zeer ongewenste situatie voor zowel de toekomstige bewoners, als voor mij. Ik wil namelijk met mijn bedrijf de directe leefomgeving zo min mogelijk tot last zijn. Verder voorzie ik dat potentiële kopers van de gronden binnen fase drie zich niet realiseren wat de luchtuitstoot van de pluimveestallen mogelijk voor hun woonplezier en gezondheid kan betekenen. Ik wil met deze brief voorkomen dat de potentiële bewoners hier mij later op zullen aanspreken, of acties gaan ondernemen omdat zij overlast ondervinden van mijn bedrijf.

Voor alle duidelijkheid wil ik laten weten dat de milieuvergunning geen aanpassingen toelaat wat betreft de uitstootlocatie of –richting van de afgevoerde lucht en er is binnen dat kader ook geen centrale uitstoot mogelijk. Daarbij komt nog dat wanneer er iets in de verordening van de geurnormen verandert, ik daar als pluimveehouder eerder problemen mee kan krijgen. Verder vraag ik mij af of fase drie van het uitbreidingsplan met zekerheid geurnorm zes blijft. Daar is het plan nu wel ingeschaald, maar wanneer dit ooit zou veranderen dan is dit nadelig voor mijn bedrijf. Ik heb in alle jaren (zo'n 30) dat ik mijn bedrijf aan de rand van de dorpskern van Lierop voer al eerder woningbouw mijn kant uit zien komen (zoals bij plan Balisboom), maar de uitbreiding van de Gildewijk baart mij oprecht zorgen.

Mijn concrete vragen aan u zijn:

- Kunt u mij garanderen dat de potentiële kopers van de gronden Gildewijk fase 3 volledig en eerlijk worden ingelicht over de luchtuitstoot van mijn pluimveebedrijf;
- Kunt u mij de garantie geven dat "Uitbreiding Lierop Gildewijk fase drie" ook op de lange termijn onder geurnorm 6 blijft vallen?;
- Wilt u hierom dit uitbreidingsplan op deze locatie ernstig heroverwegen zodat bovengenoemde problemen voorkomen worden.

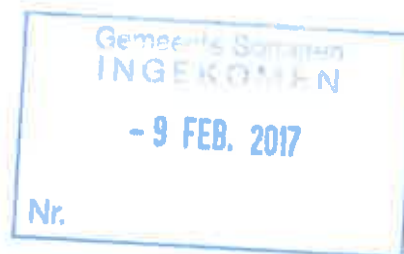
Met vriendelijke groet,

Rene van den Boomen

Pluimveebedrijf R.vd Boomen Lierop B.V.
Otterdijk 1,
5715 RH Lierop

De raad van de gemeente Someren
Postbus 290
5710 AG Someren

Vooruit per fax: 0493 494 850

Ons kenmerk 2017002130-01
Uw kenmerk
Behandeld door dhr. mr. M.R.A. Amtz

Doortiesnummer (0475) 473 707
Faxnummer (0475) 473 740
E-mail m.amtz@arag.nl

Onderwerp: Zienswijze tegen ontwerpbestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop fase III'

Roermond, 9 februari 2017

Geachte leden van de raad,

Namens cliënt, de heer E.W. Dankaat, wonende aan de Tamboer 8 (5715 CG) te Lierop, ga ik over tot het indienen van een zienswijze tegen het ontwerpbestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop fase III' dat vanaf 30 december 2016 gedurende zes weken ter inzage ligt.

Middels bovenvermeld voorontwerp bestemmingsplan wordt woningbouw tegenover de woning van cliënt mogelijk gemaakt, een vooruitzicht waarmee cliënt zich niet kan verenigen. Cliënt voert hiertoe aan als volgt.

Afronden bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop (fase I en II)'

Allereerst merkt cliënt in zijn algemeenheid op dat hij van mening is dat eerst het bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop 2010' (gemakshalve fase I en II) daadwerkelijk verwezenlijkt dient te worden, alvorens te beginnen aan de realisatie van 'fase III'. Immers: op dit moment zijn er nog circa twintig kavels niet verkocht en bebouwd en zijn de wegen, verlichting en parkeerplaatsen nog niet dan wel niet volledig aangelegd. Cliënt heeft hierdoor het gevoel dat hij in een grote 'bouwput' woont. Sommige van voornoemde punten krijgen nog afzonderlijk aandacht in deze zienswijze.

Ladder duurzame verstedelijking

Ten tweede merkt cliënt op dat er op dit moment circa twintig kavels onbebouwd zijn, welke zijn gelegen binnen fase I en II. Cliënt vreest dan ook dat er in de toekomst wel woningen gebouwd zullen worden op de kavels welke zijn gelegen binnen het bestemmingsplan fase III, terwijl de kavels welke nabij zijn woning zijn gelegen onbebouwd zullen blijven, hetgeen leidt tot een spreekwoordelijke 'gatenkaas'. Daarnaast geeft het

ARAG SE Nederland · Postbus 230, 3830 AE LEUSDEN · Lindenustraat 5, 6041 EC Roermond · T (0475) 473 778 · F (0475) 473 700
www.ARAG.nl IBAN NL38 RABO 0386 2844 38 · BIC RABONL2U · Inzassant ID NL87ZZZ557941730000 · BTW NL851882731B01 KvK 55794173
ARAG SE is statutair gevestigd te Düsseldorf (Duitsland)

Bied 2
Oms kenmerk 2017002130-01

feit dat er nog circa twintig kavels onverkocht en onbebouwd zijn naar opvatting van cliënt duidelijk aan dat er geen behoefte is naar nog meer nieuwbouw. Cliënt stelt zich dan ook op het standpunt, zoals hierboven reeds verwoord, dat eerst alle nog vrije kavels verkocht en bebouwd dienen te worden, alvorens er concrete plannen worden gemaakt voor fase III om te voorkomen dat er gaat worden gebouwd voor leegstand.

Waterberging

Cliënt ondervindt op dit moment, bij bepaalde hoeveelheden regenval binnen een kort tijdsbestek, wateroverlast: straten, groenstroken en het speeltuintje staan in dat geval blank (bijlage 1). Cliënt is zich dan ook zeer zeker bewust van het feit dat er in fase III in elk geval een waterberging dient te komen. De waterberging mag er als het aan cliënt ligt dan ook liever vandaag dan morgen komen en het aspect waterberging is dan ook de enige uitzondering ten aanzien van fase III waarvan cliënt stelt dat dit zo snel mogelijk gerealiseerd moet worden.

Ondanks het feit dat de gemeente concrete plannen heeft om de waterberging in fase III in te richten in de groenstrook, constateert cliënt dat er in de planregels enkel de bestemming 'groen' is opgenomen zonder dat hier concreet invulling aan wordt gegeven. Cliënt is dan ook van mening dat de waterberging (en alle bijbehorende noodzakelijke maatregelen) in de planregels worden verankerd, daar de toelichting niet juridisch afdwingbaar is en cliënt juridische afdwingbaarheid zeer wenselijk acht gezien de grote belangen die met het aspect waterberging zijn genoemd.

Groenstrook tussen fase I en III

Op pagina 45 van de toelichting op het bestemmingsplan fase I en II wordt aangegeven dat er een groenstrook zal worden geplaatst op de grens tussen fase I en III, hetgeen betekent dat er tegenover de woning van cliënt een groenstrook (bestaande uit een rij bomen dan wel struiken, alsmede een waterberging en/of sloot) zou worden geplaatst (bijlage 2). In het onderhavige ontwerpbestemmingsplan is deze groenstrook echter niet mee aanwezig en krijgt de overzijde van de Tamboer direct de bestemming 'wonen'. Cliënt is van mening dat deze groenstrook echter gehandhaafd dient te blijven, om enige vorm van privacy te waarborgen en te voorkomen dat er direct aan de overzijde van de straat woningen zullen worden gerealiseerd. Daarnaast wordt er door de gemeente niet gemotiveerd waarom deze groenstrook is weggelaten, terwijl deze in de toelichting op het bestemmingsplan fase I en II wel staat aangegeven.

Natuurwaardenonderzoek

Het door de gemeente aan het ontwerpbestemmingsplan ten grondslag liggende natuurwaardenonderzoek betreft een onderzoek uit 2006, hetgeen betekent dat dit onderzoek bij lange na niet meer als 'recent' kan worden aangemerkt, waardoor het hoogst twijfelachtig is of dit onderzoek überhaupt nog wel representatief is voor de huidige staat van de flora en fauna in het plangebied van fase III (bijlage 3).

Blad 3
Oms kenmerk 2017002130-01

Daarnaast staat er op pagina 4 een opvallende passage, namelijk dat *'in het algemeen sprake is van een slecht onderzocht gebied voor het merendeel van de soortgroepen, waardoor het natuurloket geen sluitend beeld geeft van de aanwezige belangwekkende soorten'*. Voornoemde passage geeft eens te meer aan dat er grondig onderzoek gedaan dient te worden naar de staat van de aanwezige flora en fauna in het plangebied van fase III, omdat er simpelweg te weinig gegevens beschikbaar zijn om hier een duidelijk beeld over te schetsen. Het feit dat de gemeente dit uitvoerige onderzoek niet – recentelijk – heeft laten plaatsvinden, getuigt dan ook niet van een zorgvuldige besluitvorming en er kan daardoor niet worden gesproken van een goede ruimtelijke ordening.

Aanwezige fauna

Binnen het plangebied fase III is er in ruime mate sprake van aanwezigheid van beschermde diersoorten: zo worden er meermaals ooievaars en ijsvogels gesignaleerd, leeft er een grote paddenpopulatie (de rugstreepad, die in het zomerseizoen 's-avonds goed hoorbaar zijn en zijn er twee vossenholen aanwezig (bijlage 4), hetgeen uiteraard duidt op de aanwezigheid van een of meerdere vossen. Daar het gros van deze dieren beschermd is in de zin van de Wet natuurbescherming (paragraaf 3.2 en 3.3), vraagt cliënt zich af of u zich überhaupt bewust bent van de aanwezigheid van deze dieren en mocht u dit al zijn, wordt in de toelichting nergens melding gemaakt van het feit dat deze dieren aanwezig zijn en het feit dat voor het gros van deze dieren een ontheffing is vereist in de zin van de Wet natuurbescherming. Aldus stelt cliënt dat er op grond van het voorgaande geen sprake kan zijn van een goede ruimtelijke ordening.

Overlast tijdens de toekomstige bouwwerkzaamheden

Gezien de ligging van de Tamboer en de woningen die aan de overzijde van de woning van cliënt zullen worden gerealiseerd, is het onvermijdelijk dat het bouwverkeer veelvuldig gebruik zal moeten maken van de Tamboer. Gezien de 'snelheid' waarmee fase I en II zijn gerealiseerd, vreest cliënt voor overlast gedurende een langere periode. Cliënt vraagt zich dan ook af welke geluidswerende- en veiligheidsmaatregelen de gemeente voornemens is te nemen, tenelnde – gedurende de realisatie van de woningen – een aanvaardbaar woon- en leefklimaat te waarborgen, zeker met het oog op het zware werkverkeer ten opzichte van spelende kinderen (het is immers een kinderrijke buurt)?

Geurnorm i.v.m. Pluimveehouderij van de Boomen

Ten aanzien van het plangebied fase III is er een geurnorm vastgesteld van 6,0. Cliënt vindt dit opvallend, gezien het feit dat de geurnorm van de Ballisboom aanzienlijk lager ligt, namelijk op 2,0, terwijl de Ballisboom parallel is gelegen aan de Tamboer en tevens verder van Pluimveehouderij van de Boomen is gelegen. Derhalve stelt cliënt dat de geurnorm van plangebied fase III gelijk gesteld dient te worden aan de geurnorm van de Ballisboom.

Het voorgaande neemt echter wel met zich mee, dat de gebeurbeïasting welke afkomstig is van de pluimveehouderij te hoog zal zijn, hetgeen zorgt voor een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat voor de toekomstige bewoners en niet rijmt met een goede ruimtelijke ordening.

ARAG SE Nederland Postbus 230, 3830 AE LEUSDEN Lindanusstraat 5, 6041 EC Roermond T (0475) 473 778 F (0475) 473 700
www.ARAG.nl IBAN NL38 RABO 0385 2844 38 BIC RABONL2U Invoersant ID NL87ZZZ557941730000 BTW NL851862731B01 KvK 55794173
ARAG SE is statutair gevestigd te Düsseldorf (Duitsland)

Bled 4
Oms kenmerk 2017002130-01

Inrichting van de woonwijk

Na vaststelling van fase I en II zijn er woningen gebouwd die niet voldoen aan de woningtypes zoals deze zijn neergelegd in de verbeelding van de toelichting op het bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' (bijlage 5). Cliënt wilt voorkomen dat er nu wederom een bestemmingsplan wordt vastgesteld, zonder dat de woningtypes verankerd worden in de planregels. Cliënt merkt hierbij op dat voornoemde verbeelding recentelijk is verwijderd op www.ruimtelijkeplannen.nl om voor cliënt onduidelijke redenen.

Voorts staat in de toelichting vermeld dat er vrijstaande, half vrijstaande en aaneen gebouwde woningen zullen worden gerealiseerd. Cliënt pleit ervoor louter vrijstaande en half vrijstaande woningen te realiseren, daar deze in de optiek van cliënt beter in de omgeving passen.

Conclusie

Gelet op het bovenstaande is cliënt dan ook van mening dat het voorontwerp bestemmingsplan geen doorgang kan vinden, met als belangrijkste argument het feit dat fase I en II nog altijd niet volledig zijn gerealiseerd. Daarnaast heeft cliënt voldoende bezwaren naar voren gebracht die aantonen dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening, waardoor het plan evenmin doorgang kan vinden.

Hoogachtend,
ARAG Rechtsbijstand

Dhr. mr. M.R.A. Arntz
Jurist Bestuursrecht

BIJLAGE 1

BIJLAGE 2

Praktische argumenten en stedenbouwkundige redenen

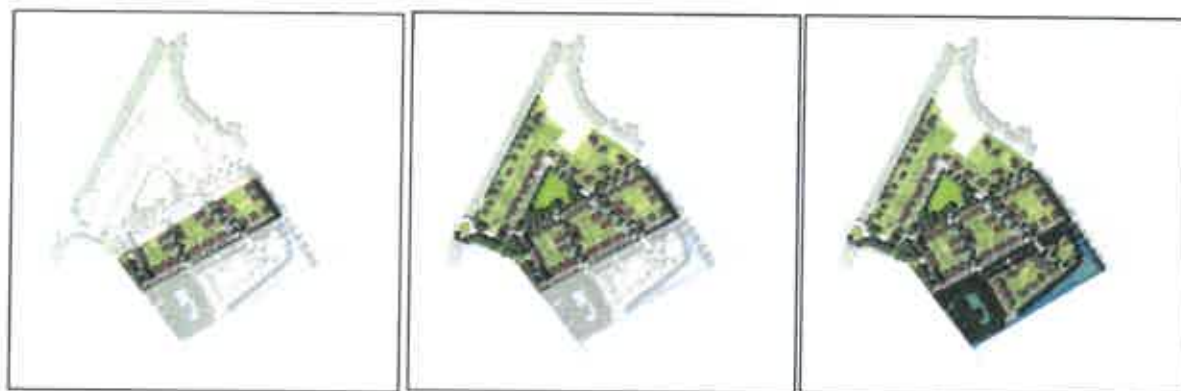
Fase 1 van de uitbreiding is reeds uitgegeven. Voor een deel ligt in fase 2 een bouwclaim. Hierop is de situering van de woonwagendstandplaats ook niet mogelijk. De Somerenseweg is en blijft de entree van de kern Lierop vanuit het zuiden. Stedenbouwkundig is het minder gewenst als een aantal woonwagens met hun specifieke verschijningsvormen (lage goot en nokhoogte, geringe breedte) hierop worden georiënteerd. Gelet op de bovenstaande argumenten blijft dus enkel de situering aan de noord-, oost- en westzijde van het Gildeplantsoen over. In het ontwerpbestemmingsplan dat ter inzage heeft gelegen was de woonwagendstandplaats gesitueerd in de hoek van dit plantsoen. Argumentatie lag in dat de situering van een geringere goot- en eventuele nokhoogte, midden in een straatwand ongewenst is.

Gelet op ontvangen zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan heeft de gemeente besloten de situering van de mogelijke woonwagendstandplaats te wijzigen naar de noordzijde van het plantsoen. Hierdoor worden de eventuele woonwagens meer geïntegreerd in het straatbeeld waardoor een subjectief 'kampjegevoel' wordt voorkomen, kennen ze kleinere percelen wat de kans op andersoortige activiteiten verminderd en is er visueel meer toezicht. Op deze wijze wordt ook met de woonwagendstandplaatsen in het uitbreidingsplan Someren-Heide Zuid omgegaan.

6.5 Fasering

Fase 1 en 2

De ruimtelijke fasering voor het woongebied is als volgt:

Fase 1

Fase 1+2

Fase 1+2+3

Fase 1 biedt hiermee de mogelijkheid om de woningbouwplanning 2008-2009 te huisvesten

Zowel fase 1 als fase 2 zijn in dit bestemmingsplan direct bestemd als 'Woondoeleinden 2' met daarin bouwvlakken en bebouwingstypen. Op twee plekken is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Deze plekken worden in een later stadium verder uitgewerkt.

Fase 3

De realisatie van de woningen in fase 3 is niet meegenomen in voorliggend bestemmingsplan. Het gebied, ten noorden van de Meervensche Loop, is wel meegenomen binnen de plangrenzen.

BIJLAGE 3

NATUURWAARDEN UITBREIDING LIEROP

GEMEENTE SOMEREN

Gemeente Someren
Natuurwaarden Uitbreiding Lierop

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
2 NATUURWAARDEN PLANGEBIED	4
3 GLOBALE NATUURTOETS	5

projectgegevens:
ADV01-SOM00050-01A

Rosmalen, 1 februari 2006

1 INLEIDING

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek vormt de voorgenomen woningbouw ten zuiden van Lierop in de gemeente Someren. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de eventuele consequenties daarvan voor de planvorming. Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de haalbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt waarvan op voorhand duidelijk is dat deze op bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden of op streng beschermde planten of dieren.

Het onderzoek omvat een verkenning van de aanwezige natuurwaarden op basis van daarvoor beschikbare informatie alsmede een veldverkenning (oktober 2005). Omdat geen beschermde gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijn, Natuurbeschermingswet) in de directe nabijheid aanwezig zijn beperkt het onderzoek zich tot beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet.

Het plangebied is in onderstaand kaartbeeld aangegeven.

Plangebied ten zuiden van Lierop

Achtergronden: de Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. In deze wet is de bescherming van inheemse wilde planten en dieren geregeld en deze vormt daarmee de vervanging van een aantal eerdere wetten alsmede de implementatie op nationaal niveau van de soortbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-beginsel. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. In de wet zijn een aantal verbodsbepalingen opgenomen die van belang zijn bij ruimtelijke ingrepen.

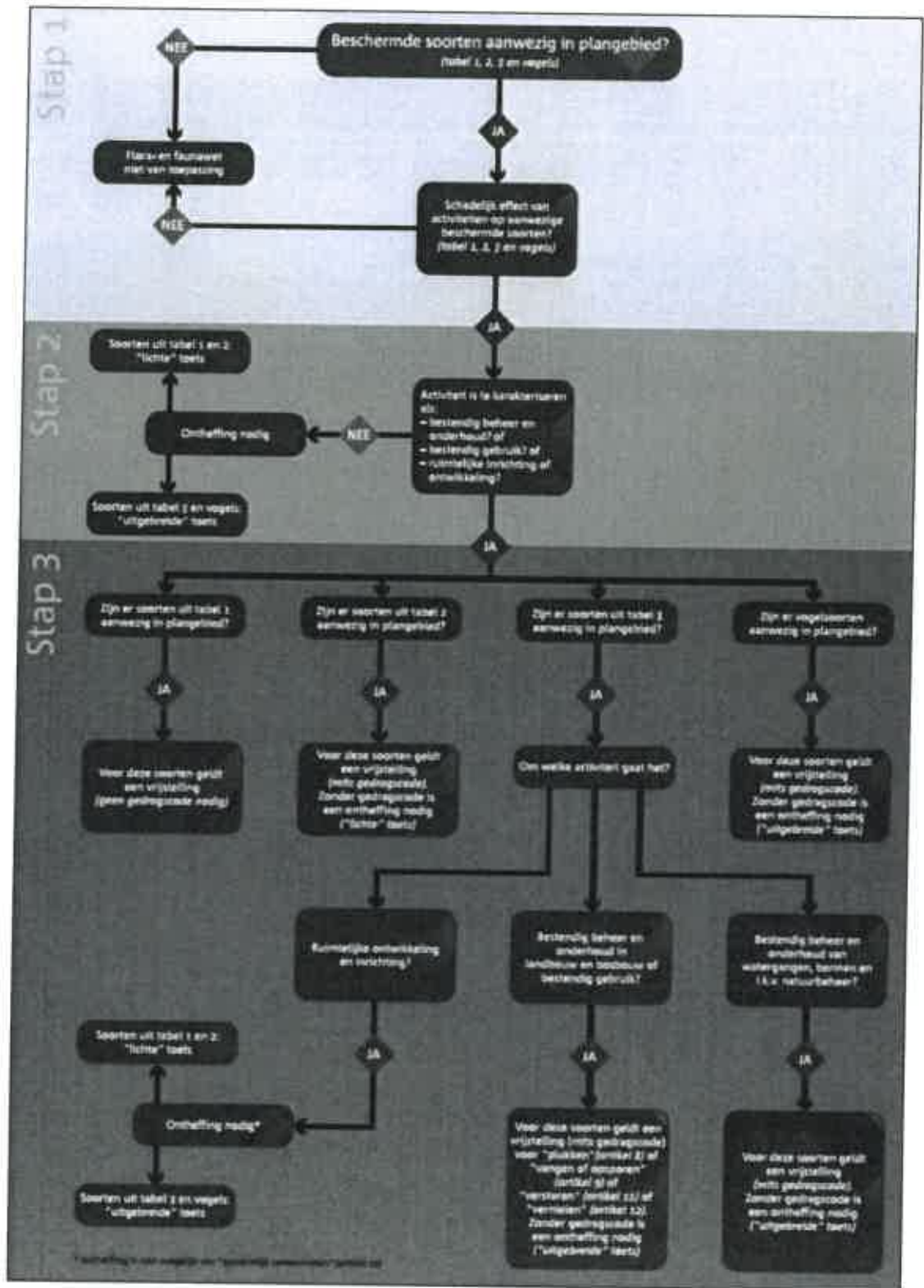
Voor beschermde planten op hun groeiplaats geldt het volgende verbod:

- Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Voor beschermde dieren in hun natuurlijke leefomgeving geldt:

- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Het is verboden eieren van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Voor ruimtelijke ingrepen is in sommige gevallen een ontheffing (ex artikel 75 Flora- en faunawet) mogelijk. Het ontheffingenregime is begin 2005 gewijzigd. In het volgende schema is de actuele regeling weergegeven.

Ontheffingenregime Flora- en faunawet (bron: www.miriv.nl)

2 NATUURWAARDEN PLANGEBIED

De aanwezige natuurwaarden zijn in de eerste plaats in beeld gebracht op basis van een analyse van bestaande inventarisatiegegevens. De aandacht heeft zich daarbij specifiek gericht op (streng) beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet. De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

- het via Internet te raadplegen natuurloket (www.natuurloket.nl);
- het provinciale streekplan en de daaraan ten grondslag liggende kaartgegevens;
- diverse verspreidingsatlassen en -kaarten van relevante soortgroepen zoals zoogdieren, vleermuizen, vogels, reptielen en amfibieën.

Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat in het kilometerhok waarin het plangebied ligt zeer beperkt beschermde natuurwaarden zijn aangetroffen. Het betreft met name enkele algemene amfibieënsoorten. In het algemeen is sprake van een slecht onderzocht gebied voor het merendeel van de soortgroepen, waardoor het natuurloket geen sluitend beeld geeft van de aanwezige belangwekkende soorten.

Ook uit de overige gegevens, bijvoorbeeld van de provincie, blijkt niet dat in het plangebied streng beschermde soorten te verwachten zijn. In de regio komt overigens wel een groot aantal beschermde soorten voor, dat voor een belangrijk deel is toe te schrijven aan de aanwezigheid van grote bos- en heidecomplexen en natte natuurgebieden in beekdalen. Van deze belangwekkende soorten zijn met name (struweel)vogels en vleermuizen ook in het agrarisch gebied te verwachten.

Leanbepanting langs de Somerenseweg

3 GLOBALE NATUURTOETS

De ontwikkelingslocatie ligt aan de zuidzijde van Lierop, tussen de Somerenseweg en de Kromvænweg. Aan de zuidzijde wordt de locatie begrensd door de Meervenseloop. Het gebied bestaat uit intensief gebruikte landbouwpercelen in de vorm van maïsakkers. Hoewel het gebied wat lager ligt dan omringende landbouwgebieden is geen sprake van een nat karakter. De Meervenseloop heeft ter hoogte van het plangebied een sterk genormaliseerd en in ecologisch opzicht beperkt waardevol karakter, dit in tegenstelling tot het verder zuidelijk gelegen beekdal van de Kleine Aa.

In het uiterste noorden van de locatie is enige bebouwing aanwezig met bijbehorende erfbepantingen. Langs de aangrenzende wegen zijn laanbomen aanwezig die met name langs de Somerenseweg een wezenlijke groenstructuur vormen. Langs de rand van de bebouwde kom, grenzend aan het plangebied, ligt een groensingel en ook even ten zuiden van de locatie, langs de Meervenseloop, is een houtsingel aanwezig.

De ontwikkeling van nieuwe woningen vindt geheel plaats binnen de landbouwpercelen. De hiervoor geschetste groenstructuur blijft daarbij geheel intact, inclusief de Meervenseloop. Op het bestaande groen wordt in de planvorming aangesloten met een nieuw te ontwikkelen bomenstructuur binnen het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn geen streng beschermde soorten aangetroffen. Op grond van het karakter van de locatie zijn ook geen belangwekkende soorten te verwachten, met name niet op de landbouwpercelen. Het belang van de akkers is in ecologisch opzicht minimaal en beperkt zich tot de foerageerfunctie voor zeer algemene soorten zoals kleine zoogdieren en vogels. Ontwikkeling van de locatie zal geen wezenlijk effect hebben op dergelijke algemene soorten. Met name de aanwezige groenstructuur kan van belang zijn voor bijvoorbeeld broedvogels en veeermuizen. Omdat de groenstructuur volledig intact blijft, zijn op deze streng beschermde soortgroepen geen effecten te verwachten. Indien bouwwerkzaamheden verstorend werken op broedvogels in de aangrenzende groenstructuur dan dienen deze werkzaamheden buiten de broedtijd (circa maart t/m juli) te worden uitgevoerd om een ontheffingsplicht te voorkomen. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is daarmee echter niet in het geding.

Conclusie

Op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep, zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet voor het project te verwachten. In het algemeen dient bij de uitvoering van woningbouwprojecten rekening te worden gehouden met de eventuele aanwezigheid van broedende vogels op of nabij de locatie.

BIJLAGE 4

- 3 FEB. 2017

Nr.

De gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG SOMEREN

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase 3

Lierop, 26 januari 2017

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad " 't Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase 3" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maken wij hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Onze zienswijze is dat er argumenten zijn op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging om de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang te laten vinden en dat omwille van deze argumenten woningbouw op deze locatie niet gewenst is. Deze argumenten lichten wij hieronder verder toe.

1. Flora en fauna

Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voor het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is een natuurwaardenonderzoek verricht. Hierin is geconcludeerd dat op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep er geen belemmeringen zijn vanuit de Flora- en faunawet. In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 is opgenomen dat 'de onderzoekslocatie dus bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten'. Deze conclusie is getrokken op basis van het rapport Natuurwaarden Uitbreiding Lierop uit 2006. Inmiddels is de natuursituatie op de strook grond waar fase 3 op ontwikkeld zou moeten worden door het jarenlang braak liggen van het terrein behoorlijk veranderd. Regelmatig worden er ooievaars, hazen, ganzen en andere vogels gesignaleerd en huist er een vos. De ooievaar is in Nederland een beschermd dier en in de vogelwet wordt aangegeven dat rust- en broedplaatsen niet verstoord mogen worden. Er zijn ook al ijsvogeltjes gezien. Vanuit 'De Oetert' weten ze via de Meervenseloop het fase 3 gebied ook te bereiken.

Daarnaast is het gebied in er rond de waterberging en de Meervenseloop het leefgebied van de rugstreeppad geworden. Deze pad wordt door bewoners van de Tamboer regelmatig gezien en is ook gefotografeerd¹. De rugstreeppad is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern. Het bouwen van woningen in het fase 3 gebied en het aanpassen en uitdiepen van de waterberging zorgt voor het verontrusten van het leefgebied van de rugstreeppad². Dit is zonder ontheffing in strijd met de flora en fauna wet.

Door daarnaast voor de flora en fauna paragraaf uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 een rapport uit 2006 als basis te nemen en geen verder veldonderzoek te verrichten kunnen wij niet concluderen dat de gemeente Someren (volgens de wet) hierin zorgvuldig heeft gehandeld. Dit wordt onderschreven door de ecoloog Dhr. Ir. G.W.F. Kruidbos. Hij stelt: 'op basis van deze rapportage is het mijn indruk dat deze rapportage vakinhoudelijk onvoldoende is en wat mij betreft dus ook wettig onvoldoende is'. Een onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, had tijdig en ruim voor aanvang van de activiteiten plaats moeten vinden. Dit kan niet aangetoond worden op basis van een rapport uit 2006. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 geen doorgang kan vinden.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 1A: Bent u van mening dat het bestemmingsplan voor fase 3 zorgvuldig is beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, in het bijzonder de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet?
- 1B: Had er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan geen hernieuwde toetsing plaats moeten vinden om de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, aan te tonen in plaats van dit te beoordelen op basis van een rapport uit 2006?

2. Geurhinder

Het plangebied Lierop-Zuid is omgeven met een redelijke dichtheid aan intensieve veehouderij. Door bewoners van fase 1 en 2 van dit plangebied wordt nu al zeer regelmatig geurhinder van nabijgelegen veehouderijen ervaren. Medebewoners geven aan dat deze geurhinder van invloed is op het algemene dagelijkse leven. Onder andere doordat bij het ervaren van geurhinder je verplicht wordt ramen te sluiten en er vaak voor kiest niet thuis te willen verblijven. Het RIVM geeft daarnaast aan dat blootstelling aan geur, zeker bij herhaling, ook stressgerelateerde gezondheidseffecten kan oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid.

In het vigerend bestemmingsplan Uitbreiding Lierop is een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft bedraagt opgenomen van 3 OUE/m³. Voor het gebied bebouwde kom Lierop is deze norm 2 OUE/m³. Zo is het ook omschreven in de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE en vastgelegd in de verordening geurhinder en veehouderij uit 2008^a.

In de Verordening geurhinder en veehouderij uit 2010⁴ is de maximale waarde voor de geurbelasting voor het gebied Lierop-Zuid aangepast naar 6 OUE/m³ om ruimte te geven aan nabijgelegen veehouderijen en toekomstige ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop. In het bestemmingsplan van Uitbreiding Lierop fase 3 is aangegeven dat op de te bebouwen grond sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³. Hierbij wordt op momenten dus de in de verordening opgenomen maximale waarde van 6 OUE/m³ overschreden.

Daarnaast wordt in het plan gesteld dat er bij een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³ sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. In de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE is opgenomen dat voor woonkernen met veel intensieve veehouderij geurhinderpercentages van 12% als acceptabel beschouwd kunnen worden. Volgens de normen uit 2006 wordt een percentage van 12% gehaald bij 4,7 OUE/m³. In fase 3 van het plangebied uitbreiding Lierop vindt volgens de achtergrondbelasting van 3-7 OUE/m³ al overschrijding van de maximaal gewenste geurhinderpercentage van 12% plaats.

De feitelijke geurhinder die omwonenden van veehouderijen ondervinden, telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. De toenmalige geuremissies van veehouderijen werden als uitgangspunt genomen. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht⁵ onder meer dan 14000 respondenten heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren. De onderzoekers stellen vast dat zich al bij een cumulatieve geurbelasting van 1,0 OUE/m³ het niveau van 12% geurgehinderden blijkt voor te doen. Veel minder dus dan de nu gehanteerde norm van 4,7 OUE/m³. Mede op basis van datzelfde rapport heeft de rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak van 27-6-2016⁶ een door een gemeente verleende omgevingsvergunning vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport en zich had gebaseerd op de Handreiking bij de Wet geurhinder welke onder meer gebaseerd is op een onderzoek over geurhinder uit 2001.

De conclusie hiervan is dat volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten de maximale waarde voor de geurbelasting van 6 OUE/m³ voor het gebied Lierop-Zuid veel te hoog is. Deze zou gelijk moeten zijn aan de geurnorm voor de bebouwde kom (2 OUE/m³). In dat geval is er ook volgens het meest recente inzicht sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Bij een achtergrondbelasting in het fase 3 deel van plangebied Uitbreiding Lierop van 3-7 OUE/m³ kan een goed leefklimaat niet worden gegarandeerd. Het maximale percentage van 12% geurgehinderden wordt hierbij ruim overschreden. Dit geldt nu al voor fase 1 en 2, maar zal in meerdere mate gaan gelden voor toekomstige bewoners van fase 3. Door fase 3 te ontwikkelen volgens het voorliggende plan wordt een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Daarmee is het bouwen van woningen op deze locatie onwenselijk. Hier kan u als gemeenteraad, mede ook gezien de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016, ons inziens niet aan voorbijgaan.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 2A: Kunt u als het gaat om geurhinder in fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- leefklimaat garanderen gezien de veranderde wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurhinder?
- 2B: Waarom zijn deze inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan van fase 3 gezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mogen worden?

3. Een gezond woon- en leefklimaat

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ verschenen. Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het RIVM, Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen en het instituut NIVEL in het oosten van Noord-Brabant en het noorden van Limburg.

Een van de resultaten van het onderzoek was dat er een relatie te zien was tussen het wonen in de buurt van een pluimveehouderij en longontsteking. Iedere pluimveehouderij binnen ongeveer 1 kilometer afstand van de woning, leidt tot een verhoging van de kans op longontsteking. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO gebied komen jaarlijks ongeveer 1500 longontstekingen voor. Daarvan zijn er volgens het onderzoek mogelijk 150 in verband te brengen met de aanwezigheid van pluimveehouderijen. Het vermoeden is dat dit mogelijk te maken heeft met blootstelling aan verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven. Dit wordt momenteel verder onderzocht.

In een straal van 1 kilometer van onze woning aan de Tamboer liggen meerdere pluimveehouderijen. De 2 dichtstbijzijnde liggen hemelsbreed op respectievelijk 380 en 525 meter. De woningen die gebouwd zullen worden in het plangebied fase 3 zullen nog dicht bij deze pluimveehouderijen komen liggen, namelijk respectievelijk 295 en 410 meter. De woningen gebouwd in fase 1 en 2 van het plan liggen dus al dicht bij deze pluimveehouderijen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Door fase 3 te ontwikkelen op de gekozen planlocatie kiest de Gemeente Someren ervoor om woningen te bouwen nog dicht bij de bestaande pluimveehouderijen en toekomstige bewoners bloot te stellen aan nog hogere concentraties schadelijke stoffen. Hierdoor wordt er, net zoals op gebied van geurhinder (zie punt 2), een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Dat is ons inziens, gezien de recente wetenschappelijke inzichten op dit gebied, onbegrijpelijk. Het zou veel beter zijn om voor toekomstige woningbouw in Lierop een locatie te kiezen die minder dicht bij pluimveehouderijen ligt.

Daarnaast blijkt uit het bestemmingsplan van fase 3 op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO onderzoek door het RIVM. Het is juist de taak van de gemeente om bij

het ontwikkelen van een bestemmingsplan onderzoek te doen naar een goed woon- en leefklimaat. Recente inzichten kunnen daarbij niet worden genegeerd. Uit een document gevonden op website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO onderzoek bij de Gemeente Someren wel degelijk bekend⁸. Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet dat de Gemeente Someren advies heeft ingewonnen bij de GGD over de relatie tussen het wonen dichtbij een (pluim)veehouderij en gezondheid. In artikel 16 van de Wet publieke gezondheid staat echter dat gemeenten advies aan de GGD moeten vragen bij besluiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een gebied.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 3A: Is er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 advies ingewonnen bij de GGD met betrekking tot het bouwen van woningen op de gekozen locatie in relatie tot gezondheidsaspecten? Zo ja, waarom zijn de resultaten hiervan niet in het bestemmingsplan opgenomen?
- 3B: Bent u zich ervan bewust dat de Gemeente Someren op de gekozen planlocatie fase 3 een nieuwe knelsituatie creëert wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven inderdaad verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en toekomstige bewoners een hoger risico hebben op het krijgen van longontstekingen aangezien deze woningen nog dichterbij pluimveehouderijen komen te liggen?
- 3C: Kunt u de toekomstige bewoners van het fase 3 plangebied een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen?

4. Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie Noord-Brabant vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen, het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dat betekent ook dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het leggen van nieuwe bestemmingen met bouw mogelijkheden (nieuwvestiging) niet gewenst zijn⁹.

In fase 1 en 2 zijn nu nog bij benadering zo'n 20 kavels te koop. Van een tekort aan bouw kavels is momenteel en in de nabije toekomst dus geen sprake. De strook kavels aan de Somerenseweg wordt op de website van de Gemeente Someren niet eens actief aangeboden. Daarnaast is enkele jaren geleden de verkoop van kavels uit fase 2 al van start gegaan terwijl er in fase 1 nog een flink aantal kavels te koop waren. Hierdoor was er geen vraag meer naar de braakliggende kavels uit fase 1 en zijn er lege plekken ontstaan. Die lege plekken zorgen er ook voor dat de wijk er als een soort van 'gatenkaas' uit blijft zien.

Onze verwachting is dat als er nu al gestart wordt met fase 3 deze vrije kavels nog moeilijker verkocht zullen worden. Dat heeft weer als gevolg dat er een soort van verpaupering ontstaat. Nu al constateren we dat de lege kavels als een soort 'vuilnisterrein' gezien worden waar regelmatig afval wordt achtergelaten. Dat trekt weer ongedierte aan zoals ratten wat zeer ongewenst is en de leefbaarheid in onze kinderrijke wijk niet ten goede komt. Er blijven zo veel onafgewerkte zones. We blijven in een niet afgeronde wijk wonen. Het gevolg hiervan is slechte wegen, slechte verlichting, geen afgewerkte parkeerplaatsen en wateroverlast.

Gezien het aantal beschikbare kavels in fase 1 en 2 van het plan Uitbreiding Lierop en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase 3. Mocht er in de toekomst, bij verwachte afronding van fase 1 en 2, toch behoefte zijn aan bouw kavels, zijn er binnen het

aangewezen zoekgebied voor verstedelijking ook andere plekken binnen Lierop waar invulling gegeven kan worden aan de richtlijn van de provincie om eerst de mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied te onderzoeken in plaats van nieuw ruimtebeslag in plangebied fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 4A: Bent u van mening dat de gemeente Someren de richtlijn van de provincie op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase 3, terwijl er in fase 1 en 2 nog zo'n 20 kavels beschikbaar zijn?
- 4B: Wat is de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels de ontwikkeling van fase 3 in gang te zetten?
- 4C: Wat gaat de gemeente doen om de leefbaarheid in onze wijk in stand te houden wanneer de ontwikkeling van fase 3 wel doorgang gaat vinden en fase 1 en 2 de komende jaren niet afgerond zullen gaan worden?

5. Waterberging

In het bestemmingsplan van fase 3 staat dat er "hydrologisch neutraal" gebouwd zou moeten worden. De waterbeheersing is in fase 1 en 2 nu al een groot probleem. Bij regenachtig weer kunnen een aantal bewoners van de Tamboer wegens wateroverlast niet eens hun tuin in, kunnen regenpijpen de hoeveelheid water niet aan en stromen over en staan kruispunten en toegangen tot opritten in de wijk onder water. Het pas aangelegde speelterrein in het midden van de wijk staat ook vaak onder water. Kinderen kunnen daar gewoon niet spelen. Van het grasveld is inmiddels niets meer over.

De strook grond waar fase drie gepland is staat vaak ook onder water. In 2016 heeft een groot deel van de strook zelfs volledig onder water gestaan. Kinderen voeren hier in een roeiboot doorheen. Zelfs bij droog weer is het terrein zompig en nat. Het is bekend dat dit deel van Lierop op een zeer laag punt ligt. Niet voor niets was deze strook bestemd voor waterberging. Wil men in de Gildewijk normaal kunnen wonen, zonder wateroverlast, dan zal de strook grond van fase drie, zoals het bedoeld is, als waterberging ingericht moeten worden. Wordt de strook bebouwd dan komt er nog meer water dat 'geborgen' moet worden. Het verder uitdiepen van het beperkte stuk grond dat als waterberging beschikbaar blijft, levert wanneer het volstaat met water ons inziens gevaarlijke situaties op in een wijk met veel kinderen. Uit het oogpunt van waterberging is het daarom in onze ogen niet wenselijk om fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop tot ontwikkeling te brengen. Het bouwen van woningen op dit stuk grond zal tot nog meer wateroverlast leiden wat de leefbaarheid in de wijk niet ten goede komt. De in het bestemmingsplan opgenomen maatregelen om de capaciteit van de waterberging te vergroten doen hier niets aan af.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 5A: Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase 3?
- 5B: Deelt u onze zorgen dat het uitdiepen van de bestaande waterberging bij een toenemende hoeveelheid water tot gevaarlijke situaties kan leiden voor de veiligheid van onze kinderen? Kunt u deze zorgen wegnemen?

In het voorafgaande hebben wij onze zienswijze op de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 toegelicht. Vanwege argumenten op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging zijn wij van mening dat de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang zou mogen vinden.

Wij zien uw reactie hierop en de antwoorden op onze vragen met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Lierop, 31-1-2017

**Peter en Geke Bossong
Tamboer 20
5715 CG Lierop**

Bronvermelding:

1 – Foto rugstreeppad aangetroffen op planlocatie fase 3 en gefotografeerd door een bewoner van de Tamboer: zie pagina 8

2 – Folder Rugstreeppad van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Rugstreeppad%20v1.0.pdf>

3 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2008:

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69903/69903_1.html

4 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2010:

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69899/69899_1.html

5 – Rapport GGD Zeeland en Brabant ism Universiteit Utrecht: geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?

http://www.max5odeur.nl/wordpress/wp-content/uploads/2015/03/Eindrapport_GEUR_Loes_Geelen_23_3_2015.pdf

6 – Uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2016:3384>

7 – Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO):

http://www.rivm.nl/Onderwerpen/V/Veehouderij_en_gezondheid/Onderzoek_veehouderij_en_gezondheid_omwonenden_VGO

8 – Document ‘Workshop ruimtelijk beleid en gezondheid’

https://vng.nl/files/vng/workshop_ruimtelijk_beleid_en_gezondheid.pdf

9 – Richtlijn provincie Noord-Brabant In het kader van zorgvuldig ruimtegebruik:

http://ro.brabant.nl/9E932780-34F1-4E4C-97FE-B59860246BFD/t_NL.IMRO.9930.vr2010fase2-0001_1.2.html

7

FRANKERING

GECONTROLEERD

H01.170202.001737

De gemeenteraad VAN Someren

Postbus 290

5710 AG Someren

HDSDC 5710AG290

De gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG SOMEREN

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase 3

Lierop, 26 januari 2017

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad " 't Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase 3" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maken wij hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Onze zienswijze is dat er argumenten zijn op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging om de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang te laten vinden en dat omwille van deze argumenten woningbouw op deze locatie niet gewenst is. Deze argumenten lichten wij hieronder verder toe.

1. Flora en fauna

Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voor het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is een natuurwaardenonderzoek verricht. Hierin is geconcludeerd dat op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep er geen belemmeringen zijn vanuit de Flora- en faunawet. In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 is opgenomen dat 'de onderzoekslocatie dus bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten'. Deze conclusie is getrokken op basis van het rapport Natuurwaarden Uitbreiding Lierop uit 2006. Inmiddels is de natuursituatie op de strook grond waar fase 3 op ontwikkeld zou moeten worden door het jarenlang braak liggen van het terrein behoorlijk veranderd. Regelmatig worden er ooievaars, hazen, ganzen en andere vogels gesignaleerd en huist er een vos. De ooievaar is in Nederland een beschermd dier en in de Vogelwet wordt aangegeven dat rust- en broedplaatsen niet verstoord mogen worden. Er zijn ook al ijsvogeltjes gezien. Vanuit 'De Oetert' weten ze via de Meervenseloop het fase 3 gebied ook te bereiken.

Daarnaast is het gebied in en rond de waterberging en de Meervenseloop het leefgebied van de rugstreeppad geworden. Deze pad wordt door bewoners van de Tamboer regelmatig gezien en is ook gefotografeerd¹. De rugstreeppad is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern. Het bouwen van woningen in het fase 3 gebied en het aanpassen en uitdiepen van de waterberging zorgt voor het verontrusten van het leefgebied van de rugstreeppad². Dit is zonder ontheffing in strijd met de flora en fauna wet.

Door daarnaast voor de flora en fauna paragraaf uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 een rapport uit 2006 als basis te nemen en geen verder veldonderzoek te verrichten kunnen wij niet concluderen dat de gemeente Someren (volgens de wet) hierin zorgvuldig heeft gehandeld. Dit wordt onderschreven door de ecoloog Dhr. Ir. G.W.F. Kruidbos. Hij stelt: 'op basis van deze rapportage is het mijn indruk dat deze rapportage vakinhoudelijk onvoldoende is en wat mij betreft dus ook wettig onvoldoende is'. Een onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, had tijdig en ruim voor aanvang van de activiteiten plaats moeten vinden. Dit kan niet aangetoond worden op basis van een rapport uit 2006. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 geen doorgang kan vinden.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 1A: Bent u van mening dat het bestemmingsplan voor fase 3 zorgvuldig is beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, in het bijzonder de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet?
- 1B: Had er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan geen hernieuwde toetsing plaats moeten vinden om de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, aan te tonen in plaats van dit te beoordelen op basis van een rapport uit 2006?

2. Geurhinder

Het plangebied Lierop-Zuid is omgeven met een redelijke dichtheid aan intensieve veehouderij. Door bewoners van fase 1 en 2 van dit plangebied wordt nu al zeer regelmatig geurhinder van nabijgelegen veehouderijen ervaren. Medebewoners geven aan dat deze geurhinder van invloed is op het algemene dagelijkse leven. Onder andere doordat bij het ervaren van geurhinder je verplicht wordt ramen te sluiten en er vaak voor kiest niet thuis te willen verblijven. Het RIVM geeft daarnaast aan dat blootstelling aan geur, zeker bij herhaling, ook stressgerelateerde gezondheidseffecten kan oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid.

In het vigerend bestemmingsplan Uitbreiding Lierop is een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft bedraagt opgenomen van 3 OUE/m³. Voor het gebied bebouwde kom Lierop is deze norm 2 OUE/m³. Zo is het ook omschreven in de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE en vastgelegd in de verordening geurhinder en veehouderij uit 2008³.

In de Verordening geurhinder en veehouderij uit 2010⁴ is de maximale waarde voor de geurbelasting voor het gebied Lierop-Zuid aangepast naar 6 OUE/m³ om ruimte te geven aan nabijgelegen veehouderijen en toekomstige ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop. In het bestemmingsplan van Uitbreiding Lierop fase 3 is aangegeven dat op de te bebouwen grond sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³. Hierbij wordt op momenten dus de in de verordening opgenomen maximale waarde van 6 OUE/m³ overschreden.

Daarnaast wordt in het plan gesteld dat er bij een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³ sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. In de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE is opgenomen dat voor woonkernen met veel intensieve veehouderij geurhinderpercentages van 12% als acceptabel beschouwd kunnen worden. Volgens de normen uit 2006 wordt een percentage van 12% gehaald bij 4,7 OUE/m³. In fase 3 van het plangebied uitbreiding Lierop vindt volgens de achtergrondbelasting van 3-7 OUE/m³ al overschrijding van de maximaal gewenste geurhinderpercentage van 12% plaats.

De feitelijke geurhinder die omwonenden van veehouderijen ondervinden, telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. De toenmalige geuremissies van veehouderijen werden als uitgangspunt genomen. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht⁵ onder meer dan 14000 respondenten heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren. De onderzoekers stellen vast dat zich al bij een cumulatieve geurbelasting van 1,0 OUE/m³ het niveau van 12% geurgehinderden blijkt voor te doen. Veel minder dus dan de nu gehanteerde norm van 4,7 OUE/m³. Mede op basis van datzelfde rapport heeft de rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak van 27-6-2016⁶ een door een gemeente verleende omgevingsvergunning vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport en zich had gebaseerd op de Handreiking bij de Wet geurhinder welke onder meer gebaseerd is op een onderzoek over geurhinder uit 2001.

De conclusie hiervan is dat volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten de maximale waarde voor de geurbelasting van 6 OUE/m³ voor het gebied Lierop-Zuid veel te hoog is. Deze zou gelijk moeten zijn aan de geurnorm voor de bebouwde kom (2 OUE/m³). In dat geval is er ook volgens het meest recente inzicht sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Bij een achtergrondbelasting in het fase 3 deel van plangebied Uitbreiding Lierop van 3-7 OUE/m³ kan een goed leefklimaat niet worden gegarandeerd. Het maximale percentage van 12% geurgehinderden wordt hierbij ruim overschreden. Dit geldt nu al voor fase 1 en 2, maar zal in meerdere mate gaan gelden voor toekomstige bewoners van fase 3. Door fase 3 te ontwikkelen volgens het voorliggende plan wordt een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Daarmee is het bouwen van woningen op deze locatie onwenselijk. Hier kan u als gemeenteraad, mede ook gezien de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016, ons inziens niet aan voorbijgaan.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 2A: Kunt u als het gaat om geurhinder in fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- leefklimaat garanderen gezien de veranderde wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurhinder?
- 2B: Waarom zijn deze inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan van fase 3 gezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mogen worden?

3. Een gezond woon- en leefklimaat

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ verschenen. Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het RIVM, Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen en het Instituut NIVEL in het oosten van Noord-Brabant en het noorden van Limburg.

Een van de resultaten van het onderzoek was dat er een relatie te zien was tussen het wonen in de buurt van een pluimveehouderij en longontsteking. Iedere pluimveehouderij binnen ongeveer 1 kilometer afstand van de woning, leidt tot een verhoging van de kans op longontsteking. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO gebied komen jaarlijks ongeveer 1500 longontstekingen voor. Daarvan zijn er volgens het onderzoek mogelijk 150 in verband te brengen met de aanwezigheid van pluimveehouderijen. Het vermoeden is dat dit mogelijk te maken heeft met blootstelling aan verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven. Dit wordt momenteel verder onderzocht.

In een straal van 1 kilometer van onze woning aan de Tamboer liggen meerdere pluimveehouderijen. De 2 dichtstbijzijnde liggen hemelsbreed op respectievelijk 380 en 525 meter. De woningen die gebouwd zullen worden in het plangebied fase 3 zullen nog dicht bij deze pluimveehouderijen komen liggen, namelijk respectievelijk 295 en 410 meter. De woningen gebouwd in fase 1 en 2 van het plan liggen dus al dicht bij deze pluimveehouderijen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Door fase 3 te ontwikkelen op de gekozen planlocatie kiest de Gemeente Someren ervoor om woningen te bouwen nog dicht bij de bestaande pluimveehouderijen en toekomstige bewoners bloot te stellen aan nog hogere concentraties schadelijke stoffen. Hierdoor wordt er, net zoals op gebied van geurhinder (zie punt 2), een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Dat is ons inziens, gezien de recente wetenschappelijke inzichten op dit gebied, onbegrijpelijk. Het zou veel beter zijn om voor toekomstige woningbouw in Lierop een locatie te kiezen die minder dicht bij pluimveehouderijen ligt.

Daarnaast blijkt uit het bestemmingsplan van fase 3 op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO onderzoek door het RIVM. Het is juist de taak van de gemeente om bij

het ontwikkelen van een bestemmingsplan onderzoek te doen naar een goed woon- en leefklimaat. Recente inzichten kunnen daarbij niet worden genegeerd. Uit een document gevonden op website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO onderzoek bij de Gemeente Someren wel degelijk bekend⁸. Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet dat de Gemeente Someren advies heeft ingewonnen bij de GGD over de relatie tussen het wonen dichtbij een (pluim)veehouderij en gezondheid. In artikel 16 van de Wet publieke gezondheid staat echter dat gemeenten advies aan de GGD moeten vragen bij besluiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een gebied.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 3A: Is er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 advies ingewonnen bij de GGD met betrekking tot het bouwen van woningen op de gekozen locatie in relatie tot gezondheidsaspecten? Zo ja, waarom zijn de resultaten hiervan niet in het bestemmingsplan opgenomen?
- 3B: Bent u zich ervan bewust dat de Gemeente Someren op de gekozen planlocatie fase 3 een nieuwe knelsituatie creëert wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven inderdaad verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en toekomstige bewoners een hoger risico hebben op het krijgen van longontstekingen aangezien deze woningen nog dicht bij pluimveehouderijen komen te liggen?
- 3C: Kunt u de toekomstige bewoners van het fase 3 plangebied een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen?

4. Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie Noord-Brabant vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen, het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dat betekent ook dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het leggen van nieuwe bestemmingen met bouwmogelijkheden (nieuwvestiging) niet gewenst zijn⁹.

In fase 1 en 2 zijn nu nog bij benadering zo'n 20 kavels te koop. Van een tekort aan bouw kavels is momenteel en in de nabije toekomst dus geen sprake. De strook kavels aan de Somerenseweg wordt op de website van de Gemeente Someren niet eens actief aangeboden. Daarnaast is enkele jaren geleden de verkoop van kavels uit fase 2 al van start gegaan terwijl er in fase 1 nog een flink aantal kavels te koop waren. Hierdoor was er geen vraag meer naar de braakliggende kavels uit fase 1 en zijn er lege plekken ontstaan. Die lege plekken zorgen er ook voor dat de wijk er als een soort van 'gatenkaas' uit blijft zien.

Onze verwachting is dat als er nu al gestart wordt met fase 3 deze vrije kavels nog moeilijker verkocht zullen worden. Dat heeft weer als gevolg dat er een soort van verpaupering ontstaat. Nu al constateren we dat de lege kavels als een soort 'vuilnisterrein' gezien worden waar regelmatig afval wordt achtergelaten. Dat trekt weer ongedierte aan zoals ratten wat zeer ongewenst is en de leefbaarheid in onze kinderrijke wijk niet ten goede komt. Er blijven zo veel onafgewerkte zones. We blijven in een niet afgeronde wijk wonen. Het gevolg hiervan is slechte wegen, slechte verlichting, geen afgewerkte parkeerplaatsen en wateroverlast.

Gezien het aantal beschikbare kavels in fase 1 en 2 van het plan Uitbreiding Lierop en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase 3. Mocht er in de toekomst, bij verwachte afronding van fase 1 en 2, toch behoefte zijn aan bouw kavels, zijn er binnen het

aangewezen zoekgebied voor verstedelijking ook andere plekken binnen Lierop waar invulling gegeven kan worden aan de richtlijn van de provincie om eerst de mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied te onderzoeken in plaats van nieuw ruimtebeslag in plangebied fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 4A: Bent u van mening dat de gemeente Someren de richtlijn van de provincie op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase 3, terwijl er in fase 1 en 2 nog zo'n 20 kavels beschikbaar zijn?
- 4B: Wat is de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels de ontwikkeling van fase 3 in gang te zetten?
- 4C: Wat gaat de gemeente doen om de leefbaarheid in onze wijk in stand te houden wanneer de ontwikkeling van fase 3 wel doorgang gaat vinden en fase 1 en 2 de komende jaren niet afgerond zullen gaan worden?

5. Waterberging

In het bestemmingsplan van fase 3 staat dat er "hydrologisch neutraal" gebouwd zou moeten worden. De waterbeheersing is in fase 1 en 2 nu al een groot probleem. Bij regenachtig weer kunnen een aantal bewoners van de Tamboer wegens wateroverlast niet eens hun tuin in, kunnen regenpijpen de hoeveelheid water niet aan en stromen over en staan kruispunten en toegangen tot opritten in de wijk onder water. Het pas aangelegde speelterrein in het midden van de wijk staat ook vaak onder water. Kinderen kunnen daar gewoon niet spelen. Van het grasveld is inmiddels niets meer over.

De strook grond waar fase drie gepland is staat vaak ook onder water. In 2016 heeft een groot deel van de strook zelfs volledig onder water gestaan. Kinderen voeren hier in een roeiboot doorheen. Zelfs bij droog weer is het terrein zompig en nat. Het is bekend dat dit deel van Lierop op een zeer laag punt ligt. Niet voor niets was deze strook bestemd voor waterberging. Wil men in de Gildewijk normaal kunnen wonen, zonder wateroverlast, dan zal de strook grond van fase drie, zoals het bedoeld is, als waterberging ingericht moeten worden. Wordt de strook bebouwd dan komt er nog meer water dat 'geborgen' moet worden. Het verder uitdiepen van het beperkte stuk grond dat als waterberging beschikbaar blijft, levert wanneer het volstaat met water ons inziens gevaarlijke situaties op in een wijk met veel kinderen. Uit het oogpunt van waterberging is het daarom in onze ogen niet wenselijk om fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop tot ontwikkeling te brengen. Het bouwen van woningen op dit stuk grond zal tot nog meer wateroverlast leiden wat de leefbaarheid in de wijk niet ten goede komt. De in het bestemmingsplan opgenomen maatregelen om de capaciteit van de waterberging te vergroten doen hier niets aan af.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 5A: Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase 3?
- 5B: Deelt u onze zorgen dat het uitdiepen van de bestaande waterberging bij een toenemende hoeveelheid water tot gevaarlijke situaties kan leiden voor de veiligheid van onze kinderen? Kunt u deze zorgen wegnemen?

In het voorafgaande hebben wij onze zienswijze op de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 toegelicht. Vanwege argumenten op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging zijn wij van mening dat de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang zou mogen vinden.

Wij zien uw reactie hierop en de antwoorden op onze vragen met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'B. Martens', enclosed within a large, loopy oval stroke.A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Suzanne Martens', with a large, stylized initial 'S' and a long horizontal flourish extending to the right.

Bob en Suzanne Martens
Tamboer 10
5715 CG Lierop

Bronvermelding:

1 – Foto rugstreeppad aangetroffen op planlocatie fase 3 en gefotografeerd door een bewoner van de Tamboer: zie pagina 8

2 – Folder Rugstreeppad van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Rugstreeppad%20v1.0.pdf>

3 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2008:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69903/69903_1.html

4 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2010:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69899/69899_1.html

5 – Rapport GGD Zeeland en Brabant ism Universiteit Utrecht: geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?
http://www.maxSodeur.nl/wordpress/wp-content/uploads/2015/03/Eindrapport_GEUR_Loes_Geelen_23_3_2015.pdf

6 – Uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016:
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2016:3384>

7 – Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO):
http://www.rivm.nl/Onderwerpen/V/Veehouderij_en_gezondheid/Onderzoek_veehouderij_en_gezondheid_omwonenden_VGO

8 – Document ‘Workshop ruimtelijk beleid en gezondheid’
https://vng.nl/files/vng/workshop_ruimtelijk_beleid_en_gezondheid.pdf

9 – Richtlijn provincie Noord-Brabant in het kader van zorgvuldig ruimtegebruik:
http://ro.brabant.nl/9E932780-34F1-4E4C-97FE-B59860246BFD/t_NL.IMRO.9930.vr2010fase2-0001_1.2.html

10

FRANKERING

GECONTROLEERD

H03.170126.001992

De gemeente RAAD VAN Someren

Postbus 290

5710 AG Someren

H07w 5710AG290

De gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG SOMEREN

Gemeente Someren
INGEKOMEN

- 1 FEB. 2017

Nr.

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase 3

Lierop, 26 januari 2017

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad "t Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase 3" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maken wij hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Onze zienswijze is dat er argumenten zijn op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging om de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang te laten vinden en dat omwille van deze argumenten woningbouw op deze locatie niet gewenst is. Deze argumenten lichten wij hieronder verder toe.

1. Flora en fauna

Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voor het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is een natuurwaardenonderzoek verricht. Hierin is geconcludeerd dat op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep er geen belemmeringen zijn vanuit de Flora- en faunawet. In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 is opgenomen dat 'de onderzoekslocatie dus bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten'. Deze conclusie is getrokken op basis van het rapport Natuurwaarden Uitbreiding Lierop uit 2006. Inmiddels is de natuursituatie op de strook grond waar fase 3 op ontwikkeld zou moeten worden door het jarenlang braak liggen van het terrein behoorlijk veranderd. Regelmatig worden er ooievaars, hazen, ganzen en andere vogels gesignaleerd en huist er een vos. De ooievaar is in Nederland een beschermd dier en in de vogelwet wordt aangegeven dat rust- en broedplaatsen niet verstoord mogen worden. Er zijn ook al ijsvogeltjes gezien. Vanuit 'De Oetert' weten ze via de Meervenseloop het fase 3 gebied ook te bereiken.

Daarnaast is het gebied in en rond de waterberging en de Meervenseloop het leefgebied van de rugstreeppad geworden. Deze pad wordt door bewoners van de Tamboer regelmatig gezien en is ook gefotografeerd¹. De rugstreeppad is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern. Het bouwen van woningen in het fase 3 gebied en het aanpassen en uitdiepen van de waterberging zorgt voor het verontrusten van het leefgebied van de rugstreeppad². Dit is zonder ontheffing in strijd met de flora en fauna wet.

Door daarnaast voor de flora en fauna paragraaf uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 een rapport uit 2006 als basis te nemen en geen verder veldonderzoek te verrichten kunnen wij niet concluderen dat de gemeente Someren (volgens de wet) hierin zorgvuldig heeft gehandeld. Dit wordt onderschreven door de ecooloog Dhr. Ir. G.W.F. Kruidbos. Hij stelt: 'op basis van deze rapportage is het mijn indruk dat deze rapportage vakinhoudelijk onvoldoende is en wat mij betreft dus ook wettig onvoldoende is'. Een onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, had tijdig en ruim voor aanvang van de activiteiten plaats moeten vinden. Dit kan niet aangetoond worden op basis van een rapport uit 2006. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 geen doorgang kan vinden.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 1A: Bent u van mening dat het bestemmingsplan voor fase 3 zorgvuldig is beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, in het bijzonder de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet?
- 1B: Had er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan geen hernieuwde toetsing plaats moeten vinden om de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, aan te tonen in plaats van dit te beoordelen op basis van een rapport uit 2006?

2. Geurhinder

Het plangebied Lierop-Zuid is omgeven met een redelijke dichtheid aan intensieve veehouderij. Door bewoners van fase 1 en 2 van dit plangebied wordt nu al zeer regelmatig geurhinder van nabijgelegen veehouderijen ervaren. Medebewoners geven aan dat deze geurhinder van invloed is op het algemene dagelijkse leven. Onder andere doordat bij het ervaren van geurhinder je verplicht wordt ramen te sluiten en er vaak voor kiest niet thuis te willen verblijven. Het RIVM geeft daarnaast aan dat blootstelling aan geur, zeker bij herhaling, ook stressgerelateerde gezondheidseffecten kan oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid.

In het vigerend bestemmingsplan Uitbreiding Lierop is een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft bedraagt opgenomen van 3 OUE/m³. Voor het gebied bebouwde kom Lierop is deze norm 2 OUE/m³. Zo is het ook omschreven in de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE en vastgelegd in de verordening geurhinder en veehouderij uit 2008³.

In de Verordening geurhinder en veehouderij uit 2010⁴ is de maximale waarde voor de geurbelasting voor het gebied Lierop-Zuid aangepast naar 6 OUE/m³ om ruimte te geven aan nabijgelegen veehouderijen en toekomstige ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop. In het bestemmingsplan van Uitbreiding Lierop fase 3 is aangegeven dat op de te bebouwen grond sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³. Hierbij wordt op momenten dus de in de verordening opgenomen maximale waarde van 6 OUE/m³ overschreden.

Daarnaast wordt in het plan gesteld dat er bij een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³ sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. In de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE is opgenomen dat voor woonkernen met veel intensieve veehouderij geurhinderpercentages van 12% als acceptabel beschouwd kunnen worden. Volgens de normen uit 2006 wordt een percentage van 12% gehaald bij 4,7 OUE/m³. In fase 3 van het plangebied uitbreiding Lierop vindt volgens de achtergrondbelasting van 3-7 OUE/m³ al overschrijding van de maximaal gewenste geurhinderpercentage van 12% plaats.

De feitelijke geurhinder die omwonenden van veehouderijen ondervinden, telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. De toenmalige geuremissies van veehouderijen werden als uitgangspunt genomen. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht⁵ onder meer dan 14000 respondenten heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren. De onderzoekers stellen vast dat zich al bij een cumulatieve geurbelasting van 1,0 OUE/m³ het niveau van 12% geurgehinderden blijkt voor te doen. Veel minder dus dan de nu gehanteerde norm van 4,7 OUE/m³. Mede op basis van datzelfde rapport heeft de rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak van 27-6-2016⁶ een door een gemeente verleende omgevingsvergunning vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport en zich had gebaseerd op de Handreiking bij de Wet geurhinder welke onder meer gebaseerd is op een onderzoek over geurhinder uit 2001.

De conclusie hiervan is dat volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten de maximale waarde voor de geurbelasting van 6 OUE/m³ voor het gebied Lierop-Zuid veel te hoog is. Deze zou gelijk moeten zijn aan de geurnorm voor de bebouwde kom (2 OUE/m³). In dat geval is er ook volgens het meest recente inzicht sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Bij een achtergrondbelasting in het fase 3 deel van plangebied Uitbreiding Lierop van 3-7 OUE/m³ kan een goed leefklimaat niet worden gegarandeerd. Het maximale percentage van 12% geurehinderden wordt hierbij ruim overschreden. Dit geldt nu al voor fase 1 en 2, maar zal in meerdere mate gaan gelden voor toekomstige bewoners van fase 3. Door fase 3 te ontwikkelen volgens het voorliggende plan wordt een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Daarmee is het bouwen van woningen op deze locatie onwenselijk. Hier kan u als gemeenteraad, mede ook gezien de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016, ons inziens niet aan voorbijgaan.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 2A: Kunt u als het gaat om geurehinder in fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- leefklimaat garanderen gezien de veranderde wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurehinder?
- 2B: Waarom zijn deze inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan van fase 3 gezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mogen worden?

3. Een gezond woon- en leefklimaat

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ verschenen. Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het RIVM, Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen en het instituut NIVEL in het oosten van Noord-Brabant en het noorden van Limburg.

Een van de resultaten van het onderzoek was dat er een relatie te zien was tussen het wonen in de buurt van een pluimveehouderij en longontsteking. Iedere pluimveehouderij binnen ongeveer 1 kilometer afstand van de woning, leidt tot een verhoging van de kans op longontsteking. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO gebied komen jaarlijks ongeveer 1500 longontstekingen voor. Daarvan zijn er volgens het onderzoek mogelijk 150 in verband te brengen met de aanwezigheid van pluimveehouderijen. Het vermoeden is dat dit mogelijk te maken heeft met blootstelling aan verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven. Dit wordt momenteel verder onderzocht.

In een straal van 1 kilometer van onze woning aan de Tamboer liggen meerdere pluimveehouderijen. De 2 dichtstbijzijnde liggen hemelsbreed op respectievelijk 380 en 525 meter. De woningen die gebouwd zullen worden in het plangebied fase 3 zullen nog dicht bij deze pluimveehouderijen komen liggen, namelijk respectievelijk 295 en 410 meter. De woningen gebouwd in fase 1 en 2 van het plan liggen dus al dicht bij deze pluimveehouderijen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Door fase 3 te ontwikkelen op de gekozen planlocatie kiest de Gemeente Someren ervoor om woningen te bouwen nog dicht bij de bestaande pluimveehouderijen en toekomstige bewoners bloot te stellen aan nog hogere concentraties schadelijke stoffen. Hierdoor wordt er, net zoals op gebied van geurehinder (zie punt 2), een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Dat is ons inziens, gezien de recente wetenschappelijke inzichten op dit gebied, onbegrijpelijk. Het zou veel beter zijn om voor toekomstige woningbouw in Lierop een locatie te kiezen die minder dicht bij pluimveehouderijen ligt.

Daarnaast blijkt uit het bestemmingsplan van fase 3 op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO onderzoek door het RIVM. Het is juist de taak van de gemeente om bij

het ontwikkelen van een bestemmingsplan onderzoek te doen naar een goed woon- en leefklimaat. Recente inzichten kunnen daarbij niet worden genegeerd. Uit een document gevonden op website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO onderzoek bij de Gemeente Someren wel degelijk bekend⁸. Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet dat de Gemeente Someren advies heeft ingewonnen bij de GGD over de relatie tussen het wonen dichtbij een (pluim)veehouderij en gezondheid. In artikel 16 van de Wet publieke gezondheid staat echter dat gemeenten advies aan de GGD moeten vragen bij besluiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een gebied.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 3A: Is er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 advies ingewonnen bij de GGD met betrekking tot het bouwen van woningen op de gekozen locatie in relatie tot gezondheidsaspecten? Zo ja, waarom zijn de resultaten hiervan niet in het bestemmingsplan opgenomen?
- 3B: Bent u zich ervan bewust dat de Gemeente Someren op de gekozen planlocatie fase 3 een nieuwe knelsituatie creëert wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven inderdaad verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en toekomstige bewoners een hoger risico hebben op het krijgen van longontstekingen aangezien deze woningen nog dicht bij pluimveehouderijen komen te liggen?
- 3C: Kunt u de toekomstige bewoners van het fase 3 plangebied een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen?

4. Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie Noord-Brabant vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen, het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dat betekent ook dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het leggen van nieuwe bestemmingen met bouw mogelijkheden (nieuwvestiging) niet gewenst zijn⁹.

In fase 1 en 2 zijn nu nog bij benadering zo'n 20 kavels te koop. Van een tekort aan bouw kavels is momenteel en in de nabije toekomst dus geen sprake. De strook kavels aan de Somerenseweg wordt op de website van de Gemeente Someren niet eens actief aangeboden. Daarnaast is enkele jaren geleden de verkoop van kavels uit fase 2 al van start gegaan terwijl er in fase 1 nog een flink aantal kavels te koop waren. Hierdoor was er geen vraag meer naar de braakliggende kavels uit fase 1 en zijn er lege plekken ontstaan. Die lege plekken zorgen er ook voor dat de wijk er als een soort van 'gatenkaas' uit blijft zien.

Onze verwachting is dat als er nu al gestart wordt met fase 3 deze vrije kavels nog moeilijker verkocht zullen worden. Dat heeft weer als gevolg dat er een soort van verpaupering ontstaat. Nu al constateren we dat de lege kavels als een soort 'vullnisterrein' gezien worden waar regelmatig afval wordt achtergelaten. Dat trekt weer ongedierte aan zoals ratten wat zeer ongewenst is en de leefbaarheid in onze kinderrijke wijk niet ten goede komt. Er blijven zo veel onafgewerkte zones. We blijven in een niet afgeronde wijk wonen. Het gevolg hiervan is slechte wegen, slechte verlichting, geen afgewerkte parkeerplaatsen en wateroverlast.

Gezien het aantal beschikbare kavels in fase 1 en 2 van het plan Uitbreiding Lierop en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase 3. Mocht er in de toekomst, bij verwachte afronding van fase 1 en 2, toch behoefte zijn aan bouw kavels, zijn er binnen het

aangewezen zoekgebied voor verstedelijking ook andere plekken binnen Lierop waar invulling gegeven kan worden aan de richtlijn van de provincie om eerst de mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied te onderzoeken in plaats van nieuw ruimtebeslag in plangebied fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 4A: Bent u van mening dat de gemeente Someren de richtlijn van de provincie op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase 3, terwijl er in fase 1 en 2 nog zo'n 20 kavels beschikbaar zijn?
- 4B: Wat is de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels de ontwikkeling van fase 3 in gang te zetten?
- 4C: Wat gaat de gemeente doen om de leefbaarheid in onze wijk in stand te houden wanneer de ontwikkeling van fase 3 wel doorgang gaat vinden en fase 1 en 2 de komende jaren niet afgerond zullen gaan worden?

5. Waterberging

In het bestemmingsplan van fase 3 staat dat er "hydrologisch neutraal" gebouwd zou moeten worden. De waterbeheersing is in fase 1 en 2 nu al een groot probleem. Bij regenachtig weer kunnen een aantal bewoners van de Tamboer wegens wateroverlast niet eens hun tuin in, kunnen regenpijpen de hoeveelheid water niet aan en stromen over en staan kruispunten en toegangen tot opritten in de wijk onder water. Het pas aangelegde speelterrein in het midden van de wijk staat ook vaak onder water. Kinderen kunnen daar gewoon niet spelen. Van het grasveld is inmiddels niets meer over.

De strook grond waar fase drie gepland is staat vaak ook onder water. In 2016 heeft een groot deel van de strook zelfs volledig onder water gestaan. Kinderen voeren hier in een roeiboot doorheen. Zelfs bij droog weer is het terrein zompig en nat. Het is bekend dat dit deel van Lierop op een zeer laag punt ligt. Niet voor niets was deze strook bestemd voor waterberging. Wil men in de Gildewijk normaal kunnen wonen, zonder wateroverlast, dan zal de strook grond van fase drie, zoals het bedoeld is, als waterberging ingericht moeten worden. Wordt de strook bebouwd dan komt er nog meer water dat 'geborgen' moet worden. Het verder uitdiepen van het beperkte stuk grond dat als waterberging beschikbaar blijft, levert wanneer het volstaat met water ons inziens gevaarlijke situaties op in een wijk met veel kinderen. Uit het oogpunt van waterberging is het daarom in onze ogen niet wenselijk om fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop tot ontwikkeling te brengen. Het bouwen van woningen op dit stuk grond zal tot nog meer wateroverlast leiden wat de leefbaarheid in de wijk niet ten goede komt. De in het bestemmingsplan opgenomen maatregelen om de capaciteit van de waterberging te vergroten doen hier niets aan af.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 5A: Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase 3?
- 5B: Deelt u onze zorgen dat het uitdiepen van de bestaande waterberging bij een toenemende hoeveelheid water tot gevaarlijke situaties kan leiden voor de veiligheid van onze kinderen? Kunt u deze zorgen wegnemen?

In het voorafgaande hebben wij onze zienswijze op de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 toegelicht. Vanwege argumenten op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging zijn wij van mening dat de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang zou mogen vinden.

Wij zien uw reactie hierop en de antwoorden op onze vragen met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Cindy van Lierop en Glenn Rutjens
Tamboer 16
5715 CG Lierop

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Bronvermelding:

1 – Foto rugstreeppad aangetroffen op planlocatie fase 3 en gefotografeerd door een bewoner van de Tamboer: zie pagina 8

2 – Folder Rugstreeppad van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Rugstreeppad%20v1.0.pdf>

3 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2008:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69903/69903_1.html

4 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2010:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69899/69899_1.html

5 – Rapport GGD Zeeland en Brabant Ism Universiteit Utrecht: geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?
http://www.maxSodeur.nl/wordpress/wp-content/uploads/2015/03/Eindrapport_GEUR_Loes_Geelen_23_3_2015.pdf

6 – Uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016:
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2016:3384>

7 – Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO):
http://www.rivm.nl/Onderwerpen/V/Veehouderij_en_gezondheid/Onderzoek_veehouderij_en_gezondheid_omwonenden_VGO

8 – Document 'Workshop ruimtelijk beleid en gezondheid'
https://vng.nl/files/vng/workshop_ruimtelijk_beleid_en_gezondheid.pdf

9 – Richtlijn provincie Noord-Brabant In het kader van zorgvuldig ruimtegebruik:
http://ro.brabant.nl/9E932780-34F1-4E4C-97FE-8598602468FD/t_NL.IMRO.9930.vr2010fase2-0001_1.2.html

De gemeente RAAD VAN Someren

Postbus 290

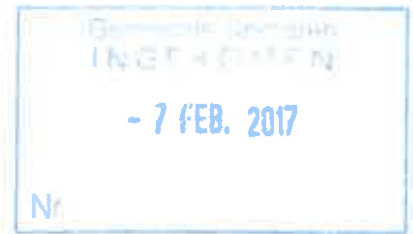
5710 AG Someren

De gemeenteraad van Someren

Postbus 290

5710 AG SOMEREN

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase 3

Lierop, 25 januari 2017

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad " 't Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase 3" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maken wij hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Onze zienswijze is dat er argumenten zijn op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging om de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang te laten vinden en dat omwille van deze argumenten woningbouw op deze locatie niet gewenst is. Deze argumenten lichten wij hieronder verder toe.

1. Flora en fauna

Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voor het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is een natuurwaardenonderzoek verricht. Hierin is geconcludeerd dat op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep er geen belemmeringen zijn vanuit de Flora- en faunawet. In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 is opgenomen dat 'de onderzoekslocatie dus bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten'. Deze conclusie is getrokken op basis van het rapport Natuurwaarden Uitbreiding Lierop uit 2006. Inmiddels is de natuursituatie op de strook grond waar fase 3 op ontwikkeld zou moeten worden door het jarenlang braak liggen van het terrein behoorlijk veranderd. Regelmatig worden er ooievaars, hazen, ganzen en andere vogels gesignaleerd en huist er een vos.

De ooievaar is in Nederland een beschermd dier en in de vogelwet wordt aangegeven dat rust- en broedplaatsen niet verstoord mogen worden. Er zijn ook al ijsvogeltjes gezien. Vanuit 'De Oetert' weten ze via de Meervenseloop het fase 3 gebied ook te bereiken.

Daarnaast is het gebied in er rond de waterberging en de Meervenseloop het leefgebied van de rugstreeppad geworden. Deze pad wordt door bewoners van de Tamboer regelmatig gezien en is ook gefotografeerd¹. De rugstreeppad is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern. Het bouwen van woningen in het fase 3 gebied en het aanpassen en uitdiepen van de waterberging zorgt voor het verontrusten van het leefgebied van de rugstreeppad². Dit is zonder ontheffing in strijd met de flora en fauna wet.

Door daarnaast voor de flora en fauna paragraaf uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 een rapport uit 2006 als basis te nemen en geen verder veldonderzoek te verrichten kunnen wij niet concluderen dat de gemeente Someren (volgens de wet) hierin zorgvuldig heeft gehandeld. Dit wordt onderschreven door de ecooloog Dhr. Ir. G.W.F. Kruidbos. Hij stelt: 'op basis van deze rapportage is het mijn indruk dat deze rapportage vakinhoudelijk onvoldoende is en wat mij betreft dus ook wettig onvoldoende is'. Een onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, had tijdig en ruim voor aanvang van de activiteiten plaats moeten vinden. Dit kan niet aangetoond worden op basis van een rapport uit 2006. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 geen doorgang kan vinden.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

1A: Bent u van mening dat het bestemmingsplan voor fase 3 zorgvuldig is beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, in het bijzonder de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet?

1B: Had er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan geen hernieuwde toetsing plaats moeten vinden om de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, aan te tonen in plaats van dit te beoordelen op basis van een rapport uit 2006?

2. Geurhinder

Het plangebied Lierop-Zuid is omgeven met een redelijke dichtheid aan intensieve veehouderij. Door bewoners van fase 1 en 2 van dit plangebied wordt nu al zeer regelmatig geurhinder van nabijgelegen veehouderijen ervaren. Medebewoners geven aan dat deze geurhinder van invloed is op het algemene dagelijkse leven. Onder andere doordat bij het ervaren van geurhinder je verplicht wordt ramen te sluiten en er vaak voor kiest niet thuis te willen verblijven. Het RIVM geeft daarnaast aan dat blootstelling aan geur, zeker bij herhaling, ook stressgerelateerde gezondheidseffecten kan oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid.

In het vigerend bestemmingsplan Uitbreiding Lierop is een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft bedraagt opgenomen van 3 OUE/m³. Voor het gebied bebouwde kom Lierop is deze norm 2 OUE/m³. Zo is het ook omschreven in de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE en vastgelegd in de verordening geurhinder en veehouderij uit 2008³.

In de Verordening geurhinder en veehouderij uit 2010⁴ is de maximale waarde voor de geurbelasting voor het gebied Lierop-Zuid aangepast naar 6 OUE/m³ om ruimte te geven aan nabijgelegen veehouderijen en toekomstige ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop. In het bestemmingsplan van Uitbreiding Lierop fase 3 is aangegeven dat op de te bebouwen grond sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³. Hierbij wordt op momenten dus de in de verordening opgenomen maximale waarde van 6 OUE/m³ overschreden.

Daarnaast wordt in het plan gesteld dat er bij een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³ sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. In de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE is opgenomen dat voor woonkernen met veel intensieve veehouderij geurhinderpercentages van 12% als acceptabel beschouwd kunnen worden. Volgens de normen uit 2006 wordt een percentage van 12% gehaald bij 4,7 OUE/m³. In fase 3 van het plangebied uitbreiding Lierop vindt volgens de achtergrondbelasting van 3-7 OUE/m³ al overschrijding van de maximaal gewenste geurhinderpercentage van 12% plaats.

De feitelijke geurhinder die omwonenden van veehouderijen ondervinden, telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. De toenmalige geuremissies van veehouderijen werden als uitgangspunt genomen. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht⁵ onder meer dan 14000 respondenten heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren. De onderzoekers stellen vast dat zich al bij een cumulatieve geurbelasting van 1,0 OUE/m³ het niveau van 12% geurgehinderden blijkt voor te doen. Veel minder dus dan de nu gehanteerde norm van 4,7 OUE/m³. Mede op basis van datzelfde rapport heeft de rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak van 27-6-2016⁶ een door een gemeente verleende omgevingsvergunning

vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport en zich had gebaseerd op de Handreiking bij de Wet geurhinder welke onder meer gebaseerd is op een onderzoek over geurhinder uit 2001.

De conclusie hiervan is dat volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten de maximale waarde voor de geurbelasting van 6 OUE/m³ voor het gebied Lierop-Zuid veel te hoog is. Deze zou gelijk moeten zijn aan de geurnorm voor de bebouwde kom (2 OUE/m³). In dat geval is er ook volgens het meest recente inzicht sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Bij een achtergrondbelasting in het fase 3 deel van plangebied Uitbreiding Lierop van 3-7 OUE/m³ kan een goed leefklimaat niet worden gegarandeerd. Het maximale percentage van 12% geurgehinderden wordt hierbij ruim overschreden. Dit geldt nu al voor fase 1 en 2, maar zal in meerdere mate gaan gelden voor toekomstige bewoners van fase 3. Door fase 3 te ontwikkelen volgens het voorliggende plan wordt een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Daarmee is het bouwen van woningen op deze locatie onwenselijk. Hier kan u als gemeenteraad, mede ook gezien de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016, ons inziens niet aan voorbijgaan.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

2A: Kunt u als het gaat om geurhinder in fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- leefklimaat garanderen gezien de veranderde wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurhinder?

2B: Waarom zijn deze inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan van fase 3 gezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mogen worden?

3. Een gezond woon- en leefklimaat

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ verschenen. Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het RIVM, Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen en het instituut NIVEL in het oosten van Noord-Brabant en het noorden van Limburg.

Een van de resultaten van het onderzoek was dat er een relatie te zien was tussen het wonen in de buurt van een pluimveehouderij en longontsteking. Iedere pluimveehouderij binnen ongeveer 1 kilometer afstand van de woning, leidt tot een verhoging van de kans op longontsteking. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO gebied komen jaarlijks ongeveer 1500 longontstekingen voor. Daarvan zijn er volgens het onderzoek mogelijk 150 in verband te brengen met de aanwezigheid van pluimveehouderijen. Het vermoeden is dat dit mogelijk te maken heeft met blootstelling aan verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven. Dit wordt momenteel verder onderzocht.

In een straal van 1 kilometer van onze woning aan de Tamboer liggen meerdere pluimveehouderijen. De 2 dichtstbijzijnde liggen hemelsbreed op respectievelijk 380 en 525 meter. De woningen die gebouwd zullen worden in het plangebied fase 3 zullen nog dicht bij deze pluimveehouderijen komen liggen, namelijk respectievelijk 295 en 410 meter. De woningen gebouwd in fase 1 en 2 van het plan liggen dus al dicht bij deze pluimveehouderijen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Door fase 3 te ontwikkelen op de gekozen planlocatie kiest de Gemeente Someren ervoor om woningen te bouwen nog dicht bij de bestaande pluimveehouderijen en toekomstige bewoners bloot te stellen aan nog hogere concentraties schadelijke stoffen. Hierdoor wordt er, net zoals op gebied van geurhinder (zie punt 2), een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Dat is ons inziens, gezien de recente wetenschappelijke inzichten op dit gebied, onbegrijpelijk. Het zou veel beter zijn om voor toekomstige woningbouw in Lierop een locatie te kiezen die minder dicht bij pluimveehouderijen ligt.

Daarnaast blijkt uit het bestemmingsplan van fase 3 op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO onderzoek door het RIVM. Het is juist de taak van de gemeente om bij het ontwikkelen van een bestemmingsplan onderzoek te doen naar een goed woon- en leefklimaat. Recente inzichten kunnen daarbij niet worden genegeerd. Uit een document gevonden op website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO onderzoek bij de Gemeente Someren wel degelijk bekend⁸. Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet dat de Gemeente Someren advies heeft ingewonnen bij de GGD over de relatie tussen het wonen dichtbij een (pluim)veehouderij en gezondheid. In artikel 16 van de Wet publieke gezondheid staat

echter dat gemeenten advies aan de GGD moeten vragen bij besluiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een gebied.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

3A: Is er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 advies ingewonnen bij de GGD met betrekking tot het bouwen van woningen op de gekozen locatie in relatie tot gezondheidsaspecten? Zo ja, waarom zijn de resultaten hiervan niet in het bestemmingsplan opgenomen?

3B: Bent u zich ervan bewust dat de Gemeente Someren op de gekozen planlocatie fase 3 een nieuwe knelsituatie creëert wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven inderdaad verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en toekomstige bewoners een hoger risico hebben op het krijgen van longontstekingen aangezien deze woningen nog dicht bij pluimveehouderijen komen te liggen?

3C: Kunt u de toekomstige bewoners van het fase 3 plangebied een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen?

4. Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie Noord-Brabant vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen, het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dat betekent ook dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het leggen van nieuwe bestemmingen met bouwmogelijkheden (nieuwvestiging) niet gewenst zijn⁹.

In fase 1 en 2 zijn nu nog bij benadering zo'n 20 kavels te koop. Van een tekort aan bouwkavels is momenteel en in de nabije toekomst dus geen sprake. De strook kavels aan de Somerenseweg wordt op de website van de Gemeente Someren niet eens actief aangeboden. Daarnaast is enkele jaren geleden de verkoop van kavels uit fase 2 al van start gegaan terwijl er in fase 1 nog een flink aantal kavels te koop waren. Hierdoor was er geen vraag meer naar de braakliggende kavels uit fase 1 en zijn er lege plekken ontstaan. Die lege plekken zorgen er ook voor dat de wijk er als een soort van 'gatenkaas' uit blijft zien.

Onze verwachting is dat als er nu al gestart wordt met fase 3 deze vrije kavels nog moeilijker verkocht zullen worden. Dat heeft weer als gevolg dat er een soort van verpaupering ontstaat. Nu al

constateren we dat de lege kavels als een soort 'vuilnisterrein' gezien worden waar regelmatig afval wordt achtergelaten. Dat trekt weer ongedierte aan zoals ratten wat zeer ongewenst is en de leefbaarheid in onze kinderrijke wijk niet ten goede komt. Er blijven zo veel onafgewerkte zones. We blijven in een niet afgeronde wijk wonen. Het gevolg hiervan is slechte wegen, slechte verlichting, geen afgewerkte parkeerplaatsen en wateroverlast.

Gezien het aantal beschikbare kavels in fase 1 en 2 van het plan Uitbreiding Lierop en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase 3. Mocht er in de toekomst, bij verwachte afronding van fase 1 en 2, toch behoefte zijn aan bouw kavels, zijn er binnen het aangewezen zoekgebied voor verstedelijking ook andere plekken binnen Lierop waar invulling gegeven kan worden aan de richtlijn van de provincie om eerst de

mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied te onderzoeken in plaats van nieuw ruimtebeslag in plangebied fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

4A: Bent u van mening dat de gemeente Someren de richtlijn van de provincie op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase 3, terwijl er in fase 1 en 2 nog zo'n 20 kavels beschikbaar zijn?

4B: Wat is de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels de ontwikkeling van fase 3 in gang te zetten?

4C: Wat gaat de gemeente doen om de leefbaarheid in onze wijk in stand te houden wanneer de ontwikkeling van fase 3 wel doorgang gaat vinden en fase 1 en 2 de komende jaren niet afgerond zullen gaan worden?

5. Waterberging

In het bestemmingsplan van fase 3 staat dat er "hydrologisch neutraal" gebouwd zou moeten worden. De waterbeheersing is in fase 1 en 2 nu al een groot probleem. Bij regenachtig weer kunnen een aantal bewoners van de Tamboer wegens wateroverlast niet eens hun tuin in, kunnen regenpijpen de hoeveelheid water niet aan en stromen over en staan kruispunten en toegangen tot opritten in de wijk onder water. Het pas aangelegde speelterrein in het midden van de wijk staat ook vaak onder water. Kinderen kunnen daar gewoon niet spelen. Van het grasveld is inmiddels niets meer over.

De strook grond waar fase drie gepland is staat vaak ook onder water. In 2016 heeft een groot deel van de strook zelfs volledig onder water gestaan. Kinderen voeren hier in een roeiboot doorheen. Zelfs bij droog weer is het terrein zompig en nat. Het is bekend dat dit deel van Lierop op een zeer laag punt ligt. Niet voor niets was deze strook bestemd voor waterberging. Wil men in de Gildewijk normaal kunnen wonen, zonder wateroverlast, dan zal de strook grond van fase drie, zoals het bedoeld is, als waterberging ingericht moeten worden. Wordt de strook bebouwd dan komt er nog meer water dat 'geborgen' moet worden. Het verder uitdiepen van het beperkte stuk grond dat als waterberging beschikbaar blijft, levert wanneer het volstaat met water ons inziens gevaarlijke situaties op in een wijk met veel kinderen. Uit het oogpunt van waterberging is het daarom in onze ogen niet wenselijk om fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop tot ontwikkeling te brengen. Het bouwen van woningen op dit stuk grond zal tot nog meer wateroverlast leiden wat de leefbaarheid in de wijk niet ten goede komt. De in het bestemmingsplan opgenomen maatregelen om de capaciteit van de waterberging te vergroten doen hier niets aan af.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

5A: Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase 3?

5B: Deelt u onze zorgen dat het uitdiepen van de bestaande waterberging bij een toenemende hoeveelheid water tot gevaarlijke situaties kan leiden voor de veiligheid van onze kinderen? Kunt u deze zorgen wegnemen?

In het voorafgaande hebben wij onze zienswijze op de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 toegelicht. Vanwege argumenten op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond

woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging zijn wij van mening dat de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang zou mogen vinden.

Wij zien uw reactie hierop en de antwoorden op onze vragen met belangstelling tegemoet.

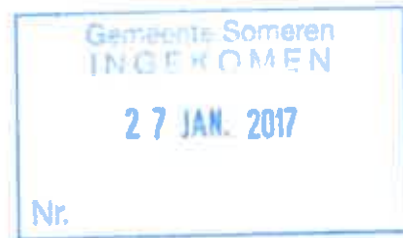
Hoogachtend,

Ton Antonissen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Ton Antonissen', written over a horizontal line.

vaandrig &
stisch Lieau?

De gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG SOMEREN

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase 3

Lierop, 26 januari 2017

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad "t Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase 3" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maken wij hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Onze zienswijze is dat er argumenten zijn op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging om de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang te laten vinden en dat omwille van deze argumenten woningbouw op deze locatie niet gewenst is. Deze argumenten lichten wij hieronder verder toe.

1. Flora en fauna

Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voor het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is een natuurwaardenonderzoek verricht. Hierin is geconcludeerd dat op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep er geen belemmeringen zijn vanuit de Flora- en faunawet. In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 is opgenomen dat 'de onderzoekslocatie dus bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten'. Deze conclusie is getrokken op basis van het rapport Natuurwaarden Uitbreiding Lierop uit 2006. Inmiddels is de natuursituatie op de strook grond waar fase 3 op ontwikkeld zou moeten worden door het jarenlang braak liggen van het terrein behoorlijk veranderd. Regelmatig worden er ooievaars, hazen, ganzen en andere vogels gesignaleerd en huist er een vos. De ooievaar is in Nederland een beschermd dier en in de vogelwet wordt aangegeven dat rust- en broedplaatsen niet verstoord mogen worden. Er zijn ook al lijsvogeltjes gezien. Vanuit 'De Oetert' weten ze via de Meervenseloop het fase 3 gebied ook te bereiken.

Daarnaast is het gebied in er rond de waterberging en de Meervenseloop het leefgebied van de rugstreepdier geworden. Deze pad wordt door bewoners van de Tamboer regelmatig gezien en is ook gefotografeerd¹. De rugstreepdier is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern. Het bouwen van woningen in het fase 3 gebied en het aanpassen en uitdiepen van de waterberging zorgt voor het verontrusten van het leefgebied van de rugstreepdier². Dit is zonder ontheffing in strijd met de flora en fauna wet.

Door daarnaast voor de flora en fauna paragraaf uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 een rapport uit 2006 als basis te nemen en geen verder veldonderzoek te verrichten kunnen wij niet concluderen dat de gemeente Someren (volgens de wet) hierin zorgvuldig heeft gehandeld. Dit wordt onderschreven door de ecooloog Dhr. Ir. G.W.F. Kruidbos. Hij stelt: 'op basis van deze rapportage is het mijn indruk dat deze rapportage vakinhoudelijk onvoldoende is en wat mij betreft dus ook wettig onvoldoende is'. Een onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreepdier, had tijdig en ruim voor aanvang van de activiteiten plaats moeten vinden. Dit kan niet aangetoond worden op basis van een rapport uit 2006. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 geen doorgang kan vinden.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 1A: Bent u van mening dat het bestemmingsplan voor fase 3 zorgvuldig is beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, in het bijzonder de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet?
- 1B: Had er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan geen hernieuwde toetsing plaats moeten vinden om de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, aan te tonen in plaats van dit te beoordelen op basis van een rapport uit 2006?

2. Geurhinder

Het plangebied Lierop-Zuid is omgeven met een redelijke dichtheid aan intensieve veehouderij. Door bewoners van fase 1 en 2 van dit plangebied wordt nu al zeer regelmatig geurhinder van nabijgelegen veehouderijen ervaren. Medebewoners geven aan dat deze geurhinder van invloed is op het algemene dagelijkse leven. Onder andere doordat bij het ervaren van geurhinder je verplicht wordt ramen te sluiten en er vaak voor kiest niet thuis te willen verblijven. Het RIVM geeft daarnaast aan dat blootstelling aan geur, zeker bij herhaling, ook stressgerelateerde gezondheidseffecten kan oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid.

In het vigerend bestemmingsplan Uitbreiding Lierop is een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft bedraagt opgenomen van 3 OUE/m³. Voor het gebied bebouwde kom Lierop is deze norm 2 OUE/m³. Zo is het ook omschreven in de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE en vastgelegd in de verordening geurhinder en veehouderij uit 2008⁵.

In de Verordening geurhinder en veehouderij uit 2010⁴ is de maximale waarde voor de geurbelasting voor het gebied Lierop-Zuid aangepast naar 6 OUE/m³ om ruimte te geven aan nabijgelegen veehouderijen en toekomstige ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop. In het bestemmingsplan van Uitbreiding Lierop fase 3 is aangegeven dat op de te bebouwen grond sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³. Hierbij wordt op momenten dus de in de verordening opgenomen maximale waarde van 6 OUE/m³ overschreden.

Daarnaast wordt in het plan gesteld dat er bij een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³ sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. In de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE is opgenomen dat voor woonkernen met veel intensieve veehouderij geurhinderpercentages van 12% als acceptabel beschouwd kunnen worden. Volgens de normen uit 2006 wordt een percentage van 12% gehaald bij 4,7 OUE/m³. In fase 3 van het plangebied uitbreiding Lierop vindt volgens de achtergrondbelasting van 3-7 OUE/m³ al overschrijding van de maximaal gewenste geurhinderpercentage van 12% plaats.

De feltelijke geurhinder die omwonenden van veehouderijen ondervinden, telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. De toenmalige geuremissies van veehouderijen werden als uitgangspunt genomen. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht⁵ onder meer dan 14000 respondenten heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren. De onderzoekers stellen vast dat zich al bij een cumulatieve geurbelasting van 1,0 OUE/m³ het niveau van 12% geurgehinderden blijkt voor te doen. Veel minder dus dan de nu gehanteerde norm van 4,7 OUE/m³. Mede op basis van datzelfde rapport heeft de rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak van 27-6-2016⁶ een door een gemeente verleende omgevingsvergunning vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport en zich had gebaseerd op de Handreiking bij de Wet geurhinder welke onder meer gebaseerd is op een onderzoek over geurhinder uit 2001.

De conclusie hiervan is dat volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten de maximale waarde voor de geurbelasting van 6 OUE/m³ voor het gebied Lierop-Zuid veel te hoog is. Deze zou gelijk moeten zijn aan de geurnorm voor de bebouwde kom (2 OUE/m³). In dat geval is er ook volgens het meest recente inzicht sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Bij een achtergrondbelasting in het fase 3 deel van plangebied Uitbreiding Lierop van 3-7 OUE/m³ kan een goed leefklimaat niet worden gegarandeerd. Het maximale percentage van 12% geurgehinderden wordt hierbij ruim overschreden. Dit geldt nu al voor fase 1 en 2, maar zal in meerdere mate gaan gelden voor toekomstige bewoners van fase 3. Door fase 3 te ontwikkelen volgens het voorliggende plan wordt een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Daarmee is het bouwen van woningen op deze locatie onwenselijk. Hier kan u als gemeenteraad, mede ook gezien de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016, ons inziens niet aan voorbijgaan.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 2A: Kunt u als het gaat om geurhinder in fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- leefklimaat garanderen gezien de veranderde wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurhinder?
- 2B: Waarom zijn deze inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan van fase 3 gezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mogen worden?

3. Een gezond woon- en leefklimaat

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ verschenen. Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het RIVM, Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen en het instituut NIVEL in het oosten van Noord-Brabant en het noorden van Limburg.

Een van de resultaten van het onderzoek was dat er een relatie te zien was tussen het wonen in de buurt van een pluimveehouderij en longontsteking. Iedere pluimveehouderij binnen ongeveer 1 kilometer afstand van de woning, leidt tot een verhoging van de kans op longontsteking. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO gebied komen jaarlijks ongeveer 1500 longontstekingen voor. Daarvan zijn er volgens het onderzoek mogelijk 150 in verband te brengen met de aanwezigheid van pluimveehouderijen. Het vermoeden is dat dit mogelijk te maken heeft met blootstelling aan verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven. Dit wordt momenteel verder onderzocht.

In een straal van 1 kilometer van onze woning aan de Tamboer liggen meerdere pluimveehouderijen. De 2 dichtstbijzijnde liggen hemelsbreed op respectievelijk 380 en 525 meter. De woningen die gebouwd zullen worden in het plangebied fase 3 zullen nog dicht bij deze pluimveehouderijen komen liggen, namelijk respectievelijk 295 en 410 meter. De woningen gebouwd in fase 1 en 2 van het plan liggen dus al dicht bij deze pluimveehouderijen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Door fase 3 te ontwikkelen op de gekozen planlocatie kiest de Gemeente Someren ervoor om woningen te bouwen nog dicht bij de bestaande pluimveehouderijen en toekomstige bewoners bloot te stellen aan nog hogere concentraties schadelijke stoffen. Hierdoor wordt er, net zoals op gebied van geurhinder (zie punt 2), een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Dat is ons inziens, gezien de recente wetenschappelijke inzichten op dit gebied, onbegrijpelijk. Het zou veel beter zijn om voor toekomstige woningbouw in Lierop een locatie te kiezen die minder dicht bij pluimveehouderijen ligt.

Daarnaast blijkt uit het bestemmingsplan van fase 3 op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO onderzoek door het RIVM. Het is juist de taak van de gemeente om bij

het ontwikkelen van een bestemmingsplan onderzoek te doen naar een goed woon- en leefklimaat. Recente inzichten kunnen daarbij niet worden genegeerd. Uit een document gevonden op website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO onderzoek bij de Gemeente Someren wel degelijk bekend⁸. Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet dat de Gemeente Someren advies heeft ingewonnen bij de GGD over de relatie tussen het wonen dichtbij een (pluim)veehouderij en gezondheid. In artikel 16 van de Wet publieke gezondheid staat echter dat gemeenten advies aan de GGD moeten vragen bij besluiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een gebied.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 3A: Is er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 advies ingewonnen bij de GGD met betrekking tot het bouwen van woningen op de gekozen locatie in relatie tot gezondheidsaspecten? Zo ja, waarom zijn de resultaten hiervan niet in het bestemmingsplan opgenomen?
- 3B: Bent u zich ervan bewust dat de Gemeente Someren op de gekozen planlocatie fase 3 een nieuwe knelsituatie creëert wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven inderdaad verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en toekomstige bewoners een hoger risico hebben op het krijgen van longontstekingen aangezien deze woningen nog dicht bij pluimveehouderijen komen te liggen?
- 3C: Kunt u de toekomstige bewoners van het fase 3 plangebied een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen?

4. Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie Noord-Brabant vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen, het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dat betekent ook dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het leggen van nieuwe bestemmingen met bouw mogelijkheden (nieuwvestiging) niet gewenst zijn⁹.

In fase 1 en 2 zijn nu nog bij benadering zo'n 20 kavels te koop. Van een tekort aan bouw kavels is momenteel en in de nabije toekomst dus geen sprake. De strook kavels aan de Somerenseweg wordt op de website van de Gemeente Someren niet eens actief aangeboden. Daarnaast is enkele jaren geleden de verkoop van kavels uit fase 2 al van start gegaan terwijl er in fase 1 nog een flink aantal kavels te koop waren. Hierdoor was er geen vraag meer naar de braakliggende kavels uit fase 1 en zijn er lege plekken ontstaan. Die lege plekken zorgen er ook voor dat de wijk er als een soort van 'gatenkaas' uit blijft zien.

Onze verwachting is dat als er nu al gestart wordt met fase 3 deze vrije kavels nog moeilijker verkocht zullen worden. Dat heeft weer als gevolg dat er een soort van verpaupering ontstaat. Nu al constateren we dat de lege kavels als een soort 'vuilnisterrein' gezien worden waar regelmatig afval wordt achtergelaten. Dat trekt weer ongedierte aan zoals ratten wat zeer ongewenst is en de leefbaarheid in onze kinderrijke wijk niet ten goede komt. Er blijven zo veel onafgewerkte zones. We blijven in een niet afgeronde wijk wonen. Het gevolg hiervan is slechte wegen, slechte verlichting, geen afgewerkte parkeerplaatsen en wateroverlast.

Gezien het aantal beschikbare kavels in fase 1 en 2 van het plan Uitbreiding Lierop en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase 3. Mocht er in de toekomst, bij verwachte afronding van fase 1 en 2, toch behoefte zijn aan bouw kavels, zijn er binnen het

aangewezen zoekgebied voor verstedelijking ook andere plekken binnen Lierop waar invulling gegeven kan worden aan de richtlijn van de provincie om eerst de mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied te onderzoeken in plaats van nieuw ruimtebeslag in plangebied fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 4A: Bent u van mening dat de gemeente Someren de richtlijn van de provincie op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase 3, terwijl er in fase 1 en 2 nog zo'n 20 kavels beschikbaar zijn?
- 4B: Wat is de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels de ontwikkeling van fase 3 in gang te zetten?
- 4C: Wat gaat de gemeente doen om de leefbaarheid in onze wijk in stand te houden wanneer de ontwikkeling van fase 3 wel doorgang gaat vinden en fase 1 en 2 de komende jaren niet afgerond zullen gaan worden?

5. Waterberging

In het bestemmingsplan van fase 3 staat dat er "hydrologisch neutraal" gebouwd zou moeten worden. De waterbeheersing is in fase 1 en 2 nu al een groot probleem. Bij regenachtig weer kunnen een aantal bewoners van de Tamboer wegens wateroverlast niet eens hun tuin in, kunnen regenpijpen de hoeveelheid water niet aan en stromen over en staan kruispunten en toegangen tot opritten in de wijk onder water. Het pas aangelegde speelterrein in het midden van de wijk staat ook vaak onder water. Kinderen kunnen daar gewoon niet spelen. Van het grasveld is inmiddels niets meer over.

De strook grond waar fase drie gepland is staat vaak ook onder water. In 2016 heeft een groot deel van de strook zelfs volledig onder water gestaan. Kinderen voeren hier in een roeiboot doorheen. Zelfs bij droog weer is het terrein zompig en nat. Het is bekend dat dit deel van Lierop op een zeer laag punt ligt. Niet voor niets was deze strook bestemd voor waterberging. Wil men in de Gildewijk normaal kunnen wonen, zonder wateroverlast, dan zal de strook grond van fase drie, zoals het bedoeld is, als waterberging ingericht moeten worden. Wordt de strook bebouwd dan komt er nog meer water dat 'geborgen' moet worden. Het verder uitdiepen van het beperkte stuk grond dat als waterberging beschikbaar blijft, levert wanneer het volstaat met water ons inziens gevaarlijke situaties op in een wijk met veel kinderen. Uit het oogpunt van waterberging is het daarom in onze ogen niet wenselijk om fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop tot ontwikkeling te brengen. Het bouwen van woningen op dit stuk grond zal tot nog meer wateroverlast leiden wat de leefbaarheid in de wijk niet ten goede komt. De in het bestemmingsplan opgenomen maatregelen om de capaciteit van de waterberging te vergroten doen hier niets aan af.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 5A: Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase 3?
- 5B: Deelt u onze zorgen dat het uitdiepen van de bestaande waterberging bij een toenemende hoeveelheid water tot gevaarlijke situaties kan leiden voor de veiligheid van onze kinderen? Kunt u deze zorgen wegnemen?

In het voorafgaande hebben wij onze zienswijze op de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 toegelicht. Vanwege argumenten op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging zijn wij van mening dat de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang zou mogen vinden.

Wij zien uw reactie hierop en de antwoorden op onze vragen met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Pieter Gruyters en Inge van Bommel
Tamboer 4
5715 CG Lierop

Bronvermelding:

- 1 – Foto rugstreeppad aangetroffen op planlocatie fase 3 en gefotografeerd door een bewoner van de Tamboer: zie pagina 8
- 2 – Folder Rugstreeppad van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Rugstreeppad%20v1.0.pdf>
- 3 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2008:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmlloutput/historie/Someren/69903/69903_1.html
- 4 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2010:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmlloutput/historie/Someren/69899/69899_1.html
- 5 – Rapport GGD Zeeland en Brabant Ism Universiteit Utrecht: geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?
http://www.max5odeur.nl/wordpress/wp-content/uploads/2015/03/Eindrapport_GEUR_Loes_Geelen_23_3_2015.pdf
- 6 – Uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016:
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziedocument?id=ECLI:NL:RBORR:2016:3384>
- 7 – Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO):
http://www.rivm.nl/Onderwerpen/V/Veehouderij_en_gezondheid/Onderzoek_veehouderij_en_gezondheid_omwonenden_VGO
- 8 – Document 'Workshop ruimtelijk beleid en gezondheid'
https://vng.nl/files/vng/workshop_ruimtelijk_beleid_en_gezondheid.pdf
- 9 – Richtlijn provincie Noord-Brabant in het kader van zorgvuldig ruimtegebruik:
http://ro.brabant.nl/9E932780-34F1-4E4C-97FE-B598602468FD/t_NLIMRO.9930.vr2010fase2-0001_1.2.html

12

FRANKERING

GECONTROLEERD

De gemeente ~~HAARLEM~~ ~~1701~~ ~~Amsterdam~~ ~~2005~~ ~~Omme Len~~
Postbus 290
5710 AG Someren

H0700 5710AG290

De gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG SOMEREN

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase 3

Lierop, 26 januari 2017

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad "t Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase 3" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maken wij hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Onze zienswijze is dat er argumenten zijn op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging om de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang te laten vinden en dat omwille van deze argumenten woningbouw op deze locatie niet gewenst is. Deze argumenten lichten wij hieronder verder toe.

1. Flora en fauna

Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voor het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is een natuurwaardenonderzoek verricht. Hierin is geconcludeerd dat op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep er geen belemmeringen zijn vanuit de Flora- en faunawet. In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 is opgenomen dat 'de onderzoekslocatie dus bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten'. Deze conclusie is getrokken op basis van het rapport Natuurwaarden Uitbreiding Lierop uit 2006. Inmiddels is de natuursituatie op de strook grond waar fase 3 op ontwikkeld zou moeten worden door het jarenlang braak liggen van het terrein behoorlijk veranderd. Regelmatig worden er ooievaars, hazen, ganzen en andere vogels gesignaleerd en huist er een vos. De ooievaar is in Nederland een beschermd dier en in de vogelwet wordt aangegeven dat rust- en broedplaatsen niet verstoord mogen worden. Er zijn ook al ijsvogeltjes gezien. Vanuit 'De Oetert' weten ze via de Meervenseloop het fase 3 gebied ook te bereiken.

Daarnaast is het gebied in er rond de waterberging en de Meervenseloop het leefgebied van de rugstreeppad geworden. Deze pad wordt door bewoners van de Tamboer regelmatig gezien en is ook gefotografeerd¹. De rugstreeppad is een beschermd inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern. Het bouwen van woningen in het fase 3 gebied en het aanpassen en uitdiepen van de waterberging zorgt voor het verontrusten van het leefgebied van de rugstreeppad². Dit is zonder ontheffing in strijd met de flora en fauna wet.

Door daarnaast voor de flora en fauna paragraaf uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 een rapport uit 2006 als basis te nemen en geen verder veldonderzoek te verrichten kunnen wij niet concluderen dat de gemeente Someren (volgens de wet) hierin zorgvuldig heeft gehandeld. Dit wordt onderschreven door de ecooloog Dhr. Ir. G.W.F. Kruidbos. Hij stelt: 'op basis van deze rapportage is het mijn indruk dat deze rapportage vakinhoudelijk onvoldoende is en wat mij betreft dus ook wettig onvoldoende is'. Een onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, had tijdig en ruim voor aanvang van de activiteiten plaats moeten vinden. Dit kan niet aangetoond worden op basis van een rapport uit 2006. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 geen doorgang kan vinden.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 1A: Bent u van mening dat het bestemmingsplan voor fase 3 zorgvuldig is beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, in het bijzonder de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet?
- 1B: Had er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan geen hernieuwde toetsing plaats moeten vinden om de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, aan te tonen in plaats van dit te beoordelen op basis van een rapport uit 2006?

2. Geurhinder

Het plangebied Lierop-Zuid is omgeven met een redelijke dichtheid aan intensieve veehouderij. Door bewoners van fase 1 en 2 van dit plangebied wordt nu al zeer regelmatig geurhinder van nabijgelegen veehouderijen ervaren. Medebewoners geven aan dat deze geurhinder van invloed is op het algemene dagelijkse leven. Onder andere doordat bij het ervaren van geurhinder je verplicht wordt ramen te sluiten en er vaak voor kiest niet thuis te willen verblijven. Het RIVM geeft daarnaast aan dat blootstelling aan geur, zeker bij herhaling, ook stressgerelateerde gezondheidseffecten kan oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid.

In het vigerend bestemmingsplan Uitbreiding Lierop is een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft bedraagt opgenomen van 3 OUE/m³. Voor het gebied bebouwde kom Lierop is deze norm 2 OUE/m³. Zo is het ook omschreven in de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE en vastgelegd in de verordening geurhinder en veehouderij uit 2008³.

In de Verordening geurhinder en veehouderij uit 2010⁴ is de maximale waarde voor de geurbelasting voor het gebied Lierop-Zuid aangepast naar 6 OUE/m³ om ruimte te geven aan nabijgelegen veehouderijen en toekomstige ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop. In het bestemmingsplan van Uitbreiding Lierop fase 3 is aangegeven dat op de te bebouwen grond sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³. Hierbij wordt op momenten dus de in de verordening opgenomen maximale waarde van 6 OUE/m³ overschreden.

Daarnaast wordt in het plan gesteld dat er bij een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³ sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. In de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE is opgenomen dat voor woonkernen met veel intensieve veehouderij geurhinderpercentages van 12% als acceptabel beschouwd kunnen worden. Volgens de normen uit 2006 wordt een percentage van 12% gehaald bij 4,7 OUE/m³. In fase 3 van het plangebied uitbreiding Lierop vindt volgens de achtergrondbelasting van 3-7 OUE/m³ al overschrijding van de maximaal gewenste geurhinderpercentage van 12% plaats.

De feitelijke geurhinder die omwonenden van veehouderijen ondervinden, telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. De toenmalige geuremissies van veehouderijen werden als uitgangspunt genomen. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht⁵ onder meer dan 14000 respondenten heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren. De onderzoekers stellen vast dat zich al bij een cumulatieve geurbelasting van 1,0 OUE/m³ het niveau van 12% geurgehinderden blijkt voor te doen. Veel minder dus dan de nu gehanteerde norm van 4,7 OUE/m³. Mede op basis van datzelfde rapport heeft de rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak van 27-6-2016⁶ een door een gemeente verleende omgevingsvergunning vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport en zich had gebaseerd op de Handreiking bij de Wet geurhinder welke onder meer gebaseerd is op een onderzoek over geurhinder uit 2001.

De conclusie hiervan is dat volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten de maximale waarde voor de geurbelasting van 6 OUE/m³ voor het gebied Lierop-Zuid veel te hoog is. Deze zou gelijk moeten zijn aan de geurnorm voor de bebouwde kom (2 OUE/m³). In dat geval is er ook volgens het meest recente inzicht sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Bij een achtergrondbelasting in het fase 3 deel van plangebied Uitbreiding Lierop van 3-7 OUE/m³ kan een goed leefklimaat niet worden gegarandeerd. Het maximale percentage van 12% geurgehinderden wordt hierbij ruim overschreden. Dit geldt nu al voor fase 1 en 2, maar zal in meerdere mate gaan gelden voor toekomstige bewoners van fase 3. Door fase 3 te ontwikkelen volgens het voorliggende plan wordt een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Daarmee is het bouwen van woningen op deze locatie onwenselijk. Hier kan u als gemeenteraad, mede ook gezien de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016, ons inziens niet aan voorbijgaan.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 2A: Kunt u als het gaat om geurhinder in fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- leefklimaat garanderen gezien de veranderde wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurhinder?
- 2B: Waarom zijn deze inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan van fase 3 gezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mogen worden?

3. Een gezond woon- en leefklimaat

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ verschenen. Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het RIVM, Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen en het instituut NIVEL in het oosten van Noord-Brabant en het noorden van Limburg.

Een van de resultaten van het onderzoek was dat er een relatie te zien was tussen het wonen in de buurt van een pluimveehouderij en longontsteking. Iedere pluimveehouderij binnen ongeveer 1 kilometer afstand van de woning, leidt tot een verhoging van de kans op longontsteking. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO gebied komen jaarlijks ongeveer 1500 longontstekingen voor. Daarvan zijn er volgens het onderzoek mogelijk 150 in verband te brengen met de aanwezigheid van pluimveehouderijen. Het vermoeden is dat dit mogelijk te maken heeft met blootstelling aan verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven. Dit wordt momenteel verder onderzocht.

In een straal van 1 kilometer van onze woning aan de Tamboer liggen meerdere pluimveehouderijen. De 2 dichtstbijzijnde liggen hemelsbreed op respectievelijk 380 en 525 meter. De woningen die gebouwd zullen worden in het plangebied fase 3 zullen nog dicht bij deze pluimveehouderijen komen liggen, namelijk respectievelijk 295 en 410 meter. De woningen gebouwd in fase 1 en 2 van het plan liggen dus al dicht bij deze pluimveehouderijen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Door fase 3 te ontwikkelen op de gekozen planlocatie kiest de Gemeente Someren ervoor om woningen te bouwen nog dicht bij de bestaande pluimveehouderijen en toekomstige bewoners bloot te stellen aan nog hogere concentraties schadelijke stoffen. Hierdoor wordt er, net zoals op gebied van geurhinder (zie punt 2), een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Dat is ons inziens, gezien de recente wetenschappelijke inzichten op dit gebied, onbegrijpelijk. Het zou veel beter zijn om voor toekomstige woningbouw in Lierop een locatie te kiezen die minder dicht bij pluimveehouderijen ligt.

Daarnaast blijkt uit het bestemmingsplan van fase 3 op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO onderzoek door het RIVM. Het is juist de taak van de gemeente om bij

het ontwikkelen van een bestemmingsplan onderzoek te doen naar een goed woon- en leefklimaat. Recente inzichten kunnen daarbij niet worden genegeerd. Uit een document gevonden op website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO onderzoek bij de Gemeente Someren wel degelijk bekend⁸. Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet dat de Gemeente Someren advies heeft ingewonnen bij de GGD over de relatie tussen het wonen dichtbij een (pluim)veehouderij en gezondheid. In artikel 16 van de Wet publieke gezondheid staat echter dat gemeenten advies aan de GGD moeten vragen bij besluiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een gebied.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 3A: Is er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 advies ingewonnen bij de GGD met betrekking tot het bouwen van woningen op de gekozen locatie in relatie tot gezondheidsaspecten? Zo ja, waarom zijn de resultaten hiervan niet in het bestemmingsplan opgenomen?
- 3B: Bent u zich ervan bewust dat de Gemeente Someren op de gekozen planlocatie fase 3 een nieuwe knelsituatie creëert wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven inderdaad verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en toekomstige bewoners een hoger risico hebben op het krijgen van longontstekingen aangezien deze woningen nog dichterbij pluimveehouderijen komen te liggen?
- 3C: Kunt u de toekomstige bewoners van het fase 3 plangebied een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen?

4. Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie Noord-Brabant vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen, het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dat betekent ook dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het leggen van nieuwe bestemmingen met bouw mogelijkheden (nieuwvestiging) niet gewenst zijn⁹.

In fase 1 en 2 zijn nu nog bij benadering zo'n 20 kavels te koop. Van een tekort aan bouw kavels is momenteel en in de nabije toekomst dus geen sprake. De strook kavels aan de Somerenseweg wordt op de website van de Gemeente Someren niet eens actief aangeboden. Daarnaast is enkele jaren geleden de verkoop van kavels uit fase 2 al van start gegaan terwijl er in fase 1 nog een flink aantal kavels te koop waren. Hierdoor was er geen vraag meer naar de braakliggende kavels uit fase 1 en zijn er lege plekken ontstaan. Die lege plekken zorgen er ook voor dat de wijk er als een soort van 'gatenkaas' uit blijft zien.

Onze verwachting is dat als er nu al gestart wordt met fase 3 deze vrije kavels nog moeilijker verkocht zullen worden. Dat heeft weer als gevolg dat er een soort van verpaupering ontstaat. Nu al constateren we dat de lege kavels als een soort 'vuilnisterrein' gezien worden waar regelmatig afval wordt achtergelaten. Dat trekt weer ongedierte aan zoals ratten wat zeer ongewenst is en de leefbaarheid in onze kinderrijke wijk niet ten goede komt. Er blijven zo veel onafgewerkte zones. We blijven in een niet afgeronde wijk wonen. Het gevolg hiervan is slechte wegen, slechte verlichting, geen afgewerkte parkeerplaatsen en wateroverlast.

Gezien het aantal beschikbare kavels in fase 1 en 2 van het plan Uitbreiding Lierop en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase 3. Mocht er in de toekomst, bij verwachte afronding van fase 1 en 2, toch behoefte zijn aan bouw kavels, zijn er binnen het

aangewezen zoekgebied voor verstedelijking ook andere plekken binnen Lierop waar invulling gegeven kan worden aan de richtlijn van de provincie om eerst de mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied te onderzoeken in plaats van nieuw ruimtebeslag in plangebied fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 4A: Bent u van mening dat de gemeente Someren de richtlijn van de provincie op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase 3, terwijl er in fase 1 en 2 nog zo'n 20 kavels beschikbaar zijn?
- 4B: Wat is de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels de ontwikkeling van fase 3 in gang te zetten?
- 4C: Wat gaat de gemeente doen om de leefbaarheid in onze wijk in stand te houden wanneer de ontwikkeling van fase 3 wel doorgang gaat vinden en fase 1 en 2 de komende jaren niet afgerond zullen gaan worden?

5. Waterberging

In het bestemmingsplan van fase 3 staat dat er "hydrologisch neutraal" gebouwd zou moeten worden. De waterbeheersing is in fase 1 en 2 nu al een groot probleem. Bij regenachtig weer kunnen een aantal bewoners van de Tamboer wegens wateroverlast niet eens hun tuin in, kunnen regenpijpen de hoeveelheid water niet aan en stromen over en staan kruispunten en toegangen tot opritten in de wijk onder water. Het pas aangelegde speelterrein in het midden van de wijk staat ook vaak onder water. Kinderen kunnen daar gewoon niet spelen. Van het grasveld is inmiddels niets meer over.

De strook grond waar fase drie gepland is staat vaak ook onder water. In 2016 heeft een groot deel van de strook zelfs volledig onder water gestaan. Kinderen voeren hier in een roeiboot doorheen. Zelfs bij droog weer is het terrein zompig en nat. Het is bekend dat dit deel van Lierop op een zeer laag punt ligt. Niet voor niets was deze strook bestemd voor waterberging. Wil men in de Gildewijk normaal kunnen wonen, zonder wateroverlast, dan zal de strook grond van fase drie, zoals het bedoeld is, als waterberging ingericht moeten worden. Wordt de strook bebouwd dan komt er nog meer water dat 'geborgen' moet worden. Het verder uitdiepen van het beperkte stuk grond dat als waterberging beschikbaar blijft, levert wanneer het volstaat met water ons inziens gevaarlijke situaties op in een wijk met veel kinderen. Uit het oogpunt van waterberging is het daarom in onze ogen niet wenselijk om fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop tot ontwikkeling te brengen. Het bouwen van woningen op dit stuk grond zal tot nog meer wateroverlast leiden wat de leefbaarheid in de wijk niet ten goede komt. De in het bestemmingsplan opgenomen maatregelen om de capaciteit van de waterberging te vergroten doen hier niets aan af.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 5A: Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase 3?
- 5B: Deelt u onze zorgen dat het uitdiepen van de bestaande waterberging bij een toenemende hoeveelheid water tot gevaarlijke situaties kan leiden voor de veiligheid van onze kinderen? Kunt u deze zorgen wegnemen?

In het voorafgaande hebben wij onze zienswijze op de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 toegelicht. Vanwege argumenten op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging zijn wij van mening dat de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang zou mogen vinden.

Wij zien uw reactie hierop en de antwoorden op onze vragen met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Joosten', written in a cursive style.A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Erik van Dijk', written in a cursive style.

**Annemieke Joosten en Erik van Dijk
Tamboer 12
5715 CG Lierop**

Bronvermelding:

1 – Foto rugstreeppad aangetroffen op planlocatie fase 3 en gefotografeerd door een bewoner van de Tamboer: zie pagina 8

2 – Folder Rugstreeppad van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Rugstreeppad%20v1.0.pdf>

3 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2008:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmlloutout/historie/Someren/69903/69903_1.html

4 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2010:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmlloutout/historie/Someren/69899/69899_1.html

5 – Rapport GGD Zeeland en Brabant ism Universiteit Utrecht: geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?
http://www.max5odeur.nl/wordpress/wp-content/uploads/2015/03/Eindrapport_GEUR_Loes_Geelen_23_3_2015.pdf

6 – Uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016:
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2016:3384>

7 – Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO):
http://www.rivm.nl/Onderwerpen/V/Veehouderij_en_gezondheid/Onderzoek_veehouderij_en_gezondheid_omwonenden_VGO

8 – Document 'Workshop ruimtelijk beleid en gezondheid'
https://vng.nl/files/vng/workshop_ruimtelijk_beleid_en_gezondheid.pdf

9 – Richtlijn provincie Noord-Brabant in het kader van zorgvuldig ruimtegebruik:
http://ro.brabant.nl/9E932780-34F1-4E4C-97FE-B598602468FD/t_NLJMRO.9930.vr2010fase2-0001_1.2.html

8

FRANKERING
GECONTROLEERD
H03.170126.001987

De gemeente RAAD VAN
Postbus 290
5710 AG Someren

Someren

HDPvw 571 DAG290

De gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG SOMEREN

Datum: 25-1-2017	
Tijdstip: 11.30	
Fz.raaf: <i>Jlle</i>	

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase 3

Lierop, 25 januari 2017

25 JAN. 2017	
Nr.	

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad " 't Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase 3" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maken wij hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Onze zienswijze is dat er argumenten zijn op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging om de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang te laten vinden en dat omwille van deze argumenten woningbouw op deze locatie niet gewenst is. Deze argumenten lichten wij hieronder verder toe.

1. Flora en fauna

Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voor het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is een natuurwaardenonderzoek verricht. Hierin is geconcludeerd dat op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep er geen belemmeringen zijn vanuit de Flora- en faunawet. In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 is opgenomen dat 'de onderzoekslocatie dus bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten'. Deze conclusie is getrokken op basis van het rapport Natuurwaarden Uitbreiding Lierop uit 2006. Inmiddels is de natuursituatie op de strook grond waar fase 3 op ontwikkeld zou moeten worden door het jarenlang braak liggen van het terrein behoorlijk veranderd. Regelmatig worden er ooievaars, hazen, ganzen en andere vogels gesignaleerd en huist er een vos. De ooievaar is in Nederland een beschermd diert en in de vogelwet wordt aangegeven dat rust- en broedplaatsen niet verstoord mogen worden. Er zijn ook al ijsvogeltjes gezien. Vanuit 'De Oeter' weten ze via de Meervenseloop het fase 3 gebied ook te bereiken.

Daarnaast is het gebied in er rond de waterberging en de Meervenseloop het leefgebied van de rugstreeppad geworden. Deze pad wordt door bewoners van de Tamboer regelmatig gezien en is ook gefotografeerd¹. De rugstreeppad is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diert- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern. Het bouwen van woningen in het fase 3 gebied en het aanpassen en uitdiepen van de waterberging zorgt voor het verontrusten van het leefgebied van de rugstreeppad². Dit is zonder ontheffing in strijd met de flora en fauna wet.

Door daarnaast voor de flora en fauna paragraaf uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 een rapport uit 2006 als basis te nemen en geen verder veldonderzoek te verrichten kunnen wij niet concluderen dat de gemeente Someren (volgens de wet) hierin zorgvuldig heeft gehandeld. Dit wordt onderschreven door de ecoloog Dhr. Ir. G.W.F. Kruidbos. Hij stelt: 'op basis van deze rapportage is het mijn indruk dat deze rapportage vakinhoudelijk onvoldoende is en wat mij betreft dus ook wettig onvoldoende is'. Een onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, had tijdig en ruim voor aanvang van de activiteiten plaats moeten vinden. Dit kan niet aangetoond worden op basis van een rapport uit 2006. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 geen doorgang kan vinden.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 1A: Bent u van mening dat het bestemmingsplan voor fase 3 zorgvuldig is beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, in het bijzonder de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet?
- 1B: Had er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan geen hernieuwde toetsing plaats moeten vinden om de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreepd, aan te tonen in plaats van dit te beoordelen op basis van een rapport uit 2006?

2. Geurhinder

Het plangebied Lierop-Zuid is omgeven met een redelijke dichtheid aan intensieve veehouderij. Door bewoners van fase 1 en 2 van dit plangebied wordt nu al zeer regelmatig geurhinder van nabijgelegen veehouderijen ervaren. Medebewoners geven aan dat deze geurhinder van invloed is op het algemene dagelijkse leven. Onder andere doordat bij het ervaren van geurhinder je verplicht wordt ramen te sluiten en er vaak voor kiest niet thuis te willen verblijven. Het RIVM geeft daarnaast aan dat blootstelling aan geur, zeker bij herhaling, ook stressgerelateerde gezondheidseffecten kan oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid.

In het vigerend bestemmingsplan Uitbreiding Lierop is een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft bedraagt opgenomen van 3 OUE/m³. Voor het gebied bebouwde kom Lierop is deze norm 2 OUE/m³. Zo is het ook omschreven in de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE en vastgelegd in de verordening geurhinder en veehouderij uit 2008³.

In de Verordening geurhinder en veehouderij uit 2010⁴ is de maximale waarde voor de geurbelasting voor het gebied Lierop-Zuid aangepast naar 6 OUE/m³ om ruimte te geven aan nabijgelegen veehouderijen en toekomstige ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop. In het bestemmingsplan van Uitbreiding Lierop fase 3 is aangegeven dat op de te bebouwen grond sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³. Hierbij wordt op momenten dus de in de verordening opgenomen maximale waarde van 6 OUE/m³ overschreden.

Daarnaast wordt in het plan gesteld dat er bij een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³ sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. In de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE is opgenomen dat voor woonkernen met veel intensieve veehouderij geurhinderpercentages van 12% als acceptabel beschouwd kunnen worden. Volgens de normen uit 2006 wordt een percentage van 12% gehaald bij 4,7 OUE/m³. In fase 3 van het plangebied uitbreiding Lierop vindt volgens de achtergrondbelasting van 3-7 OUE/m³ al overschrijding van de maximaal gewenste geurhinderpercentage van 12% plaats.

De feitelijke geurhinder die omwonenden van veehouderijen ondervinden, telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. De toenmalige geuremissies van veehouderijen werden als uitgangspunt genomen. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht⁵ onder meer dan 14000 respondenten heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren. De onderzoekers stellen vast dat zich al bij een cumulatieve geurbelasting van 1,0 OUE/m³ het niveau van 12% geurgehinderden blijkt voor te doen. Veel minder dus dan de nu gehanteerde norm van 4,7 OUE/m³. Mede op basis van datzelfde rapport heeft de rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak van 27-6-2016⁶ een door een gemeente verleende omgevingsvergunning vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport en zich had gebaseerd op de Handreiking bij de Wet geurhinder welke onder meer gebaseerd is op een onderzoek over geurhinder uit 2001.

De conclusie hiervan is dat volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten de maximale waarde voor de geurbelasting van 6 OUE/m³ voor het gebied Lierop-Zuid veel te hoog is. Deze zou gelijk moeten zijn aan de geurnorm voor de bebouwde kom (2 OUE/m³). In dat geval is er ook volgens het meest recente inzicht sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Bij een achtergrondbelasting in het fase 3 deel van plangebied Uitbreiding Lierop van 3-7 OUE/m³ kan een goed leefklimaat niet worden gegarandeerd. Het maximale percentage van 12% geurgehinderden wordt hierbij ruim overschreden. Dit geldt nu al voor fase 1 en 2, maar zal in meerdere mate gaan gelden voor toekomstige bewoners van fase 3. Door fase 3 te ontwikkelen volgens het voorliggende plan wordt een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Daarmee is het bouwen van woningen op deze locatie onwenselijk. Hier kan u als gemeenteraad, mede ook gezien de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016, ons inziens niet aan voorbijgaan.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 2A: Kunt u als het gaat om geurhinder in fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- leefklimaat garanderen gezien de veranderde wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurhinder?
- 2B: Waarom zijn deze inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan van fase 3 gezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mogen worden?

3. Een gezond woon- en leefklimaat

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ verschenen. Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het RIVM, Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen en het instituut NIVEL in het oosten van Noord-Brabant en het noorden van Limburg.

Een van de resultaten van het onderzoek was dat er een relatie te zien was tussen het wonen in de buurt van een pluimveehouderij en longontsteking. Iedere pluimveehouderij binnen ongeveer 1 kilometer afstand van de woning, leidt tot een verhoging van de kans op longontsteking. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO gebied komen jaarlijks ongeveer 1500 longontstekingen voor. Daarvan zijn er volgens het onderzoek mogelijk 150 in verband te brengen met de aanwezigheid van pluimveehouderijen. Het vermoeden is dat dit mogelijk te maken heeft met blootstelling aan verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven. Dit wordt momenteel verder onderzocht.

In een straal van 1 kilometer van onze woning aan de Tamboer liggen meerdere pluimveehouderijen. De 2 dichtstbijzijnde liggen hemelsbreed op respectievelijk 380 en 525 meter. De woningen die gebouwd zullen worden in het plangebied fase 3 zullen nog dicht bij deze pluimveehouderijen komen liggen, namelijk respectievelijk 295 en 410 meter. De woningen gebouwd in fase 1 en 2 van het plan liggen dus al dicht bij deze pluimveehouderijen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Door fase 3 te ontwikkelen op de gekozen planlocatie kiest de Gemeente Someren ervoor om woningen te bouwen nog dicht bij de bestaande pluimveehouderijen en toekomstige bewoners bloot te stellen aan nog hogere concentraties schadelijke stoffen. Hierdoor wordt er, net zoals op gebied van geurhinder (zie punt 2), een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Dat is ons inziens, gezien de recente wetenschappelijke inzichten op dit gebied, onbegrijpelijk. Het zou veel beter zijn om voor toekomstige woningbouw in Lierop een locatie te kiezen die minder dicht bij pluimveehouderijen ligt.

Daarnaast blijkt uit het bestemmingsplan van fase 3 op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO onderzoek door het RIVM. Het is juist de taak van de gemeente om bij het ontwikkelen van een bestemmingsplan onderzoek te doen naar een goed woon- en leefklimaat. Recente inzichten kunnen daarbij niet worden genegeerd. Uit een document gevonden op website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO onderzoek bij de Gemeente Someren wel degelijk bekend⁸. Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet dat de Gemeente Someren advies heeft ingewonnen bij de GGD over de relatie tussen het wonen dichtbij een (pluim)veehouderij en gezondheid. In artikel 16 van de Wet publieke gezondheid staat echter dat gemeenten advies aan de GGD moeten vragen bij besluiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een gebied.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 3A: Is er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 advies ingewonnen bij de GGD met betrekking tot het bouwen van woningen op de gekozen locatie in relatie tot gezondheidsaspecten? Zo ja, waarom zijn de resultaten hiervan niet in het bestemmingsplan opgenomen?
- 3B: Bent u zich ervan bewust dat de Gemeente Someren op de gekozen planlocatie fase 3 een nieuwe knelsituatie creëert wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven inderdaad verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en toekomstige bewoners een hoger risico hebben op het krijgen van longontstekingen aangezien deze woningen nog dicht bij pluimveehouderijen komen te liggen?
- 3C: Kunt u de toekomstige bewoners van het fase 3 plangebied een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen?

4. Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie Noord-Brabant vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen, het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dat betekent ook dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het leggen van nieuwe bestemmingen met bouw mogelijkheden (nieuwvestiging) niet gewenst zijn⁹.

In fase 1 en 2 zijn nu nog bij benadering zo'n 20 kavels te koop. Van een tekort aan bouwkavels is momenteel en in de nabije toekomst dus geen sprake. De strook kavels aan de Somerenseweg wordt op de website van de Gemeente Someren niet eens actief aangeboden. Daarnaast is enkele jaren geleden de verkoop van kavels uit fase 2 al van start gegaan terwijl er in fase 1 nog een flink aantal kavels te koop waren. Hierdoor was er geen vraag meer naar de braakliggende kavels uit fase 1 en zijn er lege plekken ontstaan. Die lege plekken zorgen er ook voor dat de wijk er als een soort van 'gatenkaas' uit blijft zien.

Onze verwachting is dat als er nu al gestart wordt met fase 3 deze vrije kavels nog moeilijker verkocht zullen worden. Dat heeft weer als gevolg dat er een soort van verpaupering ontstaat. Nu al constateren we dat de lege kavels als een soort 'vullinisterrein' gezien worden waar regelmatig afval wordt achtergelaten. Dat trekt weer ongedierte aan zoals ratten wat zeer ongewenst is en de leefbaarheid in onze kinderrijke wijk niet ten goede komt. Er blijven zo veel onafgewerkte zones. We blijven in een niet afgeronde wijk wonen. Het gevolg hiervan is slechte wegen, slechte verlichting, geen afgewerkte parkeerplaatsen en wateroverlast.

Gezien het aantal beschikbare kavels in fase 1 en 2 van het plan Uitbreiding Lierop en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase 3. Mocht er in de toekomst, bij verwachte afronding van fase 1 en 2, toch behoefte zijn aan bouwkavels, zijn er binnen het aangewezen zoekgebied voor verstedelijking ook andere plekken binnen Lierop waar invulling gegeven kan worden aan de richtlijn van de provincie om eerst de

mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied te onderzoeken in plaats van nieuw ruimtebeslag in plangebied fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 4A: Bent u van mening dat de gemeente Someren de richtlijn van de provincie op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase 3, terwijl er in fase 1 en 2 nog zo'n 20 kavels beschikbaar zijn?
- 4B: Wat is de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels de ontwikkeling van fase 3 in gang te zetten?
- 4C: Wat gaat de gemeente doen om de leefbaarheid in onze wijk in stand te houden wanneer de ontwikkeling van fase 3 wel doorgang gaat vinden en fase 1 en 2 de komende jaren niet afgerond zullen gaan worden?

5. Waterberging

In het bestemmingsplan van fase 3 staat dat er "hydrologisch neutraal" gebouwd zou moeten worden. De waterbeheersing is in fase 1 en 2 nu al een groot probleem. Bij regenachtig weer kunnen een aantal bewoners van de Tamboer wegens wateroverlast niet eens hun tuin in, kunnen regenpijpen de hoeveelheid water niet aan en stromen over en staan kruispunten en toegangen tot opritten in de wijk onder water. Het pas aangelegde speelterrein in het midden van de wijk staat ook vaak onder water. Kinderen kunnen daar gewoon niet spelen. Van het grasveld is inmiddels niets meer over.

De strook grond waar fase drie gepland is staat vaak ook onder water. In 2016 heeft een groot deel van de strook zelfs volledig onder water gestaan. Kinderen voeren hier in een roeiboot doorheen. Zelfs bij droog weer is het terrein zompig en nat. Het is bekend dat dit deel van Lierop op een zeer laag punt ligt. Niet voor niets was deze strook bestemd voor waterberging. Wil men in de Gildewijk normaal kunnen wonen, zonder wateroverlast, dan zal de strook grond van fase drie, zoals het bedoeld is, als waterberging ingericht moeten worden. Wordt de strook bebouwd dan komt er nog meer water dat 'geborgen' moet worden. Het verder uitdiepen van het beperkte stuk grond dat als waterberging beschikbaar blijft, levert wanneer het volstaat met water ons inziens gevaarlijke situaties op in een wijk met veel kinderen. Uit het oogpunt van waterberging is het daarom in onze ogen niet wenselijk om fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop tot ontwikkeling te brengen. Het bouwen van woningen op dit stuk grond zal tot nog meer wateroverlast leiden wat de leefbaarheid in de wijk niet ten goede komt. De in het bestemmingsplan opgenomen maatregelen om de capaciteit van de waterberging te vergroten doen hier niets aan af.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 5A: Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase 3?
- 5B: Deelt u onze zorgen dat het uitdiepen van de bestaande waterberging bij een toenemende hoeveelheid water tot gevaarlijke situaties kan leiden voor de veiligheid van onze kinderen? Kunt u deze zorgen wegnemen?

Onze woning aan de Tamboer 2 is gedeeltelijk onder het maaiveld gebouwd. De slaapkamers en het atelier liggen 1.40 meter diep in de grond. We zijn bang dat ons huis, bij een uitbreiding van fase drie, last krijgt van water.

Uitbreiding fase drie geeft weer meer bebouwing en verharding van de bodem. Het gevolg hiervan is dat er meer waterberging nodig is. Toen we ons huis bouwden heeft de gemeenteambtenaar bouwen, Dhr. T. Gielen, ons nooit gewezen op het risico van water. Terwijl toch bekend was dat dit gedeelte van Lierop erg nat is. Het blijkt ook wel in de jaren dat we er nu wonen dat de waterhuishouding bepaald niet op orde is. Het is er vaak veel te nat. (zie foto's) Met de uitbreiding van fase drie dreigt het "watergevaar" nog groter te worden en nemen onze zorgen toe.

Onze vraag aan u op dit punt is:

6A: Gemeenteraad, kunt u ons de garantie geven dat ons huis geen wateroverlast krijgt als fase drie onverhoopt door zou gaan?

In het voorafgaande hebben wij onze zienswijze op de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 toegelicht. Vanwege argumenten op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging zijn wij van mening dat de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang zou mogen vinden. Wij zien uw reactie hierop en de antwoorden op onze vragen met belangstelling tegemoet. Hoogachtend,

Martien en Mieke Naus
Tamboer 2
5715 CG Lierop

Bronvermelding:

1 – Foto rugstreeppad aangetroffen op planlocatie fase 3 en gefotografeerd door een bewoner van de Tamboer. zie pagina 8

2 – Folder Rugstreeppad van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Rugstreeppad%20v1.0.pdf>

3 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2008:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmlloutput/historie/Someren/69903/69903_1.html

4 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2010:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmlloutput/historie/Someren/69899/69899_1.html

5 – Rapport GGD Zeeland en Brabant ism Universiteit Utrecht: geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?
http://www.max5odeur.nl/wordpress/wp-content/uploads/2015/03/Eindrapport_GEUR_Loes_Geelen_23_3_2015.pdf

6 – Uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016:
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2016:3384>

7 – Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO):
http://www.rivm.nl/Onderwerpen/V/Veehouderij_en_gezondheid/Onderzoek_veehouderij_en_gezondheid_omwonenden_VGO

8 – Document 'Workshop ruimtelijk beleid en gezondheid'
https://vng.nl/files/vng/workshop_ruimtelijk_beleid_en_gezondheid.pdf

9 – Richtlijn provincie Noord-Brabant in het kader van zorgvuldig ruimtegebruik:
http://ro.brabant.nl/9E932780-34F1-4E4C-97FE-B59860246BFD/NL.IMRO.9930.vr2010fase2-0001_1.2.html

7

Martien Raus
06-20777602
0492-545798

Gemeente Raad

Someren

Zienswijze uitbreiding herop
Geldewijk fase 3

F. Yildiz van o.v.g. get
Datum: 25.1.2019
Tijd: 11.35
Paraaf:

5

7509 2.

De gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG SOMEREN

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase 3

Lierop, 26 januari 2017

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad "t Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase 3" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maken wij hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Onze zienswijze is dat er argumenten zijn op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging om de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang te laten vinden en dat omwille van deze argumenten woningbouw op deze locatie niet gewenst is. Deze argumenten lichten wij hieronder verder toe.

1. Flora en fauna

Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voor het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is een natuurwaardenonderzoek verricht. Hierin is geconcludeerd dat op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep er geen belemmeringen zijn vanuit de Flora- en faunawet. In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 is opgenomen dat 'de onderzoekslocatie dus bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten'. Deze conclusie is getrokken op basis van het rapport Natuurwaarden Uitbreiding Lierop uit 2006. Inmiddels is de natuursituatie op de strook grond waar fase 3 op ontwikkeld zou moeten worden door het jarenlang braak liggen van het terrein behoorlijk veranderd. Regelmatig worden er ooievaars, hazen, ganzen en andere vogels gesignaleerd en huist er een vos. De ooievaar is in Nederland een beschermd dier en in de vogelwet wordt aangegeven dat rust- en broedplaatsen niet verstoord mogen worden. Er zijn ook al ijsvogeltjes gezien. Vanuit 'De Oetert' weten ze via de Meervenseloop het fase 3 gebied ook te bereiken.

Daarnaast is het gebied in er rond de waterberging en de Meervenseloop het leefgebied van de rugstreeppad geworden. Deze pad wordt door bewoners van de Tamboer regelmatig gezien en is ook gefotografeerd¹. De rugstreeppad is een beschermd inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern. Het bouwen van woningen in het fase 3 gebied en het aanpassen en uitdiepen van de waterberging zorgt voor het verontrusten van het leefgebied van de rugstreeppad². Dit is zonder ontheffing in strijd met de flora en fauna wet.

Door daarnaast voor de flora en fauna paragraaf uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 een rapport uit 2006 als basis te nemen en geen verder veldonderzoek te verrichten kunnen wij niet concluderen dat de gemeente Someren (volgens de wet) hierin zorgvuldig heeft gehandeld. Dit wordt onderschreven door de ecooloog Dhr. Ir. G.W.F. Kruidbos. Hij stelt: 'op basis van deze rapportage is het mijn indruk dat deze rapportage vakinhoudelijk onvoldoende is en wat mij betreft dus ook wettig onvoldoende is'. Een onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, had tijdig en ruim voor aanvang van de activiteitlen plaats moeten vinden. Dit kan niet aangetoond worden op basis van een rapport uit 2006. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 geen doorgang kan vinden.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 1A: Bent u van mening dat het bestemmingsplan voor fase 3 zorgvuldig is beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, in het bijzonder de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet?
- 1B: Had er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan geen hernieuwde toetsing plaats moeten vinden om de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, aan te tonen in plaats van dit te beoordelen op basis van een rapport uit 2006?

2. Geurhinder

Het plangebied Lierop-Zuid is omgeven met een redelijke dichtheid aan intensieve veehouderij. Door bewoners van fase 1 en 2 van dit plangebied wordt nu al zeer regelmatig geurhinder van nabijgelegen veehouderijen ervaren. Medebewoners geven aan dat deze geurhinder van invloed is op het algemene dagelijkse leven. Onder andere doordat bij het ervaren van geurhinder je verplicht wordt ramen te sluiten en er vaak voor kiest niet thuis te willen verblijven. Het RIVM geeft daarnaast aan dat blootstelling aan geur, zeker bij herhaling, ook stressgerelateerde gezondheidseffecten kan oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid.

In het vigerend bestemmingsplan Uitbreiding Lierop is een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft bedraagt opgenomen van 3 OUE/m³. Voor het gebied bebouwde kom Lierop is deze norm 2 OUE/m³. Zo is het ook omschreven in de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE en vastgelegd in de verordening geurhinder en veehouderij uit 2008³.

In de Verordening geurhinder en veehouderij uit 2010⁴ is de maximale waarde voor de geurbelasting voor het gebied Lierop-Zuid aangepast naar 6 OUE/m³ om ruimte te geven aan nabijgelegen veehouderijen en toekomstige ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop. In het bestemmingsplan van Uitbreiding Lierop fase 3 is aangegeven dat op de te bebouwen grond sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³. Hierbij wordt op momenten dus de in de verordening opgenomen maximale waarde van 6 OUE/m³ overschreden.

Daarnaast wordt in het plan gesteld dat er bij een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³ sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. In de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE is opgenomen dat voor woonkernen met veel intensieve veehouderij geurhinderpercentages van 12% als acceptabel beschouwd kunnen worden. Volgens de normen uit 2006 wordt een percentage van 12% gehaald bij 4,7 OUE/m³. In fase 3 van het plangebied uitbreiding Lierop vindt volgens de achtergrondbelasting van 3-7 OUE/m³ al overschrijding van de maximaal gewenste geurhinderpercentage van 12% plaats.

De feitelijke geurhinder die omwonenden van veehouderijen ondervinden, telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. De toenmalige geuremissies van veehouderijen werden als uitgangspunt genomen. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht⁵ onder meer dan 14000 respondenten heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren. De onderzoekers stellen vast dat zich al bij een cumulatieve geurbelasting van 1,0 OUE/m³ het niveau van 12% geurgehinderden blijkt voor te doen. Veel minder dus dan de nu gehanteerde norm van 4,7 OUE/m³. Mede op basis van datzelfde rapport heeft de rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak van 27-6-2016⁶ een door een gemeente verleende omgevingsvergunning vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport en zich had gebaseerd op de Handreiking bij de Wet geurhinder welke onder meer gebaseerd is op een onderzoek over geurhinder uit 2001.

De conclusie hiervan is dat volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten de maximale waarde voor de geurbelasting van 6 OUE/m³ voor het gebied Lierop-Zuid veel te hoog is. Deze zou gelijk moeten zijn aan de geurnorm voor de bebouwde kom (2 OUE/m³). In dat geval is er ook volgens het meest recente inzicht sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Bij een achtergrondbelasting in het fase 3 deel van plangebied Uitbreiding Lierop van 3-7 OUE/m³ kan een goed leefklimaat niet worden gegarandeerd. Het maximale percentage van 12% geurgehinderden wordt hierbij ruim overschreden. Dit geldt nu al voor fase 1 en 2, maar zal in meerdere mate gaan gelden voor toekomstige bewoners van fase 3. Door fase 3 te ontwikkelen volgens het voorliggende plan wordt een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Daarmee is het bouwen van woningen op deze locatie onwenselijk. Hier kan u als gemeenteraad, mede ook gezien de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016, ons inziens niet aan voorbijgaan.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 2A: Kunt u als het gaat om geurhinder in fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- leefklimaat garanderen gezien de veranderde wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurhinder?
- 2B: Waarom zijn deze inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan van fase 3 gezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mogen worden?

3. Een gezond woon- en leefklimaat

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ verschenen. Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het RIVM, Universiteit Utrecht, Unversiteit Wageningen en het instituut NIVEL in het oosten van Noord-Brabant en het noorden van Limburg.

Een van de resultaten van het onderzoek was dat er een relatie te zien was tussen het wonen in de buurt van een pluimveehouderij en longontsteking. Iedere pluimveehouderij binnen ongeveer 1 kilometer afstand van de woning, leidt tot een verhoging van de kans op longontsteking. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO gebied komen jaarlijks ongeveer 1500 longontstekingen voor. Daarvan zijn er volgens het onderzoek mogelijk 150 in verband te brengen met de aanwezigheid van pluimveehouderijen. Het vermoeden is dat dit mogelijk te maken heeft met blootstelling aan verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven. Dit wordt momenteel verder onderzocht.

In een straal van 1 kilometer van onze woning aan de Tamboer liggen meerdere pluimveehouderijen. De 2 dichtstbijzijnde liggen hemelsbreed op respectievelijk 380 en 525 meter. De woningen die gebouwd zullen worden in het plangebied fase 3 zullen nog dicht bij deze pluimveehouderijen komen liggen, namelijk respectievelijk 295 en 410 meter. De woningen gebouwd in fase 1 en 2 van het plan liggen dus al dicht bij deze pluimveehouderijen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Door fase 3 te ontwikkelen op de gekozen planlocatie kiest de Gemeente Someren ervoor om woningen te bouwen nog dicht bij de bestaande pluimveehouderijen en toekomstige bewoners bloot te stellen aan nog hogere concentraties schadelijke stoffen. Hierdoor wordt er, net zoals op gebied van geurhinder (zie punt 2), een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Dat is ons inziens, gezien de recente wetenschappelijke inzichten op dit gebied, onbegrijpelijk. Het zou veel beter zijn om voor toekomstige woningbouw in Lierop een locatie te kiezen die minder dicht bij pluimveehouderijen ligt.

Daarnaast blijkt uit het bestemmingsplan van fase 3 op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO onderzoek door het RIVM. Het is juist de taak van de gemeente om bij

het ontwikkelen van een bestemmingsplan onderzoek te doen naar een goed woon- en leefklimaat. Recente inzichten kunnen daarbij niet worden genegeerd. Uit een document gevonden op website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO onderzoek bij de Gemeente Someren wel degelijk bekend⁸. Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet dat de Gemeente Someren advies heeft ingewonnen bij de GGD over de relatie tussen het wonen dichtbij een (pluim)veehouderij en gezondheid. In artikel 16 van de Wet publieke gezondheid staat echter dat gemeenten advies aan de GGD moeten vragen bij besluiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een gebied.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 3A: Is er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 advies ingewonnen bij de GGD met betrekking tot het bouwen van woningen op de gekozen locatie in relatie tot gezondheidsaspecten? Zo ja, waarom zijn de resultaten hiervan niet in het bestemmingsplan opgenomen?
- 3B: Bent u zich ervan bewust dat de Gemeente Someren op de gekozen planlocatie fase 3 een nieuwe knelsituatie creëert wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven inderdaad verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en toekomstige bewoners een hoger risico hebben op het krijgen van longontstekingen aangezien deze woningen nog dichterbij pluimveehouderijen komen te liggen?
- 3C: Kunt u de toekomstige bewoners van het fase 3 plangebied een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen?

4. Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie Noord-Brabant vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen, het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dat betekent ook dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het leggen van nieuwe bestemmingen met bouw mogelijkheden (nieuwvestiging) niet gewenst zijn⁹.

In fase 1 en 2 zijn nu nog bij benadering zo'n 20 kavels te koop. Van een tekort aan bouw kavels is momenteel en in de nabije toekomst dus geen sprake. De strook kavels aan de Somerenseweg wordt op de website van de Gemeente Someren niet eens actief aangeboden. Daarnaast is enkele jaren geleden de verkoop van kavels uit fase 2 al van start gegaan terwijl er in fase 1 nog een flink aantal kavels te koop waren. Hierdoor was er geen vraag meer naar de braakliggende kavels uit fase 1 en zijn er lege plekken ontstaan. Die lege plekken zorgen er ook voor dat de wijk er als een soort van 'gatenkaas' uit blijft zien.

Onze verwachting is dat als er nu al gestart wordt met fase 3 deze vrije kavels nog moeilijker verkocht zullen worden. Dat heeft weer als gevolg dat er een soort van verpaupering ontstaat. Nu al constateren we dat de lege kavels als een soort 'vuilnisterrein' gezien worden waar regelmatig afval wordt achtergelaten. Dat trekt weer ongedierte aan zoals ratten wat zeer ongewenst is en de leefbaarheid in onze kinderrijke wijk niet ten goede komt. Er blijven zo veel onafgewerkte zones. We blijven in een niet afgeronde wijk wonen. Het gevolg hiervan is slechte wegen, slechte verlichting, geen afgewerkte parkeerplaatsen en wateroverlast.

Gezien het aantal beschikbare kavels in fase 1 en 2 van het plan Uitbreiding Lierop en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase 3. Mocht er in de toekomst, bij verwachte afronding van fase 1 en 2, toch behoefte zijn aan bouw kavels, zijn er binnen het

aangewezen zoekgebied voor verstedelijking ook andere plekken binnen Lierop waar invulling gegeven kan worden aan de richtlijn van de provincie om eerst de mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied te onderzoeken in plaats van nieuw ruimtebeslag in plangebied fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 4A: Bent u van mening dat de gemeente Someren de richtlijn van de provincie op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase 3, terwijl er in fase 1 en 2 nog zo'n 20 kavels beschikbaar zijn?
- 4B: Wat is de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels de ontwikkeling van fase 3 in gang te zetten?
- 4C: Wat gaat de gemeente doen om de leefbaarheid in onze wijk in stand te houden wanneer de ontwikkeling van fase 3 wel doorgang gaat vinden en fase 1 en 2 de komende jaren niet afgerond zullen gaan worden?

5. Waterberging

In het bestemmingsplan van fase 3 staat dat er "hydrologisch neutraal" gebouwd zou moeten worden. De waterbeheersing is in fase 1 en 2 nu al een groot probleem. Bij regenachtig weer kunnen een aantal bewoners van de Tamboer wegens wateroverlast niet eens hun tuin in, kunnen regenpijpen de hoeveelheid water niet aan en stromen over en staan kruispunten en toegangen tot opritten in de wijk onder water. Het pas aangelegde speelterrein in het midden van de wijk staat ook vaak onder water. Kinderen kunnen daar gewoon niet spelen. Van het grasveld is inmiddels niets meer over.

De strook grond waar fase drie gepland is staat vaak ook onder water. In 2016 heeft een groot deel van de strook zelfs volledig onder water gestaan. Kinderen voeren hier in een roelboot doorheen. Zelfs bij droog weer is het terrein zompig en nat. Het is bekend dat dit deel van Lierop op een zeer laag punt ligt. Niet voor niets was deze strook bestemd voor waterberging. Wil men in de Gildewijk normaal kunnen wonen, zonder wateroverlast, dan zal de strook grond van fase drie, zoals het bedoeld is, als waterberging ingericht moeten worden. Wordt de strook bebouwd dan komt er nog meer water dat 'geborgen' moet worden. Het verder uitdiepen van het beperkte stuk grond dat als waterberging beschikbaar blijft, levert wanneer het volstaat met water ons inziens gevaarlijke situaties op in een wijk met veel kinderen. Uit het oogpunt van waterberging is het daarom in onze ogen niet wenselijk om fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop tot ontwikkeling te brengen. Het bouwen van woningen op dit stuk grond zal tot nog meer wateroverlast leiden wat de leefbaarheid in de wijk niet ten goede komt. De in het bestemmingsplan opgenomen maatregelen om de capaciteit van de waterberging te vergroten doen hier niets aan af.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 5A: Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase 3?
- 5B: Deelt u onze zorgen dat het uitdiepen van de bestaande waterberging bij een toenemende hoeveelheid water tot gevaarlijke situaties kan leiden voor de veiligheid van onze kinderen? Kunt u deze zorgen wegnemen?

In het voorafgaande hebben wij onze zienswijze op de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 toegelicht. Vanwege argumenten op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging zijn wij van mening dat de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang zou mogen vinden.

Wij zien uw reactie hierop en de antwoorden op onze vragen met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Sanne van Seggelen', written in a cursive style.A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Gijs van Seggelen', written in a cursive style.

Gijs en Sanne van Seggelen
Tamboer 18
5715 CG Lierop

Bronvermelding:

1 – Foto rugstreeppad aangetroffen op planlocatie fase 3 en gefotografeerd door een bewoner van de Tamboer: zie pagina 8

2 – Folder Rugstreeppad van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Rugstreeppad%20v1.0.pdf>

3 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2008:

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69903/69903_1.html

4 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2010:

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69899/69899_1.html

5 – Rapport GGD Zeeland en Brabant Ism Universiteit Utrecht: geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?

http://www.max5odeur.nl/wordpress/wp-content/uploads/2015/03/Eindrapport_GEUR_Loes_Geelen_23_3_2015.pdf

6 – Uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inzplendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2016:3384>

7 – Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO):

http://www.rivm.nl/Onderwerpen/V/Veehouderij_en_gezondheid/Onderzoek_veehouderij_en_gezondheid_omwonenden_VGO

8 – Document ‘Workshop ruimtelijk beleid en gezondheid’

https://vng.nl/files/vng/workshop_ruimtelijk_beleid_en_gezondheid.pdf

9 – Richtlijn provincie Noord-Brabant in het kader van zorgvuldig ruimtegebruik:

http://ro.brabant.nl/9E932780-34F1-4E4C-97FE-B598602468FD/t_NL.IMRO.9930.vr2010fase2-0001_1.2.html

11

FRANKERING

GECONTROLEERD

H03 170126.002001

De gemeente **HAAD VAN Someten**
Postbus 290
5710 AG Someten

H0700 5710AG290

De gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG SOMEREN

Onderwerp: zienswijze ontwerpbestemmingsplan Uitbreiding Lierop, fase 3

Lierop, 26 januari 2017

Geachte leden van de raad,

In het huis-aan-huisblad " 't Contact" van 29 december 2016 heeft u bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan "Uitbreiding Lierop, fase 3" voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen. Van deze gelegenheid maken wij hierbij, en derhalve tijdig, gebruik.

Onze zienswijze is dat er argumenten zijn op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging om de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang te laten vinden en dat omwille van deze argumenten woningbouw op deze locatie niet gewenst is. Deze argumenten lichten wij hieronder verder toe.

1. Flora en fauna

Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure voor het vigerend bestemmingsplan 'Uitbreiding Lierop' is een natuurwaardenonderzoek verricht. Hierin is geconcludeerd dat op basis van de beperkte ecologische kwaliteit van de locatie en de aard en omvang van de ruimtelijke ingreep er geen belemmeringen zijn vanuit de Flora- en faunawet. In het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 is opgenomen dat 'de onderzoekslocatie dus bij voorbaat onverdacht is voor de aanwezigheid van beschermde soorten'. Deze conclusie is getrokken op basis van het rapport Natuurwaarden Uitbreiding Lierop uit 2006. Inmiddels is de natuursituatie op de strook grond waar fase 3 op ontwikkeld zou moeten worden door het jarenlang braak liggen van het terrein behoorlijk veranderd. Regelmatig worden er ooievaars, hazen, ganzen en andere vogels gesignaleerd en huist er een vos. De ooievaar is in Nederland een beschermd dier en in de Vogelwet wordt aangegeven dat rust- en broedplaatsen niet verstoord mogen worden. Er zijn ook al ijsvogeltjes gezien. Vanuit 'De Oetert' weten ze via de Meervenseloop het fase 3 gebied ook te bereiken.

Daarnaast is het gebied in en rond de waterberging en de Meervenseloop het leefgebied van de rugstreeppad geworden. Deze pad wordt door bewoners van de Tamboer regelmatig gezien en is ook gefotografeerd¹. De rugstreeppad is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern. Het bouwen van woningen in het fase 3 gebied en het aanpassen en uitdiepen van de waterberging zorgt voor het verontrusten van het leefgebied van de rugstreeppad². Dit is zonder ontheffing in strijd met de flora en fauna wet.

Door daarnaast voor de flora en fauna paragraaf uit het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 een rapport uit 2006 als basis te nemen en geen verder veldonderzoek te verrichten kunnen wij niet concluderen dat de gemeente Someren (volgens de wet) hierin zorgvuldig heeft gehandeld. Dit wordt onderschreven door de ecoloog Dhr. Ir. G.W.F. Kruidbos. Hij stelt: 'op basis van deze rapportage is het mijn indruk dat deze rapportage vakinhoudelijk onvoldoende is en wat mij betreft dus ook wettig onvoldoende is'. Een onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, had tijdig en ruim voor aanvang van de activiteiten plaats moeten vinden. Dit kan niet aangetoond worden op basis van een rapport uit 2006. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 geen doorgang kan vinden.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 1A: Bent u van mening dat het bestemmingsplan voor fase 3 zorgvuldig is beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, in het bijzonder de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet?
- 1B: Had er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan geen hernieuwde toetsing plaats moeten vinden om de aan- of afwezigheid van beschermde diersoorten, zoals de rugstreeppad, aan te tonen in plaats van dit te beoordelen op basis van een rapport uit 2006?

2. Geurhinder

Het plangebied Lierop-Zuid is omgeven met een redelijke dichtheid aan intensieve veehouderij. Door bewoners van fase 1 en 2 van dit plangebied wordt nu al zeer regelmatig geurhinder van nabijgelegen veehouderijen ervaren. Medebewoners geven aan dat deze geurhinder van invloed is op het algemene dagelijkse leven. Onder andere doordat bij het ervaren van geurhinder je verplicht wordt ramen te sluiten en er vaak voor kiest niet thuis te willen verblijven. Het RIVM geeft daarnaast aan dat blootstelling aan geur, zeker bij herhaling, ook stressgerelateerde gezondheidseffecten kan oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid.

In het vigerend bestemmingsplan Uitbreiding Lierop is een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover het een geurgevoelig object betreft bedraagt opgenomen van 3 OUE/m³. Voor het gebied bebouwde kom Lierop is deze norm 2 OUE/m³. Zo is het ook omschreven in de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE en vastgelegd in de verordening geurhinder en veehouderij uit 2008³.

In de Verordening geurhinder en veehouderij uit 2010⁴ is de maximale waarde voor de geurbelasting voor het gebied Lierop-Zuid aangepast naar 6 OUE/m³ om ruimte te geven aan nabijgelegen veehouderijen en toekomstige ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop. In het bestemmingsplan van Uitbreiding Lierop fase 3 is aangegeven dat op de te bebouwen grond sprake is van een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³. Hierbij wordt op momenten dus de in de verordening opgenomen maximale waarde van 6 OUE/m³ overschreden.

Daarnaast wordt in het plan gesteld dat er bij een achtergrondbelasting variërend van 3-7 OUE/m³ sprake is van een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. In de gebiedsvisie uit 2007 van Milieudienst SRE is opgenomen dat voor woonkernen met veel intensieve veehouderij geurhinderpercentages van 12% als acceptabel beschouwd kunnen worden. Volgens de normen uit 2006 wordt een percentage van 12% gehaald bij 4,7 OUE/m³. In fase 3 van het plangebied uitbreiding Lierop vindt volgens de achtergrondbelasting van 3-7 OUE/m³ al overschrijding van de maximaal gewenste geurhinderpercentage van 12% plaats.

De feitelijke geurhinder die omwonenden van veehouderijen ondervinden, telde in 2006 niet mee bij het opstellen van geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij. De toenmalige geuremissies van veehouderijen werden als uitgangspunt genomen. Grootschalig wetenschappelijk onderzoek uit 2015 door GGD Brabant en Zeeland en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit van Utrecht⁵ onder meer dan 14000 respondenten heeft aangetoond dat geurhinder al bij veel lagere normen wordt ervaren. De onderzoekers stellen vast dat zich al bij een cumulatieve geurbelasting van 1,0 OUE/m³ het niveau van 12% geurgehinderden blijkt voor te doen. Veel minder dus dan de nu gehanteerde norm van 4,7 OUE/m³. Mede op basis van datzelfde rapport heeft de rechtbank Oost-Brabant in een uitspraak van 27-6-2016⁶ een door een gemeente verleende omgevingsvergunning vernietigd omdat men bij het beoordelen van de kans op cumulatieve geurhinder voorbij was gegaan aan het GGD rapport en zich had gebaseerd op de Handreiking bij de Wet geurhinder welke onder meer gebaseerd is op een onderzoek over geurhinder uit 2001.

De conclusie hiervan is dat volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten de maximale waarde voor de geurbelasting van 6 OUE/m³ voor het gebied Lierop-Zuid veel te hoog is. Deze zou gelijk moeten zijn aan de geurnorm voor de bebouwde kom (2 OUE/m³). In dat geval is er ook volgens het meest recente inzicht sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Bij een achtergrondbelasting in het fase 3 deel van plangebied Uitbreiding Lierop van 3-7 OUE/m³ kan een goed leefklimaat niet worden gegarandeerd. Het maximale percentage van 12% geurgehinderden wordt hierbij ruim overschreden. Dit geldt nu al voor fase 1 en 2, maar zal in meerdere mate gaan gelden voor toekomstige bewoners van fase 3. Door fase 3 te ontwikkelen volgens het voorliggende plan wordt een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Daarmee is het bouwen van woningen op deze locatie onwenselijk. Hier kan u als gemeenteraad, mede ook gezien de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016, ons inziens niet aan voorbijgaan.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 2A: Kunt u als het gaat om geurhinder in fase 3 een, zoals in het bestemmingsplan omschreven, zeer goed tot goed woon- leefklimaat garanderen gezien de veranderde wetenschappelijke inzichten op het gebied van het ervaren van geurhinder?
- 2B: Waarom zijn deze inzichten uit het GGD rapport niet meegenomen in het bestemmingsplan van fase 3 gezien de rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat deze bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen niet genegeerd mogen worden?

3. Een gezond woon- en leefklimaat

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd op de effecten van veehouderij op de gezondheid. In 2016 zijn bijvoorbeeld de resultaten van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)⁷ verschenen. Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het RIVM, Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen en het instituut NIVEL in het oosten van Noord-Brabant en het noorden van Limburg.

Een van de resultaten van het onderzoek was dat er een relatie te zien was tussen het wonen in de buurt van een pluimveehouderij en longontsteking. Iedere pluimveehouderij binnen ongeveer 1 kilometer afstand van de woning, leidt tot een verhoging van de kans op longontsteking. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO gebied komen jaarlijks ongeveer 1500 longontstekingen voor. Daarvan zijn er volgens het onderzoek mogelijk 150 in verband te brengen met de aanwezigheid van pluimveehouderijen. Het vermoeden is dat dit mogelijk te maken heeft met blootstelling aan verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven. Dit wordt momenteel verder onderzocht.

In een straal van 1 kilometer van onze woning aan de Tamboer liggen meerdere pluimveehouderijen. De 2 dichtstbijzijnde liggen hemelsbreed op respectievelijk 380 en 525 meter. De woningen die gebouwd zullen worden in het plangebied fase 3 zullen nog dicht bij deze pluimveehouderijen komen liggen, namelijk respectievelijk 295 en 410 meter. De woningen gebouwd in fase 1 en 2 van het plan liggen dus al dicht bij deze pluimveehouderijen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Door fase 3 te ontwikkelen op de gekozen planlocatie kiest de Gemeente Someren ervoor om woningen te bouwen nog dicht bij de bestaande pluimveehouderijen en toekomstige bewoners bloot te stellen aan nog hogere concentraties schadelijke stoffen. Hierdoor wordt er, net zoals op gebied van geurhinder (zie punt 2), een nieuwe knelsituatie gecreëerd. Dat is ons inziens, gezien de recente wetenschappelijke inzichten op dit gebied, onbegrijpelijk. Het zou veel beter zijn om voor toekomstige woningbouw in Lierop een locatie te kiezen die minder dicht bij pluimveehouderijen ligt.

Daarnaast blijkt uit het bestemmingsplan van fase 3 op geen enkele wijze dat er rekening is gehouden met de resultaten van het VGO onderzoek door het RIVM. Het is juist de taak van de gemeente om bij

het ontwikkelen van een bestemmingsplan onderzoek te doen naar een goed woon- en leefklimaat. Recente inzichten kunnen daarbij niet worden genegeerd. Uit een document gevonden op website van de Vereniging Nederlandse Gemeenten blijken de resultaten van het VGO onderzoek bij de Gemeente Someren wel degelijk bekend⁸. Ook blijkt uit het bestemmingsplan niet dat de Gemeente Someren advies heeft ingewonnen bij de GGD over de relatie tussen het wonen dichtbij een (pluim)veehouderij en gezondheid. In artikel 16 van de Wet publieke gezondheid staat echter dat gemeenten advies aan de GGD moeten vragen bij besluiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een gebied.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 3A: Is er bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan Uitbreiding Lierop fase 3 advies ingewonnen bij de GGD met betrekking tot het bouwen van woningen op de gekozen locatie in relatie tot gezondheidsaspecten? Zo ja, waarom zijn de resultaten hiervan niet in het bestemmingsplan opgenomen?
- 3B: Bent u zich ervan bewust dat de Gemeente Someren op de gekozen planlocatie fase 3 een nieuwe knelsituatie creëert wanneer uit verder onderzoek blijkt dat verhoogde fijnstof- en endotoxineconcentraties rond pluimveebedrijven inderdaad verantwoordelijk zijn voor een verminderde longinhoud en toekomstige bewoners een hoger risico hebben op het krijgen van longontstekingen aangezien deze woningen nog dicht bij pluimveehouderijen komen te liggen?
- 3C: Kunt u de toekomstige bewoners van het fase 3 plangebied een gezond woon- en leefklimaat garanderen met het oog op de blootstelling aan de uitstoot van schadelijke stoffen door nabijgelegen pluimveehouderijen?

4. Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie Noord-Brabant vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen, het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dat betekent ook dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het leggen van nieuwe bestemmingen met bouwmogelijkheden (nieuwvestiging) niet gewenst zijn⁹.

In fase 1 en 2 zijn nu nog bij benadering zo'n 20 kavels te koop. Van een tekort aan bouw kavels is momenteel en in de nabije toekomst dus geen sprake. De strook kavels aan de Somerenseweg wordt op de website van de Gemeente Someren niet eens actief aangeboden. Daarnaast is enkele jaren geleden de verkoop van kavels uit fase 2 al van start gegaan terwijl er in fase 1 nog een flink aantal kavels te koop waren. Hierdoor was er geen vraag meer naar de braakliggende kavels uit fase 1 en zijn er lege plekken ontstaan. Die lege plekken zorgen er ook voor dat de wijk er als een soort van 'gatenkaas' uit blijft zien.

Onze verwachting is dat als er nu al gestart wordt met fase 3 deze vrije kavels nog moeilijker verkocht zullen worden. Dat heeft weer als gevolg dat er een soort van verpaupering ontstaat. Nu al constateren we dat de lege kavels als een soort 'vuilnisterrein' gezien worden waar regelmatig afval wordt achtergelaten. Dat trekt weer ongedierte aan zoals ratten wat zeer ongewenst is en de leefbaarheid in onze kinderrijke wijk niet ten goede komt. Er blijven zo veel onafgewerkte zones. We blijven in een niet afgeronde wijk wonen. Het gevolg hiervan is slechte wegen, slechte verlichting, geen afgewerkte parkeerplaatsen en wateroverlast.

Gezien het aantal beschikbare kavels in fase 1 en 2 van het plan Uitbreiding Lierop en de richtlijn van de provincie om zorgvuldig met de beschikbare ruimte om te gaan is er nu geen noodzaak om op korte termijn te starten met het bouwen van woningen in fase 3. Mocht er in de toekomst, bij verwachte afronding van fase 1 en 2, toch behoefte zijn aan bouw kavels, zijn er binnen het

aangewezen zoekgebied voor verstedelijking ook andere plekken binnen Lierop waar invulling gegeven kan worden aan de richtlijn van de provincie om eerst de mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied te onderzoeken in plaats van nieuw ruimtebeslag in plangebied fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 4A: Bent u van mening dat de gemeente Someren de richtlijn van de provincie op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik volgt door nu al te starten met de ontwikkeling van fase 3, terwijl er in fase 1 en 2 nog zo'n 20 kavels beschikbaar zijn?
- 4B: Wat is de noodzaak om bij een dergelijke hoeveelheid beschikbare kavels de ontwikkeling van fase 3 in gang te zetten?
- 4C: Wat gaat de gemeente doen om de leefbaarheid in onze wijk in stand te houden wanneer de ontwikkeling van fase 3 wel doorgang gaat vinden en fase 1 en 2 de komende jaren niet afgerond zullen gaan worden?

5. Waterberging

In het bestemmingsplan van fase 3 staat dat er "hydrologisch neutraal" gebouwd zou moeten worden. De waterbeheersing is in fase 1 en 2 nu al een groot probleem. Bij regenachtig weer kunnen een aantal bewoners van de Tamboer wegens wateroverlast niet eens hun tuin in, kunnen regenpijpen de hoeveelheid water niet aan en stromen over en staan kruispunten en toegangen tot opritten in de wijk onder water. Het pas aangelegde speelterrein in het midden van de wijk staat ook vaak onder water. Kinderen kunnen daar gewoon niet spelen. Van het grasveld is inmiddels niets meer over.

De strook grond waar fase drie gepland is staat vaak ook onder water. In 2016 heeft een groot deel van de strook zelfs volledig onder water gestaan. Kinderen voeren hier in een roeiboot doorheen. Zelfs bij droog weer is het terrein zompig en nat. Het is bekend dat dit deel van Lierop op een zeer laag punt ligt. Niet voor niets was deze strook bestemd voor waterberging. Wil men in de Gildewijk normaal kunnen wonen, zonder wateroverlast, dan zal de strook grond van fase drie, zoals het bedoeld is, als waterberging ingericht moeten worden. Wordt de strook bebouwd dan komt er nog meer water dat 'geborgen' moet worden. Het verder uitdiepen van het beperkte stuk grond dat als waterberging beschikbaar blijft, levert wanneer het volstaat met water ons inziens gevaarlijke situaties op in een wijk met veel kinderen. Uit het oogpunt van waterberging is het daarom in onze ogen niet wenselijk om fase 3 van het plan Uitbreiding Lierop tot ontwikkeling te brengen. Het bouwen van woningen op dit stuk grond zal tot nog meer wateroverlast leiden wat de leefbaarheid in de wijk niet ten goede komt. De in het bestemmingsplan opgenomen maatregelen om de capaciteit van de waterberging te vergroten doen hier niets aan af.

Onze vragen aan u op dit punt zijn:

- 5A: Hoe denkt de gemeente de nu al aanwezige wateroverlast in de wijk beheersbaar te maken bij het vergroten van het bebouwd oppervlak na het ontwikkelen van fase 3?
- 5B: Deelt u onze zorgen dat het uitdiepen van de bestaande waterberging bij een toenemende hoeveelheid water tot gevaarlijke situaties kan leiden voor de veiligheid van onze kinderen? Kunt u deze zorgen wegnemen?

In het voorafgaande hebben wij onze zienswijze op de ontwikkeling van het plan Uitbreiding Lierop fase 3 toegelicht. Vanwege argumenten op het gebied van flora en fauna, geurhinder, een gezond woon- en leefklimaat, zorgvuldig ruimtegebruik en waterberging zijn wij van mening dat de verdere ontwikkeling van fase 3 geen doorgang zou mogen vinden.

Wij zien uw reactie hierop en de antwoorden op onze vragen met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Henk en Anjo Moors
Tamboer 6
5715 CG Lierop

Bronvermelding:

1 – Foto rugstreeppad aangetroffen op planlocatie fase 3 en gefotografeerd door een bewoner van de Tamboer: zie pagina 8

2 – Folder Rugstreeppad van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Rugstreeppad%20v1.0.pdf>

3 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2008:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69903/69903_1.html

4 – Verordening geurhinder en veehouderij Gemeente Someren uit 2010:
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Someren/69899/69899_1.html

5 – Rapport GGD Zeeland en Brabant ism Universiteit Utrecht: geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?
http://www.max5odeur.nl/wordpress/wp-content/uploads/2015/03/Eindrapport_GEUR_Loes_Geelen_23_3_2015.pdf

6 – Uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 27-6-2016:
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2016:3384>

7 – Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO):
http://www.rivm.nl/Onderwerpen/V/Veehouderij_en_gezondheid/Onderzoek_veehouderij_en_gezondheid_omwonenden_VGO

8 – Document ‘Workshop ruimtelijk beleid en gezondheid’
https://vng.nl/files/vng/workshop_ruimtelijk_beleid_en_gezondheid.pdf

9 – Richtlijn provincie Noord-Brabant in het kader van zorgvuldig ruimtegebruik:
http://ro.brabant.nl/9E932780-34F1-4E4C-97FE-B59860246BFD/t_NL.IMRO.9930.vr2010fase2-0001_1.2.html

9

FRANKERING
GECONTROLEERD
H03.170126.001990

De gemeentekaad van
Postbus 290
5710 AG Someren

H07W 5710AG290

Bijlage 3

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

KROMVENWEG (PERCEEL N 745)

TE LIEROP

Ecologie

Quickscan flora en fauna

Kromvenweg (perceel N 745) te Lierop

Opdrachtgever	Gemeente Someren Wilhelminaplein 1 5710 AG Someren
Rapportnummer	3133.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	7 april 2017
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 0485 - 581818 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	ir. T. Leeuwis
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ing. M. Koen
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	3
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	4
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	5
	4.1 Zorgplicht	5
	4.2 Soortenbescherming	5
	4.3 Gebiedenbescherming	6
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	7
	5.1 Vogels	7
	5.2 Vleermuizen	7
	5.3 Overige zoogdieren	8
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	8
	5.5 Ongewervelden	9
	5.6 Vaatplanten	10
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	11
	6.1 Broedvogelsoorten	11
	6.2 Streng beschermde amfibieën	11
	6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	11
	6.4 Overige soort(groep)en	11
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	12
	7.1 Natura 2000	12
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	13
8	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	14

Bijlage 1   toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2   verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van gemeente Someren opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Kromvenweg (perceel N 745) te Lierop.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000 gebieden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1,9$ ha) ligt aan de Kromvenweg (perceel N 745), aan de rand van de bebouwde kom van Lierop. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 175.673$, $Y = 380.531$.

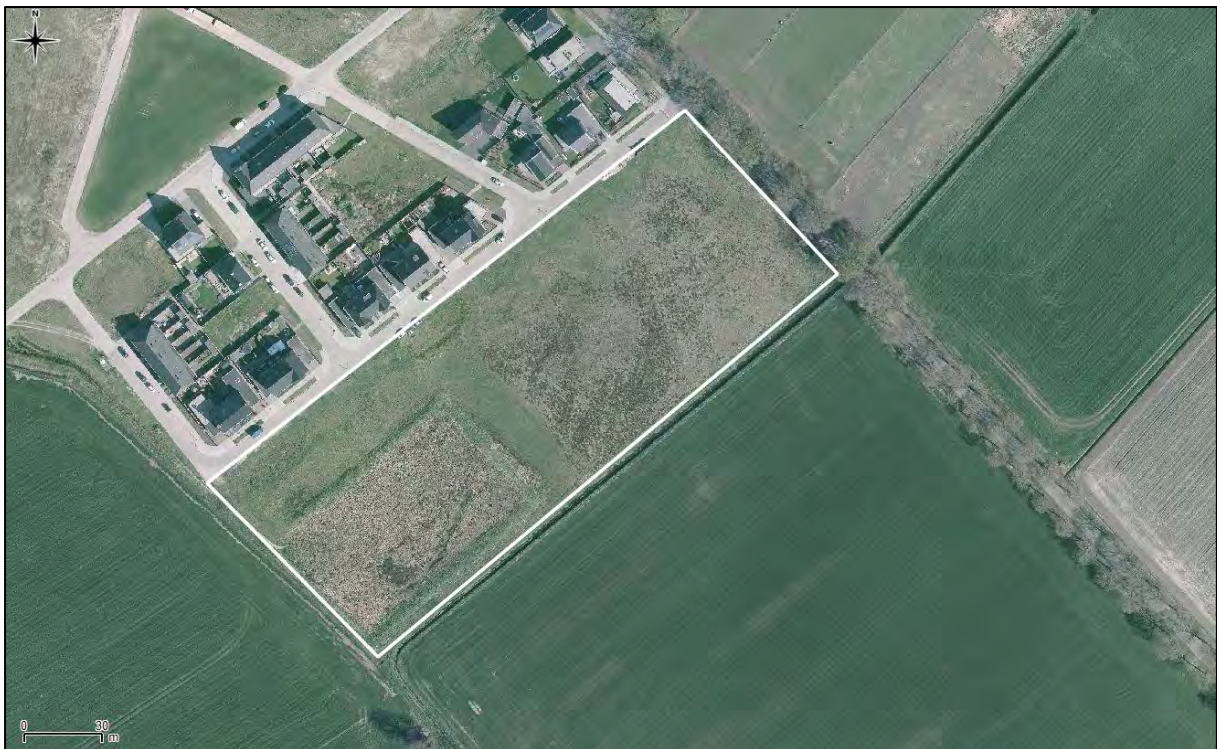

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie bestaat uit braakliggende gronden en bestaat uit het inundatiegebied van de Meervensche loop. De randen van het plangebied bestaan uit afwateringsloten, met als zuidelijke begrenzing de Meervensche loop, welke een primaire watergang betreft. Ten tijde van het veldbezoek was op de helft van het terrein sprake van vernatting, ofwel drassig gebied. Ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich de nieuwbouw van de eerste twee fases van het project 'uitbreiding Lierop'. Ten oosten, zuiden en westen van de onderzoekslocatie bevindt zich agrarisch gebied.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Onderzoekslocatie vanuit het noorden.

Figuur 4. Drassig gebied.

Figuur 5. Drassig gebied.

Figuur 6. Meervensche loop

Figuur 7. Onderzoekslocatie vanuit het zuiden.

Figuur 8. Onderzoekslocatie vanuit het oosten.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens fase drie van woningbouwplan 'Uitbreiding Lierop' te realiseren. Ter plaatse zal nieuwbouw worden gerealiseerd worden.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 22 januari 2017. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Daarnaast zijn bij de provincie Noord Brabant gegevens omtrent gebiedbescherming opgevraagd alsmede actuele verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank van Flora en Fauna (NDFF).

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties om de aanwezigheid van beschermde soorten te bepalen. Er wordt in beeld gebracht of er vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn van soorten, behorend tot de verschillende beschermingsregimes. Op basis hiervan wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend is en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep wordt getoetst. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 worden dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is krachtens de Wet natuurbescherming verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken (biotopen) om te verblijven en kunnen een bepaalde functie vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met de verspreidingsgegevens bepaald welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Op basis hiervan wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

De onderzoekslocatie is volledig onbebouwd. Derhalve is de onderzoekslocatie ongeschikt voor jaarrond beschermde soorten als huismus en gierzwaluw. De aanwezige bomen in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn gecontroleerd op nesten van jaarrond beschermde broedvogels als buizerd, sperwer en ransuil; deze zijn niet aangetroffen.

Binnen de onderzoekslocatie is geschikt foerageergebied aanwezig voor de steenuil en de kerkuil. Tijdens het veldbezoek zijn geen aanwijzingen gevonden die er op duiden dat de onderzoekslocatie en de omgeving gebruikt wordt door de steenuil en/of kerkuil. Hierdoor kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat er zich zijn nest bevindt in de directe omgeving. Indien er toch een broedgeval verder verwijderd zit die van de onderzoekslocatie gebruik maakt om te foerageren, zijn er voldoende alternatieve foerageergebieden voor de steenuil in de omgeving aanwezig.

5.1.2 Overige broedvogels

De onderzoekslocatie kan mogelijk broedgelegenheid bieden aan groundbroeders, zoals de Kievit of de veldleeuwerik. De voorgenomen plannen kunnen dergelijke nesten verstoren.

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Aangezien er geen bomen en/of bebouwing op de onderzoekslocatie aanwezig zijn, zijn dergelijke soorten niet op de onderzoekslocatie te verwachten.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.* 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, franjestaart, baardvleermuis, ingekorven vleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en er zijn geen bomen aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, incidenteel gebruikt kunnen worden door in vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger die in omliggende bebouwing verblijven om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 10 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen: eekhoorn, das en steenmarter.

Streng beschermde soorten

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats door dassen. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie en de directe omgeving eveneens geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel, mol en rosse woelmuis. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van konijnen of muizen worden vergraven.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (van Delft *et al.* 2015) en NDFF is binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de levendbarende hagedis waargenomen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. De levendbarende hagedis is een soort van droge heide en droge ruigtevlaktes. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor de levendbarende hagedis aanwezig. De waarnemingen van de streng beschermde levendbarende hagedis hebben betrekking op het nabij gelegen natuurgebied de Lieropse Heide.

Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (van Delft *et al.* 2015) en NDFF zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende soorten waargenomen: Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, heikikker, poelkikker, bastaardkikker, bruine kikker, rugstreeppad, en gewone pad. Aangezien het veldbezoek slechts eenmalig in het vroege voorjaar buiten de avonden heeft plaatsgevonden kan de aan- of afwezigheid van beschermde soorten niet met zekerheid vastgesteld worden. Hiervoor dienen meerdere avondbezoeken verspreid over de gehele zomerperiode plaatsvinden.

Op basis van het veldbezoek is geconcludeerd dat het drassig gebied binnen de onderzoekslocatie is geschikt voor de streng beschermde heikikker en de rugstreeppad. De rugstreeppad is een streng beschermde soort die graag van ondiepe wateren gebruik maakt. Ondiepe wateren warmen snel op en zijn voor deze moeilijk zwemmende soort toegankelijk. De rugstreeppad plant zich in tijdelijke wateren voort. Het voortplantingsbiotoop van de heikikker bestaat uit ondiep water met oevervegetatie met enigszins lage zuurgraad. Het voorkomen van de rugstreeppad en de heikikker op de onderzoekslocatie is niet op voorhand uit te sluiten.

De waterloop ten zuiden van de onderzoekslocatie kan vanwege de niet te stijle oevers en de grote hoeveelheid vegetatie in de waterloop potentieel als voortplantingswater dienen voor streng beschermde soorten als Alpenwatersalamander en poelkikker. De onderzoekslocatie kan derhalve ook als landhabitat voor de Alpenwatersalamander en de poelkikker, tezamen met algemene amfibieënsoorten dienen. Door de voorgenomen plannen kan potentieel voortplantingshabitat van de rugstreeppad en de heikikker en landhabitat van de Alpenwatersalamander en de poelkikker verloren gaan.

Vissen

Het oppervlaktewater op de onderzoekslocatie is ongeschikt voor vissen aangezien het zeer ondiep is. De waterloop ten zuiden van de onderzoekslocatie kan onderdak bieden aan algemene vissensoorten. Op basis van verspreidingsgegevens zijn er geen beschermde soorten in de waterloop te verwachten. Tevens zal de waterloop in de nieuwe situatie behouden blijven.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen. In de nabijgelegen 'Lieropsche Heide' komen de streng beschermde speerwaterjuffer en gevlekte witsnuitlibel voor. Dit zijn echter soorten van laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en hoogveen. Dergelijk habitat is op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie redelijkerwijs uit te sluiten.

Dagvlinders

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak al-

leen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten

De aanwezigheid van overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn op de onderzoekslocatie is uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Aangezien de locatie bestaat uit verzuurde moeras- en grasvelden, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen resten van beschermde planten waargenomen. Tevens zijner volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF geen beschermde planten in de omgeving waargenomen.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Tevens wordt getoetst of de aanwezigheid van deze soorten invloed heeft op de bestemmingsplanwijziging en op de uitvoerbaarheid van het plan. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogelsoorten

Voor de broedvogelsoorten die mogelijk op de onderzoekslocatie kunnen broeden geldt dat, indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien gewenst wordt om binnen het broedseizoen de werkzaamheden uit te voeren kan derhalve voorafgaand aan de werkzaamheden onderzocht worden om de aanwezigheid van nesten uit te sluiten.

6.2 Streng beschermde amfibieën

De werkzaamheden kunnen verstorend werken voor streng beschermde amfibieën indien deze zich op de onderzoekslocatie bevinden. Geadviseerd wordt om voorafgaand aan de werkzaamheden een aanvullend ecologisch onderzoek uit te voeren naar de functie van het plangebied voor de Alpenwatersalamander, heikikker, poelkikker en rugstreeppad. Indien alleen de Alpenwatersalamander en/of de poelkikker wordt aangetroffen dient volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt te worden. Indien de heikikker en/of rugstreeppad aangetroffen worden, kan een ontheffing opgesteld worden met een compensatieplan, waardoor het plan nog steeds doorgang kan vinden.

6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten algemene soorten als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander geldt dat de werkzaamheden mogelijk een negatief effect kunnen hebben. Als gevolg van de bouw kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

6.4 Overige soort(groep)en

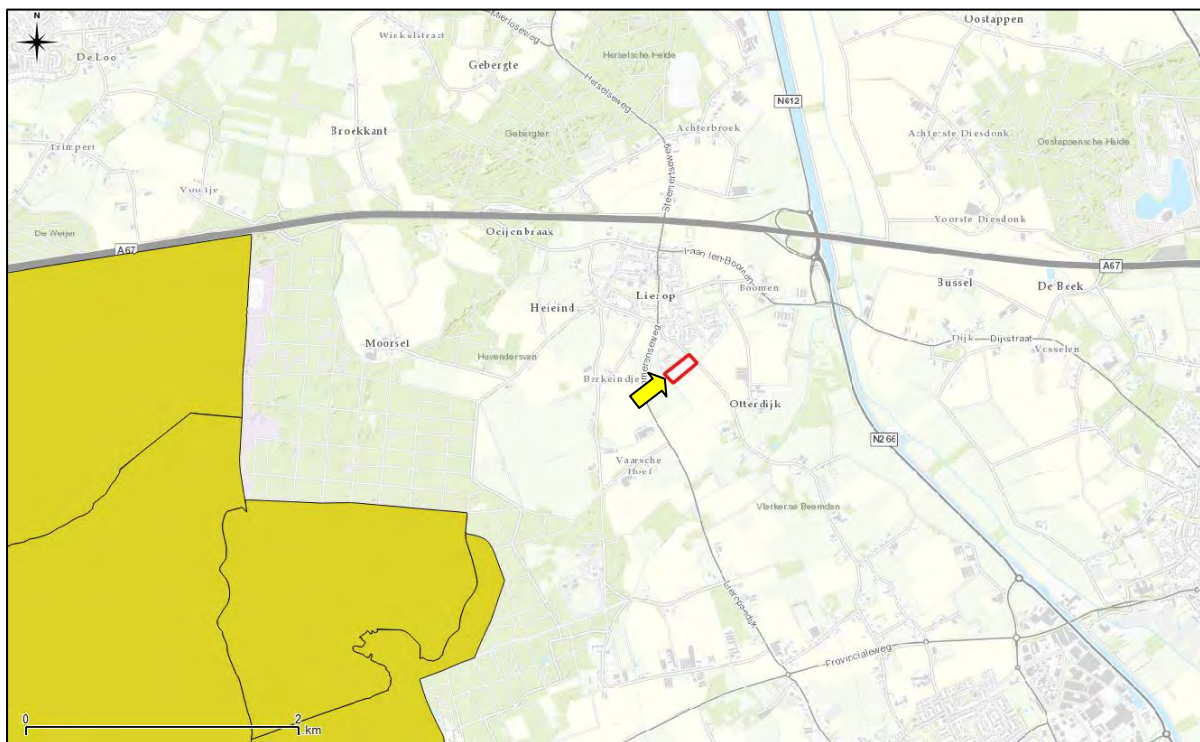
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

Door het voorgenumen plan kan er sprake zijn van negatieve gevolgen vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenumen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgotraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Strabrechtse Heide & Beuven, bevindt zich op circa 1,8 kilometer afstand ten westen van de onderzoekslocatie (zie figuur 9).

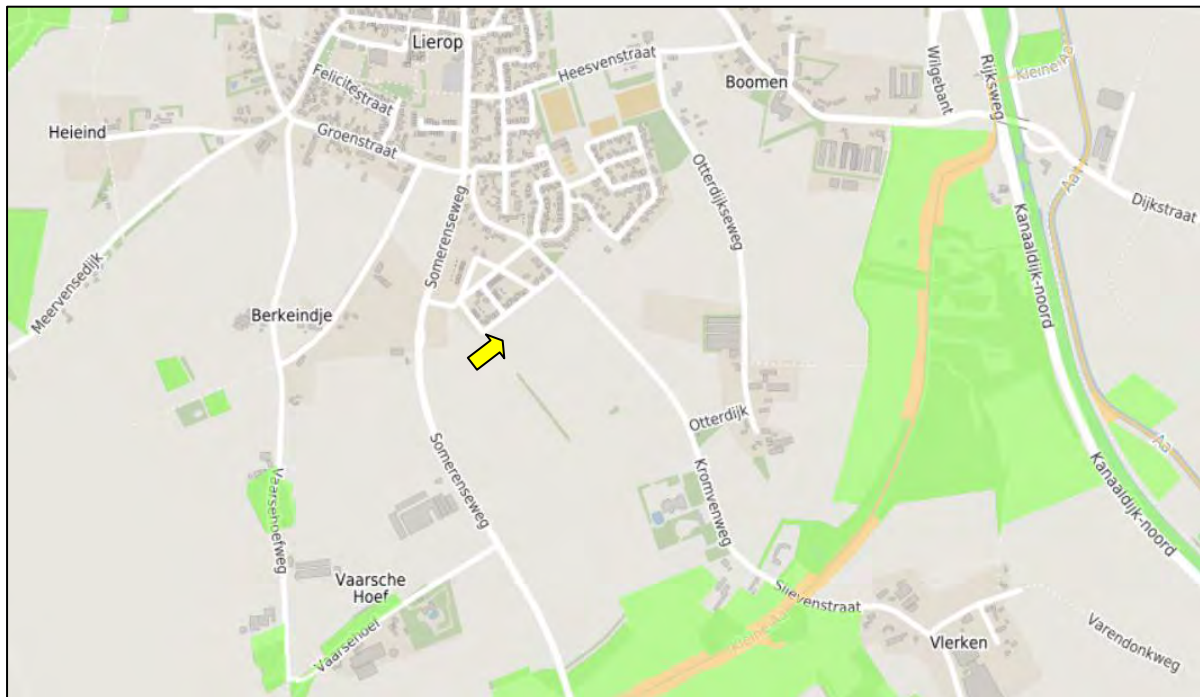
Figuur 9. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie ligt binnen de invloedssfeer van het Natura-2000 gebied 'Strabrechtse Heide & Beuven'. Indien er een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn, zoals bijvoorbeeld stikstofdepositie. Vastgesteld moest worden of er op grond van objectieve gegevens kon worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied.

Een dergelijk onderzoek is reed uitgevoerd met behulp van een Aerial berekening. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er zeker geen significant negatief effect op de Natura 2000 is door de voorgenumen plannen.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 680 meter ten oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 10 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 10. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie is op circa 680 meter afstand van een onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland gelegen. Door de voorgenomen plannen op de onderzoeklocatie in combinatie met de afstand, zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland derhalve niet worden aangetast.

8 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van gemeente Someren een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Kromvenweg (perceel N 745) te Lierop.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermd status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens fase drie van woningbouwplan 'Uitbreiding Lierop' te realiseren. Ter plaatse zal nieuwbouw worden gerealiseerd worden.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Onthefingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren of voor de werkzaamheden checken op broedgevallen.
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van soorten als konijn, egel, mol en diverse muizensoorten.
Amfibieën	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander
	streng beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van onderzoek	betreft nader onderzoek naar Alpenwatersalamander en poelkikker (werken volgens gedragscode) en heikikker en rugstreeppad (onthefing aanvragen).
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming						
		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		1,8 km	nee	nee	nee	onderzoek reeds uitgevoerd. Geen negatief effect.
Natuurnetwerk Nederland		680 m	nee	nee	nee	-

Conclusie

Gelet op de gevonden en te verwachten ecologische waarden en de beoogde planontwikkeling is de wijziging van het bestemmingsplan uitvoerbaar. Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden dient wel het bepaalde in de Wet natuurbescherming in acht te worden genomen, hetgeen goed mogelijk is.

Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen. Daarnaast kan de aanwezigheid van beschermde amfibieën niet op voorhand worden uitgesloten. Voorafgaand aan de daadwerkelijke bouwwerkzaamheden dient een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd te worden naar de potentiële aanwezigheid van deze beschermde soorten. Indien benodigd kan vervolgens met behulp van een ontheffing en/of het werken conform een goedgekeurde gedragscode de werkzaamheden doorgang geven. In de nieuwe situatie zal tevens geschikt habitat voor amfibieën aanwezig zijn.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Algemene Literatuur

- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2011. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijffhoren *Anisus vorticulus*. Stichting ANEMOON, Bennebroek.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay & I. Wynhoff 2006. De dagvlinders van Nederland: verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / KNNV Uitgeverij, Utrecht / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Bouwman, J.H, V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraerds, D. Groenendijk, R. Keteelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron* 11(2): 103-198.
Online versie: <http://www.brachytron.nl/Brachytron/Brachytron112inhoud.html>
- CBS, PBL & Wageningen UR 2012. Planten van de Habitatrichtlijn, 2007-2011 (indicator 1086, versie 04, 6 juli 2012). www.compendiumvoordeleefomgeving.nl. CBS, Den Haag / Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag/Bilthoven / Wageningen UR, Wageningen.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- van Delft, J., J. Kranenbarg, A. de Bruin & P. Frigge 2015. Waarnemingenoverzicht 2014. Bijlage bij RAVON 59 Jaargang 17 (4).
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Bever *Castor fiber*, versie 2.0 december 2014.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Buizerd, *Buteo buteo*, versie 2.0 december 2014.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 2.0 december 2014.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*, versie 2.0 december 2014.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Kleine modderkruiper *Cobitis taenia*, versie 2.0 december 2014.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- van Harxen, R. & P. Stroeken 2011. De Steenuil. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Huijbregts, H. 2003. Beschermde kevers in Nederland (Coleoptera). Nederlandse Faunistische Mededelingen 19: 1-34.

- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrictlijn. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij 1990. Handleiding voor de bescherming van bedreigde muurplanten. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- de Nie, H.W. 1996. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Stichting Atlas verspreiding Nederlandse zoetwatervissen / Media Publishing Int., Doetinchem.
- Odé, B., Beringen, R. & van der Slikke, W. 2009. Rapportage Bedreigde Soorten Project 2009. Floron, Leiden.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Literatuur Limburg

- Akkermans, R.W., R.A.J. Pahlplatz & K. Veling 2001. Dagvlinders in Limburg, verspreiding en ecologie 1990-1999. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- van Buggenum, H.J.M., R.P.G. Geraerds & A.J.W. Lenders (red.) 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Crombaghs, B.H.J.M., R.W. Akkermans, R.E.M.B. Gubbels & G. Hoogerwerf (red.) 2000. Vissen in Limburgse beken. De verspreiding en ecologie van vissen in stromende wateren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Hermans, J.T., R.W. Akkermans, F. Mertens, J. van der Weele & H.W.G. Heijligers 2004. Werkatlas libellen in Limburg. Inventarisatiegegevens periode 1977-2003. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.
- Huizinga, C.E., L.S.G.M. Verheggen & R.W. Akkermans 2005. Werkatlas zoogdieren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.

Huizinga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen 2010. Zoogdieren van Limburg. Verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Hustings, F., J. van der Coelen, B. van Noorden, R. Schols & P. Voskamp 2006. Avifauna van Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Kurstjens, G., B. Peters & K. van Looy 2010. De flora van het Maasdal. Ontwikkelingen van bijzondere soorten sinds de start van natuurontwikkeling vanaf 1994. Deelrapport 7. Kurstjens ecologisch adviesbureau, Beek-Ubbergen / Bureau Drift, Berg en Dal / INBO, Brussel.

Literatuur Noord-Brabant

Brouwer, T., M. Dorenbosch, R. van Eekelen & J. Spier 2010. Vissenatlas Noord-Brabant. Uitgeverij Profiel, Bedum.

van Delft, J.J.C.W. & W. Schuitema 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Stichting RAVON, Nijmegen.

Twisk, P. & H. Limpens 2006. Een thuis voor de vleermuis. Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant. Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.

Literatuur Gelderland

van Kessel, N. & J. Kranenbarg 2012. Vissenatlas Gelderland. Ecologie en verspreiding van zoetwatervissen in Gelderland. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Kurstjens, G., P. Calle & B. Peters 2006. De libellen van de Gelderse Poort: natuurlijk rivierenlandschap soortenrijker dan verwacht. Brachytron 9(1&2): 49-57.

Limpens, H.J.G.A. 2005. Vleermuizen in de Gelderse Poort. Een onderzoek naar het voorkomen en landschapsgebruik van vleermuizen in het rivierenlandschap van de Gelderse Poort. VZZ-rapport 2005.25. Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.

te Linde, B. & L.J. van den Berg 2003. Atlas van de flora van Oost Gelderland. Stichting de Maandag, Ruurlo.

Majoor, F., V. de Boer & J. van Diermen 2008. Broedvogels in de Gelderse Poort. Trends vanaf 1990 en recente ontwikkeling 2002-2007. SOVON-inventarisatierapport 2008/3. SOVON, Beek-Ubbergen.

Spitzen - van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Creemers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L.Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D.M. Soes, P. Frigge & P.J.H. Struijk 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 - 2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

Literatuur Overijssel

Douma, M., C.P.M. Zoon & A.D. Bode 2011. De zoogdieren van Overijssel. Leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2012. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Literatuur Zuid-Holland

de Vries, H.H. & R. Ketelaar 2003. De groene glazenmaker in Zuid-Holland. Rapport VS2003.18. De Vlinderstichting, Wageningen.

Cuppen, J.G.M. 2005. De gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus* in Zuid-Holland. EIS Nederland, Leiden.

Algemene websites

www.anemoon.org (soortgegevens ongewervelden)
www.eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
www.floron.nl (soortgegevens planten)
www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
www.rijksoverheid.nl (natuurwetgeving)
www.mijn.rvo.nl (natuurwetgeving)
www.rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaarden)
www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten)
www.verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

www.brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
www.dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)

www.limburg.nl (NNN en beschermde gebieden in Limburg)
www.natuurgegevensprovincielimburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)

www.overijssel.nl (NNB en beschermde gebieden in Overijssel)
www.overijssel.nl/thema's/natuur/groenloket

www.gelderland.nl (GNN en beschermde gebieden in Gelderland)
www.gelderland.nl/Kaartenencijfers

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om

minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: <ol style="list-style-type: none"> a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephoibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, pijlstaart, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekeltzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	--

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om:		
<ol style="list-style-type: none"> In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. 		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhart, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhart, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	Dagvlinders	aardbeivlinder, bosparemoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparemoervlinder, gentiaanblauwtje, grote paremoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparemoervlinder, veenhooibeestje, veldparemoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklieerde ogentroost, berggamander, bergnactorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorichis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nactorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiseranjier, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboomje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	<p>De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: <ul style="list-style-type: none"> 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	<p>1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.</p> <p>3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.</p>
Artikel 4.3 lid 1 en 2	<p>Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand.</p> <p>De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.</p>
Artikel 4.4 lid 1	<p>De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op:</p> <p>het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.</p> <p>het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer</p>
Artikel 4.5	<p>Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.</p>

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

